

**T.C. İSTANBUL T CARET
ÜNİVERSİTESİ**

FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**HAZİNE VE ORMAN ARAZİLERİNİN KİRALANARAK
GELİŞTİRİLMESİ VE EKONOMİYE KAZANDIRILMASI
NAİPKÖY MAHALLESİ (SÜLEYMANPAŞA/TEKİRDAĞ)
UYGULAMA ÖRNEĞİ**

Naim GÜNEY

**Danışman
Prof. Dr. İbrahim BAZ**

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
GAYRİMENKUL GELİŞTİRME VE YÖNETİMİ ANABİLİM DALI
İSTANBUL – 2023**

KABUL VE ONAY SAYFASI

Naim GÜNEY tarafından hazırlanan "**Hazine ve Orman Arazilerinin Kiralanarak Geliştirilmesi ve Ekonomiye Kazandırılması Naipköy Mahallesi (Süleymanpaşa/Tekirdağ) Uygulama Örneği**" adlı tez çalışması 25/04/2023 tarihinde aşağıdaki jüri üyeleri önünde başarı ile savunularak, İstanbul Ticaret Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü **Gayrimenkul Geliştirme ve Yönetimi Anabilim Dalı**'nda **YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak kabul edilmiştir.

Danışman

Prof. Dr. İbrahim BAZ
İstanbul Ticaret Üniversitesi

Jüri Üyesi

Dr. Öğr. Üyesi Burhan SATICI
İstanbul Ticaret Üniversitesi

Jüri Üyesi

Prof. Dr. H. Haluk SELİM
Milli Savunma Üniversitesi

Onay Tarihi : 23.06.2023

İstanbul Ticaret Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsünün 23.06.2023 tarih ve 2023/390 numaralı Yönetim Kurulu Kararının 2. maddesi gereğince, ders yüklerini ve tez yükümlülüğünü yerine getirdiği belirlenen "Naim GÜNEY" adlı öğrencinin mezun olmasına oy birliği ile karar verilmiştir.

Prof. Dr. Doğan KAYA
Enstitü Müdürü

AKADEMİK VE ETİK KURALLARA UYGUNLUK BEYANI

İstanbul Ticaret Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada,

- tez içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu,
- atıfta bulunduğum eserlerin tümünü kaynak olarak gösterdiğimi,
- kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı,
- ve bu tezin herhangi bir bölümünü bu üniversitede veya başka bir üniversitede başka bir tez çalışması olarak sunmadığımı

beyan ederim.

23.06.2023

Naim GÜNEY

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
İÇİNDEKİLER	i
ÖZET.....	iii
ABSTRACT.....	iv
TEŞEKKÜR.....	v
ŞEKİLLER.....	vi
ÇİZELGELER.....	vii
SİMGELER KISALTMALAR	viii
1 GİRİŞ	1
2 LİTERATÜR ÖZETİ.....	3
3 KAMU SEKTÖRÜNDE VAROLAN ARAZİLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ ÜZERİNE ARAŞTIRMA.....	6
3.1 Amerika Birleşik Devletinde Devlet Arazisi Kiralanması.....	6
3.2 Hazine Malları	9
3.2.1 Hazine arazilerinin değerlendirme şekilleri.....	12
3.2.2 Hazine arazilerinin kullanıcılarına kiralanması	16
3.3 Özel Ağaçlandırma Kapsamında Benzer Uygulama Projesi	19
3.4 Devlet Arazilerinde Özel Ağaçlandırma Amaçlı Kiralamalar	22
3.4.1 Türkiye’de devlet arazilerinde özel ağaçlandırma amaçlı ceviz sahaları	23
3.4.2 Türkiye’de devlet arazilerinde özel ağaçlandırma amaçlı badem sahaları	29
3.4.3 Türkiye’de devlet arazilerinde özel ağaçlandırma amaçlı Antep fıstığı sahaları.....	34
3.4.4 Türkiye’de devlet arazilerinde özel ağaçlandırma amaçlı zeytin sahaları	37
3.4.5 Özel ağaçlandırma amaçlı tahsis/kiralananan ceviz, badem, antepfıstığı, zeytin proje alanların genel değerlendirilmesi.....	42
3.4.6 Devlet arazilerinin tarım turizmiyle geliştirilmesi.....	43
3.5 Hazine ve Orman Arazilerinde Kiralama İşlerinde İzlenmesi Gereken Prosedür	44
4 HAZİNE ARAZİLERİNİN KİRALANARAK KAYNAK OLUŞTURMA ÜZERİNE YATIRIM VE İŞ GELİŞTİRME MODELİ VE PROJESİ	46
4.1 Proje Alanı ve Özellikleri	46
4.1.1 Proje sahasının yeri ve konumu	48
4.1.2 Bitki örtüsü durumu	49
4.1.3 Jeolojik yapı ve toprak özellikleri.....	49
4.1.4 İklim özellikleri.....	50
4.2 Proje Kapsamında Arazi Üzerinde Yapılan Çalışmalar.....	50
4.2.1 Arazi hazırlığı	50
4.2.2 Toprak işleme	50
4.2.3 Fidan dikimi.....	51
4.2.4 Sulama, damlama sistemi kurulması	53
4.2.5 Bakım.....	54
5 PROJE YATIRIMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ.....	55
5.1 Proje Yatırım Giderleri	55
5.2 Proje Yatırım Gelirleri	56
5.3 Projenin Bugünkü Değeri	58

5.4	Proje Yatırım Analizinin Değerlendirilmesi.....	58
6	SONUÇ VE ÖNERİLER.....	60
	KAYNAKLAR	65
	EKLER.....	67
	ÖZGEÇMİŞ	108

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

HAZİNE VE ORMAN ARAZİLERİNİN KİRALANARAK GELİŞTİRİLMESİ VE EKONOMİYE KAZANDIRILMASI NAİPKÖY MAHALLESİ (SÜLEYMANPAŞA/TEKİRDAĞ) UYGULAMA ÖRNEĞİ

Naim GÜNEY

İstanbul Ticaret Üniversitesi
Fen Bilimleri Enstitüsü
Gayrimenkul Geliştirme ve Yönetimi Anabilim Dalı

Danışman: Prof. Dr. İbrahim BAZ
2023, 109 Sayfa

Türkiye’de her yıl hazine ve orman arazilerinde doğal ve suni sebeplerden dolayı orman açıklıkları ortaya çıkmaktadır. Devlete ait bu arazilerin değerlendirme şekillerinden birisi de kiralama faaliyetidir. Genellikle eğimli ve verimsiz bu araziler Özel Ağaçlandırma kapsamında tahsis/kiralama faaliyetiyle gerçek ve tüzel kişilere 10-49 yıllığına kiralanmaktadır. Bu çalışmada, Devlete ait orman arazilerinde orman dışı orman ürünleri kapsamında olan Türkiye’nin birçok ilinde yetiştirilen Ceviz, Badem, Antepfıstığı ve Zeytin ağaçlarından, verim yılında elde edilecek gelirin, milli ekonomiye sağladığı potansiyel faydanın miktarı, ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Özel Ağaçlandırma projelerine örnek olması amacıyla, Tekirdağ ili, Süleymanpaşa İlçesi, Naipköy Mahallesi sınırları içerisinde bulunan, 49 yıllığına tahsis/kullanım izni alınan Hazineye ait 102 dönüm orman arazisinde, Ceviz Uygulama Projesi kapsamında örnek alınabilecek “Yatırım ve iş geliştirme modeli” oluşturulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Hazine ve orman arazileri, Naip köyü mahallesi, özel ağaçlandırma.

ABSTRACT

M.Sc. Thesis

DEVELOPING TREASURY AND FOREST LANDS BY LEASE AND GAINING THE ECONOMY NAIPKOY NEIGHBORHOOD (SÜLEYMANPAŞA/TEKİRDAĞ) APPLICATION EXAMPLE

Naim GÜNEY

**İstanbul Commerce University
Graduate School of Applied and Natural Sciences
Department of Real Estate Development and Management**

Supervisor: Prof. Dr. İbrahim BAZ

2023, 109 Pages

Every year, forest clearings occur in treasury and forest lands in Turkey due to natural and artificial reasons. One of the ways of using these state-owned lands is the rental activity. These generally sloping and unproductive lands are leased to real and legal persons for 10-49 years through allocation/lease activity within the scope of Private Afforestation. In this study, the amount of potential benefit provided to the national economy by the income to be obtained in the yield year from Walnut, Almond, Pistachio and Olive trees grown in many provinces of Turkey, which are within the scope of non-forest forest products in the forest lands belonging to the State, is to be revealedhas been studied.In order to set an example for private Afforestation projects, 102 decares of forest land belonging to the Treasury, which is located within the borders of Tekirdağ province, Süleymanpaşa District, Naipköy District, for which the allocation/use permission has been obtained for 49 years, can be taken as an example within the scope of the Walnut Implementation Project “Investment and business developmentmodel” was created

Keywords: Naipköy neighborhood, private planting, treasury and forest lands.

TEŞEKKÜR

Bu araştırma için beni yönlendiren, karşılaştığım zorlukları bilgi ve tecrübesi ile aşmamda yardımcı olan değerli Danışman Hocam Prof. Dr. İbrahim BAZ'a teşekkürlerimi sunarım.

Tecrübelerinden istifade ettiğim değerli hocalarım, Prof. Dr. H. Haluk SELİM'e, Doç. Dr. Muhammet CEYLAN'a, Dr. Öğr. Üyesi Burhan SATICI'ya teşekkürlerimi sunarım.

İhtiyaç duyduğum belge ve dokümanların temininde yardımcı olan Ağaç İşleri Daire Başkanı Mutlu TURAN'a, Tekirdağ Orman İşletme Şefliğinde memur olarak çalışan Orman Mühendisi Sare YAKUBOĞLU, Orman Mühendisi Nusret ÇAKMAK'a, ceviz saha danışmanı Fatih SOYDEMİR'e teşekkürlerimi sunarım.

Tezimin her aşamasında dualarını esirgemeyen Babam Tahir GÜNEY, Annem Hanife GÜNEY, maddi ve manevini destekleriyle yanımda olan ağabeylerim Kadir ve Nadir GÜNEY'e Sevgili Eşim Fatma GÜNEY ve çocuklarıma ayrı, ayrı teşekkür ederim.

Naim GÜNEY
İSTANBUL, 2023

ŞEKİLLER

	Sayfa
Şekil 3.1 Ceviz	23
Şekil 3.2 Türkiye'nin ülkelere göre ceviz ithalatı	25
Şekil 3.3 Türkiye'nin ülkelere göre ceviz ihracatı	25
Şekil 3.4 Badem üretiminde önemli ülkeler	29
Şekil 3.5 Ülkelere göre badem ihracatı 2020	29
Şekil 3.6 Ülkelere Göre dünya badem ithalatı 2020	30
Şekil 3.7 Türkiye'nin Badem ihracatı ve ithalatı yaptığı ülkeler (2020/2021)	31
Şekil 3.8 Badem	31
Şekil 3.9 Dünya Antep fıstık üretiminde ihracat ve ithalatta önemli ülkeler(2020) ..	34
Şekil 3.10 Türkiye'nin ülkelere göre Antep fıstığı ihracatı ve ithalatı	35
Şekil 3.11 Antep fıstığı (<i>Pistacia vera L.</i>)	35
Şekil 3.12 Zeytin Yağı küresel ithalat ve ithalat verileri (2021-2022)	38
Şekil 3.13 Türkiye'nin ülkelere göre zeytin yağı ihracat ve ithalatı(2021)	39
Şekil 3.14 Türkiye'nin zeytin alanlarında en önemli illeri	39
Şekil 3.15 Zeytin	40
Şekil 4.1 Tekirdağ ili ve çevre ilçeleri haritası	47
Şekil 4.2 Naip mahallesi cevizi ağaçlandırma sahası.....	48
Şekil 4.3 Naipköy proje sahası kullanım durum haritası	48
Şekil 4.4 Uygulama projesi diri örtü durumu.....	49
Şekil 4.5 Toprak işleme ve yer açma işlemleri	51
Şekil 4.6 Ceviz fidanı dikim işlemleri	52
Şekil 4.7 Sulama, damlama sistemi kurulma işlemleri	54

ÇİZELGELER

	Sayfa
Çizelge 3.1 Eyalet'e göre federal arazi mülkiyeti	8
Çizelge 3.2 2021 Milli Emlak verilerine göre hazine taşınmazlar	10
Çizelge 3.3 Hazine adına tescilli taşınmazların yıllara göre dağılımı	11
Çizelge 3.4. 2016-2021 yılları 2886 sayılı kanuna göre yapılan trampa işlemleri	13
Çizelge 3.5 2017- 2021 yılları arası Hazine taşınmazlarına ait kira gelirleri.....	14
Çizelge 3.6 2018-2021 Yılları Hazine taşınmazlarının tarımsal amaçlı kiralama işlemleri.....	17
Çizelge 3.7 2020-2021 yıllarında sera ve jeotermal kaynaklı teknolojik seracılık	19
Çizelge 3.8 Badem fidanlarının ağaçlandırma sahasına tesis ediliş şeması.....	20
Çizelge 3.9 Ağaçlandırmada kullanılmış türler, aralık – mesafeler.....	20
Çizelge 3.10 İşçi gücü ve makine ile bakım	21
Çizelge 3.11 2011 Yılı arazi yatırım giderleri	21
Çizelge 3.12 Ceviz üretimi yapılan iller	24
Çizelge 3.13 Türkiye’de özel ağaçlandırma amaçlı tahsis/kiralanan ceviz proje alanları.....	26
Çizelge 3.14 Türkiye’de özel ağaçlandırma amaçlı tahsis/kiralanan badem proje alanları	32
Çizelge 3.15 Türkiye’de özel ağaçlandırma amaçlı tahsis/kiralanan Antep fıstığı proje alanları.....	36
Çizelge 3.16. Ülkelere göre dünya zeytin üretimi (2021).....	37
Çizelge 3.17 Türkiye’de özel ağaçlandırma amaçlı tahsis/kiralanan zeytin proje alanları	41
Çizelge 3.18 Özel ağaçlandırma amaçlı tahsis/kiralanan ceviz, badem, Antepfıstığı, zeytin proje alanları.....	43
Çizelge 5.1 Yıllık uygulama proje tesis giderleri.....	56
Çizelge 5.2 Uygulama projesinin yatırım giderleri (2021-2032).....	56
Çizelge 5.3 Uygulama projesinin yatırım gelirleri (2021-2032).....	57
Çizelge 5.4 Projenin nakit akış tablosu	57
Çizelge 5.5 Projenin fayda/masraf analizi	58

SİMGELER KISALTMALAR

ABD	Amerika Birleşik Devleti
AD	Adet
CM	Santimetre
DA	Dekar
HA	Hektar
M	Metre
M ²	Metrekare
MM	Milimetre
KM	Kilometre
KM ²	Kilometrekare
v.b	Ve benzeri
vd	Ve diğerleri
TL	Türk Lirası
TOİŞ	Tekirdağ Orman İşletme Şefliği
UIB	Zeytin raporu Uludağ İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği
%	Bölü yüzde işareti
➤	‘Den büyültür işareti

1 GİRİŞ

Türkiye’de mülkiyet yapısı, özel mülkler ve devlet mülklerinden oluşan karma mülkiyet yapısı şeklindedir. Türkiye’de tapu ve kadastro kayıtlarında tescil edilmiş mülklerin %53’ünün hazineye ait olduğu da bilinmektedir (Anonim, 2022a). Devlete ait olan mülkler hazine taşınmazları olarak adlandırılmaktadır. Bu mülklerin yönetimi Cumhuriyet öncesi ve sonrası dönemlerde devletlerin başlıca görevleri arasında sayılmış ve bunların yönetilmesiyle ilgili idari yapılanmalar ön planda olmuştur.

Hazine mallarının yönetimi Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı’na bağlı olan Milli Emlak Genel Müdürlüğü’nün sorumluluğundadır. Bu faaliyetler: satın alma işlemleri, trampa, arsa/kat karşılığı inşaat işlemleri, kamulaştırma, bağış, teferruğ ve tefevvüz hazineye ait taşınmazların tespiti, kira, irtifak hakkı tesisi ve tahsis, ecrimisil, tahsis, satış, devir ve terk işlemleridir. Milli Emlak Genel Müdürlüğü, devletin hüküm ve tasarrufu altında ki taşınmazları en etkin ve verimli şekilde değerlendirilmesini sağlamak, hazineye kaynak oluşturmak ve bunların kamu yararına kullanımını sağlamakla mükelleftir.

Orman arazilerinde ki özel ağaçlandırma çalışmaları Tarım ve Orman Bakanlığı’na bağlı Ağaçlandırma Daire Başkanlığı tarafından yürütülmektedir. Global Forest Watch(Küresel orman izleme örgütü) verilerine göre: Türkiye’de ortalama her yıl doğal afetler, tarım amaçlı açmalar, planlı kesim, kaçak kesim gibi sebeplerden dolayı 35bin hektar alanda orman kaybı gerçekleşmektedir. Bu kayıpların telafisi için 1.099.078 dekar arazide ağaçlandırma çalışması yapılmıştır. Bu arazilerin %60 Ceviz, Badem Zeytin, Antepfıstığı ürünleri yetiştirilmesi için Özel Ağaçlandırma kapsamında gerçek ve tüzel kişilere tahsis edilmiştir. 2022 yılına kadar 655.450 hektar(ha) orman arazisi dört ürüne tahsis edilmiştir. (Tarım ve Orman Bakanlığı, 2022). Bu alanlarda özel ağaçlandırma için genelde ceviz ve badem ağaçları tercih edilmektedir. Toprak seçiciliği fazla olmayan, elverişsiz iklim kuşaklarında bile bakımı yapıldığı takdirde ekonomik getirisi yüksek olan türlerdir. Ceviz, gıda başta olmak üzere, mobilya sanayi, ilaç ve kozmetik sektöründe kullanılmaktadır. Anavatanı Türkiye olmasına rağmen Türkiye’nin ihtiyacının % 30’nu

karşılayabilmektedir. Her yıl ortalama 100 bin ton ceviz Amerika, Çin başta olmak üzere farklı ülkelerden ceviz ithalatı yapılmaktadır.

Bu çalışmanın amacı; Devlete ait orman arazilerinde orman dışı orman ürünleri kapsamında olan Türkiye'nin birçok ilinde gerçekleştirilen Ceviz, Badem, Antepfıstığı ve Zeytin uygulama projelerinin, milli ekonomiye, istihdama, doğal yapının korunmasına sağladığı potansiyel faydaları ortaya çıkarmaktır.

Bu kapsamda; Naipköy'de, Devletin mülkiyetinde olan ham ve verimsiz arazide ceviz meyvesi ağaçlandırılarak hem doğal yapının gelişimi ve korunmasına katkıda bulunmak hem de yıllar içinde elde edilecek katma değeri yüksek zirai üretimle ülke ekonomisine katkıda bulunmayı amaçlayan nasıl iş geliştirilebilir ve yatırım yapılabilir mi? arayışına cevap oluşturmak üzere bir model ortaya konmaya çalışılmıştır.

Ekonomik değeri yüksek olan cevizin Süleymanpaşa ilçesine bağlı 55 köyde ve toplam 11.140 ha alanda yetiştirilebileceği ortaya konulmuştur. Tekirdağ ilinin tamamında ceviz yetiştiriciliğine uygun tüm köyler bu kapsamda değerlendirilmektedir (Delibaş, vd. 2015). Bu kapsama giren Naipköy'de (Tekirdağ) Hazineye ait orman vasfındaki bir arazi örnek alınarak, orman vasfındaki hazine arazilerinin nasıl kiralanabileceği ve bu yolla hazineye nasıl kaynak sağlanabileceği üzerine bir yol haritası belirlenerek yatırım ve iş geliştirme modeli ortaya konulabilir mi? Sorusunun cevapları aranmaya çalışılmıştır. Bu çalışmada; geliştirilmek istenilen modele dair uygulama safhaları ve elde edilen sonuçların genel bir değerlendirmesi de yapılmaktadır.

2 LİTERATÜR ÖZETİ

Tarım ve Orman Bakanlığı (2020) , tarafından yapılan” Ceviz Bahçe Tesisi Projesi Fizibilite Raporu Ve Yatırımcı Rehberi” adlı çalışmasına göre: 1000dekar(da) arazide özel ağaçlandırma kapsamında, örnek uygulama modeli oluşturulmuş, 25 bin adet ceviz dikimi gerçekleştirilmiştir. Projenin ilk 4 yılı yatırıma ayrılmıştır. 5’ci yılından itibaren ürün alınabileceği, 8’ci yılından itibaren kâra geçilebileceği öngörülmüştür. Projenin analiz süresi 30 yılı kapsayacak şekilde değerlendirilmiştir. Projenin fayda/masraf oranı $3,83 > 1$ şeklinde bulunmuş olup yapılan masrafların 3 katından fazla bir fayda sağlandığı ve projenin kârlı olduğu değerlendirilmiştir. Ceviz bahçesinin kurulacağı bölgede iklim ve diğer ekolojik koşulların uygunluğu, teknik bakım işlemlerinin usulüne uygun olarak yerine getirilmesi, yer ve çeşit seçiminin önemi, büyük pazarlara yakınlık, iç ve dış ticaret imkanları projenin başarısını yakından etkileyecek unsurlar olarak sıralanabilmektedir.

Erdoğan (2016) , tarafından yapılan “ Hazine ve Bozuk Orman Arazilerinde Badem ve Ceviz Bahçesi Tesisleri” adlı çalışmasında, Türkiye’deki özel ağaçlandırma çalışmalarının büyük kısmında sorunlu olduğu, buna rağmen yapılan ağaçlandırma çalışmalarının ceviz üretimini arttıracak görülmüştür. Ceviz ağacının gerekli bakımlarının yapıldığı takdirde 3’cü yılından itibaren ürün alınabileceğini, bunun başarılı örneklerin Uzunköprü’de (Tekirdağ) sınırlı sayıda ceviz tesisinde bulunmaktadır. 500 da büyüklükteki arazilerde yapılacak çalışmalarda teknik danışman olarak ziraat mühendisinin çalıştırılması zorunlu hale getirilmesi gereklidir.

Akça (2010), tarafından yapılan “Edirne İlinde Ceviz Ağaçlandırma Çalışmalarının Tarım Yönünden Analiz ve Sentezi” adlı çalışmasına göre: Keşan ve Meriç ilçelerindeki ceviz bahçeleri yerinde incelenmiş, kurulan bahçe ve proje desteklerinin tarımsal anlayış içinde analizi ve sentezi yapılmıştır. Sonuç olarak; ağaçlandırma çalışmalarında, ağaç dikme uygulaması ile tarımsal olarak kapama bahçe tesis edilmesinin aynı olmadığı, kurulan kapama bahçelerinin ise ağaçlandırma yönüyle değerlendirilmesinin yanlış bir yaklaşım olduğu ve bu haliyle mevcut projelerin

başarısız olması halinde ilgili alanlarda erozyon sorunu ile karşı karşıya kalınacağı sonuçlarına ulaşılmıştır.

Özkurt ve Yeşilkaynak (2009), tarafından yapılan” Özel Ağaçlandırma Çalışmalarının Sosyal ve Ekonomik Boyutu-Mersin Örneği.” Adlı çalışmasına göre: Özel Ağaçlandırma Uygulaması özellikle atıl duran arazilerin ekonomiye kazandırılması ve kullanıcıya gelir temini açısından yararlı bir uygulamadır. Fakat; bozuk orman arazilerinde daha fazla toprak ve bitki kaybına müsaade etmeden çalışmalar yapılmalı, aktüel durumu iyi olup kapalılığın oluşmaya başladığı yerlerde özel ağaçlandırma müsaadesi verilmemelidir. Çalışmaların başlangıcından ağaçların biyolojik bağımsızlıklarını kazanacağı ana kadar yoğun denetim faaliyeti sürdürülmelidir. Özellikle Bakanlıkça belirlenecek belirli bir saha büyüklüğünden sonra bir teknik danışmanın varlığı şart koşulmalıdır Mersin ilinde özel ağaçlandırma çalışmalarının sosyal ve ekonomik Boyutu anket verilerine dayalı olarak irdelenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre özel ağaçlandırmadan yararlanan kişi ve kurumların sayısı, özel ağaçlandırmada harcama kalemleri, talep edilen ortalama saha büyüklükleri, beklentiler, devlet desteğinin boyutu ile uygulama sırasında karşılaşılan ekonomik, teknik ve idari sorunlar ortaya konulmuştur. Araştırma sonuçlarına göre Mersin ilinde özel ağaçlandırma çalışmalarında, ormancılık ve uygulayıcılar açısından hedeflere daha iyi ulaşılabilmesi için dikkate alınması gereken hususlar tespit edilmiştir.

Gün ve ark. (2006), tarafından yapılan” Buldan’da Ceviz ve Kestane Yetiştiriciliği Üzerine Araştırmalar” adlı çalışmasına göre: Ceviz çeşidinin seçiminde olumsuz iklim olayları önemli bir faktördür. Ceviz ağaçlarının çiçek açtığı zamanlar ilkbahar donlarına denk geldiğinde çiçekler zarar görmektedir. Buna benzer ilkim özelliklerinin görüldüğü coğrafyaların eğimli ve çıplak arazilerinde geç çiçek açan yabancı Chandler ceviz çeşidi dikilebilir. Cevizlerin büyük ve görkemli yapısı insan psikolojisi üzerine olumlu etki yapmaktadır.

Özel ağaçlandırmaya konu olan benzer çalışmaları incelediğimizde, eğimli, verimsiz ve çıplak araziler elverişli hale getirilip geliştirildiğinde kârlı bir yatırım aracına dönüşmektedir. Özellikle bu arazilerde oluşturulan ceviz projeleri bulunduğu bölgeye ekonomik, ekolojik ve sosyal açıdan katkı sunmaktadır. Son yıllarda modern ceviz

tesisi uygulamalarında, ürün kalitesi ve değeri yüksek olan chandler cinsi ceviz türü tercih edilmektedir. Doğal dengenin unsuru olan ağaçlandırma çalışmalarının yetersiz olduğu bölgelerde erozyon oluşumu kaçınılmazdır. İklimdeki don olayları ve kuraklık ceviz gelişimini olumsuz yönde etkilemektedir. Ağaçlandırma projeleri, devletin kontrol ve denetimde daha sık yapılmalı, geleneksel yöntemlerin dışında modern yöntemlerle bir danışman koordinatörlüğünde yürütülmelidir.

3 KAMU SEKTÖRÜNDE VAROLAN ARAZİLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ ÜZERİNE ARAŞTIRMA

3.1 Amerika Birleşik Devletinde Devlet Arazisi Kiralanması

Amerika Birleşik Devletinde 610 milyon dönümden fazla devlete ait kamu arazisi olduğu binmektedir. Bu arazilerin yönetimi, Arazi Yönetimi Bürosu, Milli Park Servisi, ABD Balık ve Yaban Hayatı, ABD Orman Hizmetleri, Devlet Arazi Kurulları gibi kurumlar tarafından yönetilmektedir. Kiralama faaliyetleri 1959 yılında çıkarılan Orman Yasası ve 1994 yılında çıkarılan Arazi yasası kapsamında yürütülmektedir. Devlet arazisi üzerindeki kiralamalar, belirli bir amaç için (örn. otlatma, tarım, spor, turizm, telekomünikasyon) genellikle 30 yıla kadar gerçek ve tüzel kişilere vadeli olarak verilir. Genellikle arazi değerlemesinin bir yüzdesi olarak hesaplanan yıllık bir kira bedeli alınır. Kiralama başvuruları 18 yaşından büyükler için geçerlidir. Bakanlık, kiralamalar için devlet müzayedesinde kiralama yoluyla veya mevcut kiralamalar için müzakere yoluyla devlet arazisinin kullanımına izin vermektedir. Başvurular her zaman yapılabilir. Açık artırmayla kiralanacak alanlar bulunduğu Bölge Ofisi tarafından kamuya açık alanlarda 30 gün süresince askıya çıkarak ilan edilir. Müzayede ile kiralanan devlet arazisinin bulunduğu yerde tirajlı en az iki gazetede yayımlanmış olması gerekmektedir. Pazarlık yoluyla kiralamaya ilişkin duyurunun, sözleşmeye konu devlet arazisinin bulunduğu yerde tirajlı en az iki gazetede yayımlanması gerekmektedir. Bildirim, müzakerelerin okunmasından önceki doksan gün içinde yayınlanmaktadır.

Kiralama başvuruları Eyaletlerde bulunan ilgili kurumlara internet üzerinden veya gerekli bilgi ve belgelerle bölge ofislerinde yapılabilir. Bakanlık, herhangi bir devlet arazisini açık arttırmada kiralamaya karar verdiğinde, bu arazilerin kiraya verileceği tarih, yer ve zamanı Bölge Ofisi tarafından belirlenmektedir. Müzayedenin belirlendiği gün saat 10:00 ile 16:00 arasında yapılmaktadır. Müzayedeler Bölge Ofisi binasında ya da kiralamaya konu olan devlet arazisi üzerinde yapılmaktadır. Açık artırmalar sözlü veya kapalı teklif usulüyle yapılmaktadır. Müzayedeyi kazanan hak sahibi, kira bedelini müzayedeciye nakden veya bu eyaletteki herhangi bir bankaya hükümlü çek veya kabul edilmiş senet olarak ödemesini gerçekleştirir.

Verilen teklifler devlet arazisinin kira bedeli ekspertiz raporunda belirtilen kira bedeline göre düşük kalması halinde Bakanlık devlet çıkarları gereği verilen teklifi reddetme hakkına sahiptir. Bakanlık devlet arazisinin kiralama hakkını kazanan teklif sahibine ödenen tüm kira ve teklif depozitolarını geri iade etmektedir. Bakanlık, müzayedeci tarafından yapılan herhangi bir kiralamayı uygun görürse, başsavcılık tarafından onaylanan bir form üzerinden ihaleyi kazanan istekliye kiralama işlemi yapmak zorundadır. Arazi Yönetimi Bürosu Kiralamaları: (Bureau of Land Management) BLM İçişleri Bakanlığı tarafından yönetilir ABD Orman Hizmetleri(U.S Forest Service) USFS kiralamaları Tarım Bakanlığı tarafından yönetilir ve bireysel eyalet arazi kurulları ilgili eyalet tarafından denetlenir. Bu ajansların bu kiralamaları nasıl yönettikleri konusunda pek çok benzerlik olmakla birlikte bazı önemli farklılıklar da vardır.

Arazi Yönetimi Bürosu Kiralamaları: (Bureau of Land Management) BLM, 155 milyon dönümden fazla otlak arazisini yönetir. BLM içinde eyalet ve bölge saha ofisleri vardır. Her ofis, mevcut doğal, kültürel ve rekreasyon kaynaklarına, çevre sağlığına ve arazi verimliliğine dayalı olarak bölgesel hedefleri ve öncelikler belirler. Yerel saha ofisleri tipik olarak yerel kiralamalar için birincil irtibat noktasıdır.

ABD Orman Hizmetleri : (U.S Forest Service) USFS, 193 milyon dönümden fazla otlak arazisini yönetir. Kuralları ve düzenlemeleri BLM'ninkine benzer. Her tahsis, o belirli Ulusal Orman içindeki bir korucu bölgesi tarafından yönetilir.

ABD Balık ve Yaban Hayatı Servisi: (FWS), nesli tükenmekte olan türler de dahil olmak üzere, öncelikle bitki ve hayvanları korumak için araziyi yönetir. Ajansın faaliyetleri, önceliğin hayvan ve bitki türlerini ve yaşam alanlarını korumak olduğu bir birincil kullanım politikasına tabidir; rekreasyon, kereste üretimi ve petrol ve gaz üretimi gibi diğer arazi kullanımlarına, bitki ve hayvanların korunmasına uygun oldukları ölçüde izin verilir. Balık ve Yaban Hayatı Servisi ayrıca federal Nesli Tükenmekte Olan Türler Yasasını da uygular. 2015 itibarıyla ajans, 77 milyon dönümlük (% 86'sı) Alaska'da olmak üzere 89 milyon dönümlük federal arazinin yönetiminden sorumludur.

ABD Ulusal Park Servisi: (NPS), Kongre tarafından kurulan park birimlerini ve başkan tarafından kurulan ulusal anıtları yönetmek için 1916'da kuruldu. Park

Hizmeti, doğal kaynakları korumak ve bunlara halkın erişimini sağlamak için ikili bir misyonla yönetilir. Doğal alanlar (Yellowstone ve Büyük Kanyon gibi), benzersiz tarih öncesi alanlar, Amerikan tarihinde önemli alanlar (Gettysburg Ulusal Askeri Parkı gibi) ve rekreasyon alanları (Santa Monica Dağları gibi) dahil olmak üzere tüm ABD milli park birimlerini yönetir. Ulusal Rekreasyon Alanı). 2015 itibarıyla, hizmet 80 milyon dönümlük araziye ve 417 park birimini yönetmiştir.

Çizelge 3.1 Eyaletlere göre federal arazi mülkiyeti (ABD kongre araştırma servisi, federal arazi mülkiyeti genel bakış ve verileri, 2018)

Eyaletler	Federal arazi alanı dönüm	Toplam eyalet alanı dönüm	federal arazi %
Arizona	28.077.992	72.688.000	%38,6
Arkansas	3.159.486	33.599.360	%9,4
Kaliforniya	45.493.133	100.206.720	%45,4
Kolorado	24.100.247	66.485.760	%36,2
Connecticut	9.110	3.135.360	%0,3
Delaware	29.918	1.265.920	%2,4
Columbia Bölgesi	9.649	39.040	%24,7
Florida	4.491.200	34.721.280	%12,9
Gürcistan	1.946.492	37.295.360	%12,9
Hawaii	829.830	4.105.600	%20,2
Idaho	32.789.648	52.933.120	%61,9
Illinois	423.782	35.795.200	%1,2
Indiana	384.726	23.158.400	%1,7
Iowa	97.509	35.860.480	%0,3
Kansas	253.919	52.510.720	%0,5
Kentucky	1.100.160	25.512.320	%4,3
Louisiana	1.353.291	28.867.840	%4,7
Maine	301.481	19.847.680	1,5
Maryland	205.362	6.319.360	%3,2
Massachusetts	62.680	5.034.880	%1,2
Michigan	3.637.599	36.492.160	%10,0
Minnesota	3.503.977	51.205.760	%6,8
Mississippi	1.552.634	30.222.720	%5,1
Missouri	1.702.983	44.248.320	%3,8
Montana	27.082.401	93.271.040	%29,0
Nebraska	546.852	49.031.680	%1,1
Nevada	56.262.610	70.264.320	%80,1
New Hampshire	805.472	5.768.960	%14,0
New Jersey	171.956	4.813.440	%3,6
Yeni Meksika	24.665.774	77.766.400	%31,7
New York	230.992	30.680.960	%0,8
Kuzey Carolina	2.434.801	31.402.880	%7,8
Kuzey Dakota	1.733.641	44.452.480	%3,9
Ohio	305.502	26.222.080	%1,2
Oklahoma	683.289	44.087.680	%1,5
Oregon	32.244.257	61.598.720	%52,3
Pensilvanya	622.160	28.804.480	%2,2

Rhode Adası	4.513	677.120	%0,7
Güney Carolina	875.316	19.374.080	%4,5
Güney Dakota	2.640.005	48.881.920	%5,4
Tennessee	1.281.362	26.727.680	%4,8
Teksas	3.231.198	168.217.600	%1,9
Utah	33.267.621	52.696.960	%63,1
Vermont	465.888	5.936.640	%7,8
Virjinya	2.373.616	25.496.320	%9,3
Washington	12.192.855	42.693.760	%28,6
Batı Virginia	1.134.138	15.410.560	%7,4
Wisconsin	1.854.085	35.011.200	%5,3
Wyoming	29.137.722	62.343.040	%46,7
Amerika Birleşik Devletleri	615.311.596	2.271.343.360	%27,1

3.2 Hazine Malları

Arapçadan dilimize geçen, hazine kelimesi devletin mal ve parasının sakladığı yer olarak ifade edilir. Günümüzde daha geniş bir anlama sahiptir. Hazine ifadesi, devletin hükmü ve yetkisi altında bulunan taşınır, taşınmaz malları, malların hakları, alacak ve borçlarını kapsamaktadır (kardeş 2004a). Hazine arazileri, tapuda ve kamu malları envanterine kayıtlı özel mülkiyete konu olmayan devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmazlardır. 783,562 km² yüzölçümünde arazi büyüklüğüne sahip Türkiye’de, 1996 yılında sayısal sisteme geçilmiş, tapu kayıtlarının incelenmesiyle yüzlerce yeni taşınmazın varlığı ortaya çıkarılmıştır. Çıkarılan envanterler sayesinde hazineye ait taşınmazların sayısında % 40’lık bir artış görülmüştür (Anonim 2022b). Sayısal sistem ile Milli Emlak Genel Müdürlüğü’nce hazine mallarının anlık olarak izlenmesi mümkün hale gelmiştir. Devlet mülkiyeti 425,00 km² alanla ülke topraklarının % 53’lük kısmı devlet tasarrufu altındadır. Milli Emlak Genel Müdürlüğü 2021 yılı faaliyet raporundan elde edilen hazineye ait taşınmazlar listesi Çizelge3.2.’de yer verilmiştir.

Çizelge 3.2 2021 Milli Emlak verilerine göre hazine taşınmazlar (Milli Emlak Genel Müdürlüğü 2021 yılı faaliyet raporu, 2021).

TAŞINMAZ CİNSİNİN ADI	ADEDİ	ADET BAZINDA ORANI (%)	YÜZÖLÇÜMÜ (m2)	YÜZÖLÇÜMÜ BAZINDA ORANI (%)
Orman	489.098	11,87	211.639.107.949	77,65
Arazi	1.025.141	24,87	32.241.553.881	11,83
Tarla	1.454.418	35,29	18.495.568.377	6,80
Orta Malları	89.679	2,18	4.601.664.004	1,69
Arsa	515.777	12,51	1.837.227.780	0,67
Bağ-Bahçe	267.697	6,49	1.021.309.717	0,37
Bina	206.463	5,01	968.616.513	0,36
Su ve Su ürünleri	50.570	1,23	629.394.621	0,23
Tarihi ve Kültürel Alanları	4.217	0,11	94.592.665	0,04
Kıyı ve Dolgu Alanları	710	0,02	5.855.510	0,00
Diğer	16.519	0,40	831.640.353	0,31
Toplam	4.121.681	100	272.391.856.893	100

Türkiye’deki arazi varlığı, diğer taşınmazlarda olduğu gibi hak sahiplerinin kimler olduğu, herkes tarafından bilinmesi için kayıt altına alınması gerekir. Taşınmazların özellikleri, yüzölçümü üzerindeki geometrik durumları, kadastro tespiti, gerçeğe uygun olarak hazırlanması, Türk medeni kanunun öngördüğü tapu sicilini oluşturulmasında ki amaca uygundur. 3402 sayılı Kadastro Kanununun 1. Maddesine göre: “ülke koordinat sistemine göre memleketin kadastral veya topoğrafik kadastral haritasına dayalı olarak taşınmaz malların sınırlarını arazi ve harita üzerinde belirterek hukukî durumlarını tespit etmek suretiyle 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun öngördüğü tapu sicilini kurmak, mekânsal bilgi sisteminin alt yapısını oluşturmaktır.”

Yurdumuzda kadastro faaliyetlerine ilk kez, 5 Şubat 1912 (1328) tarihli Emvali Gayrimenkullerin Tahdit ve Tahriri Hakkındaki Muvakkat Kanun ile, Konya ilinin Çumra ilçe merkezi ile köylerinde başlanmıştır. Ülkemizde modern anlamda kadastro işlemi 11.12. 1934 tarih ve 2613 sayılı “Kadastro ve Tapu Tahrir kanunu” ile başlamıştır. Bu kanunu 5602 (1950) ve 509 (1950) sayılı tapulama kanunları takip etmiştir. 10.10.1987 tarihinde 3402 sayılı Kadastro Kanununun yürürlüğe girmesi ile 2613 sayılı Kadastro ve Tapu Tahriri Kanunu ile 766 sayılı Tapulama Kanunu

yürürlükten kaldırılarak şehir-köy ayrımı ortadan kaldırılmış ve ülke genelinde yapılacak kadastro çalışmalarında tek bir kanunun uygulanması kararlaştırılmıştır. 2021 Milli Emlak Müdürlüğünün verilerine göre Hazine adına tescilli taşınmazların yıllara göre dağılımı Çizelge 3.3.'de yer verilmiştir.

Çizelge 3.3 Hazine adına tescilli taşınmazların yıllara göre dağılımı (Milli Emlak Genel Müdürlüğü 2021 yılı faaliyet raporu, 2021).

Yıllar	Adet	Yüzölçümü (m ²)	Önceki Yıla Göre Adet Artış Oranı (%)	Önceki Yıla Göre Yüzölçümü Artış Oranı (%)
2016	3.841.426	245.548.399.111	1,41	4,64
2017	3.896.126	252.940.312.745	1,42	3,01
2018	3.955.511	255.534.701.171	1,52	1,02
2019	3.957.037	267.298.795.447	0,04	4,60
2020	4.121.681	272.391.856.893	4,16	1,91
2021	4.399.797	311.713.824.584	6,7	14,4

Hazine arazileri, kamu malları envanterine kayıtlı devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmazlardır. Bu geniş anlamı bakımından kamu malı kavramı, “kamu tüzel kişilerinin sahip olduğu kamu hukukuna ya da özel hukuka tabi bütün malları” ifade etmek üzere kullanılabilir (Kemal, 2009). Kamu malları, sahihsiz mallar, orta mallar, hizmet malları olarak üç gruba ayrılmaktadır.

Sahihsiz mallar: Niteliklerinde özel mülkiyete elverişli olmayan kamunun da yararlanmasına uygun alanlardır. Herhangi bir tahsis işlemine gerek duymayan malları kapsar (Aydınlı, 1992). Kıyılar, dağlar, tepeler, ziraata elverişli olmayan alanları bunlara örnek verebiliriz.

Orta mallar: Devletçe, özel ve tüzel kişilerce müşterek veya kısmı olarak kullanılan alanlardır. Kişiye ait alanlar, mera, yayla, gibi yerlerdir. Ortak kullanım alanlara da, meydan, yol, pazar yeri gibi yerlerdir.

Hizmet malları: Kamu kurum ve kuruluşlarına tahsis edilen alanlardır. Karakol, hükümet konağı, kamu hastaneleri, belediye binaları, kütüphane vergi daireleri gibi yerler bunlar için örnek gösterilebilir.

3.2.1 Hazine arazilerinin değerlendirme şekilleri

Milli Emlak Genel Müdürlüğü'nün görev ve yetkileri 1 numaralı Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin 101'inci maddesi ile kapsamlı bir şekilde düzenlenmiştir. Söz konusu kararnamede, Milli Emlak Genel Müdürlüğü'nün görevleri şu şekilde sıralanmıştır:

1. “Hazinenin özel mülkiyetinde ki taşınmazlar ve Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin yönetimine ilişkin hizmetleri, gerektiğinde diğer kamu idareleri ile işbirliği yaparak yürütmek,
2. Hazinenin özel Mülkiyetindeki taşınmazların kiralanması, satışı, trampası ve üzerinde sınırlı aynı hak tesisi
3. Devletin hükümve tasarrufu altındaki yerlerin kiralanması ve bu yerler için gerekli görülen hallerde kullanma izni verilmesi işlemleri yapmak,
4. Devlete intikali gereken taşınır ve taşınmazlarla hakların Hazineye mal edilmesi işlemleri yürütmek, taşınmazların tescilini, taşınır malların tasfiyesini sağlamak, şeklinde belirlendiğini görürüz”(Anonim, 2021a).

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına bağlı Milli emlak müdürlüğünün hüküm ve tasarrufu altında bulunan hazine arazilerinin değerlendirme şekilleri, genel müdürlüğünün önemli görev ve sorumluluğundadır. Hazine arazilerinin yönetimi ve değerlendirme şu şekildedir: Trampa, Arsa/Kat Karşılığı İnşaat İşlemleri, kira, irtifak hakkı tesisi ve tahsis, Ecrimisil, tahsis, Satış, işlemleridir.

Trampa İşlemleri: Devletin taşınmaz edinim yollarından birisi de trampadır. Bir malın ister taşınır isterse taşınmaz olması karşılıklı iki tarafın hem alıcı hem de satıcı olduğu duruma trampa işlemi diyebiliriz. Devlet kamu hizmetinde kullanmadığı bir malını gerçek veya özel hukuk tüzel kişilerine ait mallarla trampa edebileceği gibi çeşitli kamu idare ve kurumları arasında da böyle bir değişim yapılabilir (Kardeş. 2004b). Bir taşınmazın diğer bir taşınmazla değiştirilmesi olarak ifade edilen trampa işlemlerine ilişkin yasal düzenlemeler farklı kanunlarda yer almaktadır. Trampa işlemleri “ 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu, 2942 Sayılı Kamulaştırma Kanunu, 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu ve 4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun hükümlerine göre yapılmaktadır. 2021 yılında belirtilen Kanunlar kapsamında toplam 3.333.982.401,04

TL bedelli ve 3.440.116,17 m² yüzölçümlü 596 adet taşınmaz trampa yoluyla edinilmiştir (Çizelge3.4).

Çizelge 3.4. 2016-2021 yılları 2886 sayılı kanuna göre yapılan trampa işlemleri
(Milli Emlak Genel Müdürlüğü 2021 yılı faaliyet raporu, 2021).

Yıllar	Hazineye ait taşınmazın adedi	Hazineye taşınmazın yüzölçümü (m ²)	Edinilen taşınmazın bedeli(tl)	Edinilen taşınmazın adedi	Edinilen taşınmazın yüzölçümü (m ²)	Edinilen taşınmazın bedeli(tl)
2016	94	5.180.541	404.191.595	183	408.675	412.769.075
2017	182	3.147.365	1.388.496.495	157	1.235.176	1.609.466.529
2018	215	2.100.244	1.070.791.218	157	639.451	1.386.526.208
2019	321	2.217.500	932.333.273	253	1.162.398	932.567.625
2020	672	6.180.321	1.471.925.533	261	927.109	1.404.378.500
2021	657	6.816.259	3.757.589.164	596	3.440.116	3.333.982.401

Kira: Sözlük anlamı olarak bir şeyin kullanılmasını ve kullanmayla birlikte ondan yararlanılmasını belli bir bedel ve süre içerisinde başka birine bırakılmasıdır (Kardeş, 2004c). Devlet malları kural olarak 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ile bu kanunun 74. Maddesi gereğince çıkarılan Devlete Ait Taşınmaz Mal Satış, Trampa, Kiraya Verme, Mülkiyetin Gayri Ayni Hak Tesis, Ecrimisil ve Tahliye Yönetmeliğinde belirtilen yöntemlere göre kiraya verilir (Lüküslü, 2006).

Hazinenin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmazların kiraya verilmesi işlemleri 2886 sayılı Kanun ile bu Kanunun 73 ve 74 üncü maddelerine dayanılarak çıkarılan;

- 19/6/2007 tarih ve 26557 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan “Hazine Taşınmazlarının idaresi hakkında Yönetmelik
- 16/12/1984 tarih ve 18607 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan “Tarihi ve Bedii Değeri Olan Taşınmazların Kiraya Verilmesi Hakkında Yönetmelik”
- Kira işlemlerini düzenleyen Millî Emlak Genel Tebliğlerinde, 3 www.milli.emlak.gov.tr belirtilen hükümlere göre yürütülür. Kira işlemleri ile ilgili 2886 sayılı Kanunda yer almayan konularda Borçlar Kanununun ilgili hükümleri uygulanır (Milli Emlak Müdürlüğü, 2022).2017- 2021 Yılları arası Hazine taşınmazlarına ait kira gelirleri Çizelge 3.5 ’de yer verilmiştir.

Çizelge 3.5 2017- 2021 yılları arası Hazine taşınmazlarına ait kira gelirleri (Milli Emlak Genel Müdürlüğü 2021 yılı faaliyet raporu, 2021).

Milli emlak Gelir türü	BÜTÇE GERÇEKLEŞMELERİ (BİNTL)					
	2017	2018	2019	2020	2021	Genel Toplam
Lojman kira Gelirleri	486.771	543.264	618.456	687.323	758.487	3.094.301
Ecrimisil Kira Gelirleri	580.893	436.328	548.175	503.878	681.554	2.750.828
Sosyal tesis Kira gelirleri	57	113	1.079	904	520	2673
Diğer taşınmaz Kira gelirleri	327.587	344.626	382.020	427.914	481.424	1.963.571
Taşınmaz Kira Gelirleri Toplam	1.395.308	1.324.331	1.549.730	1.620.019	1.921.985	7.811.373

Arsa/Kat Karşılığı İnşaat İşlemleri: Arsa/kat karşılığı verilecek hazine arazileri maliye bakanlığının izni doğrultusunda verilmektedir. Bu araziler genel bütçeye herhangi bir yük getirmeden, kamu hizmetleri için ilgili kurumların ihtiyaç duyduğu yapı ve tesislerin oluşturulması için arsa/kat karşılığı verilerek hazine lehine edinim sağlanmış olur.

İrtifak Hakkı Tesis, Tahsisi: İrtifak kelime anlamı, sınırlı kullanım anlamı demektir. Kamu kuruluşları, çeşitli kamu hizmetlerinin yapılabilmesi için, taşınmaz mallar ve kaynaklar üzerinde, eğer amaç için yeterli ise, çeşitli yasalarda açıkça belirtilen hükümler çerçevesinde irtifak hakkı tesis edebilmektedir. İrtifak hakkı tesisinin en önemli aşaması ise, üzerinde irtifak hakkı kurulan taşınmaz mallar ve kaynakların değerlerinin ve dolayısıyla irtifak hakkı karşılığının saptanmasıdır. Bu amaçla uzmanlar, gelir ve pazar değeri yöntemlerini kullanabilirler (Tanrıvermiş,1996).

Devletin tasarrufundaki taşınmazların ekonomiye kazandırılması amacıyla Hazine taşınmazları üzerinde irtifak hakkı kurulmaktadır. İrtifak hakkı kurulan Hazine taşınmazındaki tesislerin bizzat işletilmesi veya üçüncü kişilere kiralanması durumunda ise, kiralayan ve kiracılardan ayrı, ayrı hasılat payı adı altında Hazine'ye ödeme yapılması gündeme gelmektedir. Doktrinde vergi benzeri bir mali yükümlülük sayılan hasılat paylarının, vergi mevzuatı uyarınca fiilen ödendiği dönemin kurum kazancından gider olarak indirim konusu yapılması gerekmektedir. Hasılat payları için ödenen gecikme faizi tutarlarının ise, bu kapsamda indirim konusu yapılması mümkün bulunmamaktadır (Koyuncu, 2020).

Tahsis: Mülkiyeti malik kamu idaresinde kalmak şartıyla kamu idarelerinin özel mülkiyetindeki ya da devletin hüküm ve tasarrufu altındaki bir taşınmazın belirli bir süreyle ya da hizmetin devamı süresince kendi kanunlarında belirtilmiş olan kamu hizmetlerinde kullanılmak üzere başka bir kamu idaresinin bedelsiz olarak kullanımına bırakılması olarak tanımlanmaktadır (Anonim, 2010). Hazinesin özel mülkiyetindeki ve devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmaz mallar kamu hizmet ve üretiminin sağlanması için bedelsiz olarak genel ve özel (katma) bütçeli kuruluşlara tahsis edilmekte olup Türkiye Ekonomisine dolaylı katkı sunmaktadır (Çelik, 2009).

Ecrimisil: Bir taşınmaz malın malikinin gerek açık gerek kapalı muvafakat olmaksızın başka bir şahıs tarafından işgali üzerine, mülk sahibinin işgal edenden isteyeceği tazminattır (Kardeş, 2004d). Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmazların, bir program dâhilinde işgale uğrayıp uğramadıkları, işgalli ise, işgalin süresi, tasarrufun şekli ve sebebi tespit edilir. Hazinesin özel mülkiyetinde bulunan taşınmazların ve Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin işgalen kullanıldığının tespiti halinde, Hazine Taşınmazları İdaresi Hakkında Yönetmelik ile 20.08.2011 tarih ve 28031 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 336 Sıra Sayılı Milli Emlak Genel Tebliğinde öngörülen şekilde ecrimisil tespit ve takdir edilmektedir (Anonim,2021a).

Satış:Hazinesin özel mülkiyetinde bulunan, herhangi bir kamu hizmeti için gerekli olmayan ve hukuken ihaleye çıkarılmasında herhangi bir sakınca bulunmayan taşınmazlar satışa çıkarılabilmektedir. Özel mevzuatı gereğince satışı mümkün olmayan taşınmazlar ile devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmazlar, kıyıda kalan taşınmazlar, ormanlar, meralar, kamu hizmetine tahsisli taşınmazlar, imar planı ile kullanım amacı kamu hizmeti niteliği taşıyan taşınmazlar (park, yeşil alan, resmi kurum alanı vb.) ilgili kamu idaresince satışına izin verilmeyen taşınmazlar, belediye ve mücavir alan sınırları içerisinde bulunan ancak nazım veya uygulama imar planı dışında (plansız alanda) kalan taşınmazlar satılamamaktadır (Anonim,2021b). Devlet gereksinimi olmaksızın bağış, miras yada çeşitli kanunlara göre intikal eden malları, tasfiye etme isteği ile satış yapmak istemekle beraber, Devletin taşınır veya taşınmaz malları elden çıkarmada en önemli amacı gelir elde etme isteğidir (Süslü, 1996b).

3.2.2 Hazine arazilerinin kullanıcılarına kiralanması

Hazineye ait tarım arazilerini kullanan çiftçilere devlet tarafından son beş yılı geçmemek kaydıyla ecrimisil gönderilirdi. Devletle herhangi bir sözleşme olmamasından dolayı çiftçiler, tarım sektörüne sağlanan desteklerden faydalanamadılar. Bu mağduriyeti ortadan kaldırmak için sözleşmesiz kullanılan arazilere ödenen ecrimisil yerine çiftçilerle kira sözleşmesi yapılması uygun görüldü. Yapılan bu sözleşme sayesinde hem ecrimisilin yarısı kadar bir bedel karşılığında arazileri kullanılması sağlandı hem de Böylece çiftçilerin tarımsal üretim destekleri gibi sözleşmeye bağlı haklardan yararlanması ve sözleşmesiz kullanımdan doğan sorunların giderilmesi sağlandı.

Uygulama kapsamında bugüne kadar 79 ilde 54 bin 689 çiftçimize toplam 597 milyon m² yüzölçümlü hazine taşınmazı arpa, buğday, yulaf, mısır, çeltik, ayçiçeği, narenciye bahçeleri, zeytinlik vb. amaçlarla kullanılmak üzere kullanıcılarına kiraya verilmiştir (Anonim,2021c). 4706 sayılı Kanunun Ek 6 ncı maddesinde; “İmar planı bulunmayan veya imar planında tarımsal amaca ayrılan Hazineye ait tarım arazileri; 31/12/2019 tarihinden önce en az üç yıldan beri tarımsal amaçla kullanan ve kullanımlarının halen devam ettiği Bakanlıkça belirlenen kullanıcılarına cari yıl ecrimisil bedelinin yarısı üzerinden on yıla kadar doğrudan kiralanabilir.(Tarım ve Orman Bakanlığı, 2022a). Yapılan sözleşmeye göre 10 yıla kadar kiralan hazine arazileri, cari yıl içinde tespit edilen ecrimisil bedelinin yarısı üzerinden hesaplanarak, hasılat dönemine denk getirilerek tahsil edilmektedir. 10 yılın sonunda yükümlülüklerini yerine getiren kiracılara diledikleri takdirde bir 10 yıl daha kiralama ve satın alma hakkı verilmektedir. 10 yılın sonunda satın alma hakkı kazanan kiracılara, doğrudan satış işlemlerinde, belediye ve mücavir alan içindeki Hazineye ait tarım arazileri rayiç bedelin tamamı üzerinden satılabilecektir. Rayiç bedelin taksitle ödenmesi halinde en fazla 5 yılda 10 eşit taksitte kanunî faizi ile birlikte ödenebilecektir. Belediye ve mücavir alan dışındaki tarım arazileri ise rayiç bedelin %50’si üzerinden doğrudan satılabilecektir. Satış bedelinin tamamının peşin ödenmesi hâlinde %20, en az yarısının ödenmesi hâlinde % 10 oranında ayrıca indirim uygulanacaktır. Taksitle satışlarda ise satış bedeli en fazla 6 yılda 12 eşit taksitte faizsiz olarak ödenebilecektir. Bu kapsamda on yıl süre ile sözleşme hükümlerine uygun olarak kullanılan Hazineye ait tarım arazileri, talep edilmesi

halinde kiracılarına doğrudan satılabilir.2018-2021 Yılları Hazine Taşınmazlarının Tarımsal Amaçlı Kiralama İşlemleri çizelge 3.6’ da yer verilmiştir.

Çizelge 3.6 2018-2021 Yılları Hazine taşınmazlarının tarımsal amaçlı kiralama işlemleri (Milli Emlak Genel Müdürlüğü 2021 yılı faaliyet raporu, 2021).

HAZİNE TAŞINMAZLARININ TARIMSAL AMAÇLI KİRALAMA İŞLEMLERİ					
KİRALAMA AMACI	KİRALAMA DÖNEMİ	İLAN EDİLEN TAŞINMAZ		KİRALANAN TAŞINMAZ	
		ADET	YÜZÖLÇÜM (m ²)	ADET	YÜZÖLÇÜM(m ²)
Tıbbi ve Aromatik Bitkiler ile Süs Bitkileri	2018-2021	1.104	49,7 Milyon	790	31,1 Milyon
Ağaçlandırma	2018-2021	819	70,1 Milyon	352	32,6 Milyon
Tarım Arazilerinin Kullanıcılarına Kiralanması	2018-2021	-	-	54.800	600 Milyon
Tarımsal Kooperatiflere Seracılık Amaçlı Kiralama	2020-2021	158	4,1 Milyon	100	2,7 Milyon
Topraksız ve Az Topraklı Çiftçilere Tarımsal Amaçlı Kiralama	2020-2021	1.615	65,8 Milyon	908	18,9 Milyon
GENEL TOPLAM		3.696	189,7Milyon	56.950	685,3 Milyon

Tıbbi, aromatik ve süs bitkilerini yetiştirmek amaçlı kiralamalar: Türkiye’de, ilaç ve kozmetik sektörünün ihtiyaç duyduğu ürünlerin ithalatını azaltmak için yerli üretimi arttırarak bunun önüne geçmeyi amaçlanmaktadır. 139 çeşit tıbbi ve aromatik ile süs bitkilerinin üretimini arttırmak maksadıyla hazine arazileri uygun bedel ve koşullarla kiraya verilmektedir. Başta üretimi desteklenen lavanta, gül ,adaçayı, kekik, çörek otu bitkilerinin üretilmesi için talep edenlere rayiç bedelin binde biri üzerinden, çok uygun bedellerle çok yıllık bitkiler için 10 yıla, tek yıllık bitkiler için ise 5 yıla kadar kiraya verilmektedir. Hazinenin özel mülkiyetindeki taşınmazlar ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin tıbbi ve aromatik bitkiler ile süs bitkilerinin yetiştirilmesi amacıyla gerçek ve tüzel kişilere kiraya verilmesi işlemleri; 24.11.2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete de yayımlanarak yürürlüğe giren 379 sıra sayılı Millî Emlak Genel Tebliği hükümlerine göre yürütülmektedir. Hazine arazileri 32

ilimizde 6.7 milyon m² taşınmaz üzerinde kira sözleşmesi yapılmıştır (Anonim, 2021d).

Topraksız veya yeterli toprağı olmayan çiftçilere tarımsal üretim amaçlı kiralamalar: 6 Eylül 2020 tarihli ve 31246 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan, 400 sayılı Milli Emlak Genel Tebliğine göre, topraksız veya yeterli toprağı olmayan çiftçilere, talep etmeleri halinde tarımsal amaçlı kiralamalara şartları şunlardır.

- Bulundukları köy/mahalle nüfusuna kayıtlı olmak
- Bulundukları köy/mahalle de ikamet etmek
- Bulundukları köy/mahalle nüfusuna kayıtlı olmamakla birlikte en az bulundukları köy/mahalle 3 yıl ikamet ediyor olmak

400 sayılı Milli Emlak Genel Tebliğı kapsamında Hazineye ait taşınmazların tarımsal üretim yapmak amacıyla 2021 yılında toplam 3,5 milyon m² yüzölçümlü Hazine taşınmazı kiraya verilmiştir (Anonim, 2021e).

Tarımsal üretim yapan kooperatiflere sera ve jeotermal kaynaklı teknolojik seracılık yapmak da dâhil tarımsal amaçlı kiralamalar: 4706 sayılı Kanunun Ek 5 inci maddesine göre :“Hazineye ait taşınmazları, tarımsal üretim yapmak üzere tarımsal amaçlı kooperatifler, tarım satış kooperatifleri ve tarımsal üretici birlikleri ile bunların üst kuruluşlarına 492 sayılı Kanunun 63 üncü maddesinde yer alan harca esas değerin yüzde biri üzerinden yirmi yıl süre ile doğrudan kiralanabilir”. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemek amacıyla hazırlanan 393 sıra sayılı Milli Emlak Genel Tebliğı 23.08.2019 tarihli ve 30867 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bakanlıkça belirlenmiş imar planı bulunmayan 1/500 ya da 1/1000 ölçekli imar planlarınsa tarımsal amaçlı ayrılan Hazineye ait taşınmazlar sera ve jeotermal kaynaklı teknolojik seracılık faaliyetleri de dahil, tarımsal üretim yapmak üzere tarımsal amaçlı kooperatifler, tarım satış kooperatifleri ve tarımsal üretici birlikleri ile bunların üst kuruluşlarına yirmi yıl süreyle doğrudan kiraya verilme işlemleri, idarenin internet sayfasında veya diğer şekillerle 30 gün süreyle ilan edilir. Başvuruda bulunan kooperatif, tarım satış kooperatifi, tarımsal üretici birlik veya bunların üst kuruluşu hak sahibi olarak belirlenir. Birden fazla başvuru olması halinde, hak sahibinin belirlenmesine esas olmak üzere, taşınmazın harca esas değerinin yüzde biri üzerinden başvuranlar arasında yapılacak artırmada en yüksek katılım bedelini teklif eden tarımsal amaçlı

kooperatif, tarım satış kooperatifi, tarımsal üretici birlik ya da bunların üst kuruluşu hak sahibi olarak belirlenir. Bakanlığın uyun gördüğü hak sahibine tebligat göndererek en geç 30 gün için de yükümlülüklerinin yerine getirmeleri bildirilir. Otuz gün içinde yükümlülüklerini yerine getiren hak sahiplerine sözleşme tebliğ edilir. Bu tebliğ eki “Kira Sözleşmesi” olarak düzenlenir (Tarım ve Orman Bakanlığı, 2022b). 2020-2021 yıllarında sera ve jeotermal kaynaklı teknolojik seracılık dahil tarımsal amaçlı üretimi için ilan edilen taşınmazlar ve kiralama yapılan taşınmazlar çizelge 3.7.’de yer verilmiştir.

Çizelge 3.7 2020-2021 yıllarında sera ve jeotermal kaynaklı teknolojik seracılık (Milli Emlak Genel Müdürlüğü 2021 yılı faaliyet raporu, 2021)

Yıllar	İlan Edilen Taşınmaz		Kiralanan Taşınmaz	
	Adet	Yüzölçümü (m ²))		Yüzölçümü (m ²))
2020	92	1,9 Milyon	50	1 Milyon
2021	66	2,2 Milyon	50	1,7 Milyon

3.3 Özel Ağaçlandırma Kapsamında Benzer Uygulama Projesi

Özel ağaçlandırma yapılmış arazi, Tekirdağ İli Merkez İlçesi Avşar Köyü mülki hudutları içinde kalmaktadır. Çanakkale Orman Bölge Müdürlüğü, Keşan Orman İşletme Müdürlüğü, Tekirdağ Orman İşletme Şefliğinin Tekirdağ serisi Amenajman planında 123 ve 127 nolu bölmeler içerisinde 4,86 ha bölümünü kapsamaktadır. Arazi kadastro ve Orman kadastro çalışmaları yapılmış olup, Orman vasfında kadastro tespiti yapılmıştır. Mülkiyet ve tasarruf yetkisi Orman Genel Müdürlüğüne aittir. Proje sahası 13.04.2010 tarih 03-1005-398-206 sayılı Bakanlık oluru ile 49 yıllık süre ile ağaçlandırma yapmak üzere tahsis edilmiştir.

Herhangi bir üretim faaliyetinde bulunulmayan sahada aşılı Badem fidanı dikerek sahayı üretime almak ve badem endüstriyel odun üretimi yapmak ve bunun yanında ekonomik değer taşıyan odun dışı ürün olan badem meyvesi elde etmek, yapılacak ağaçlandırma çalışmaları amaçlanmaktadır. Sahaya 1+1 yaşlı 612 adet aşılı badem, 379 adet aşısız badem fidanı dikilmiştir. Aşılı Badem fidanları aynı ağaçtan tohum

almak yerine aşılı kalem almak suretiyle üretilen aşılı fidanlar kullanılmıştır (Çizelge 3.8).

Ana tür ve Erkek Fidanların Dikim Planı A= Anatür Nonpariel E =Tozlayıcı Teksas

Çizelge 3.8 Badem fidanlarının ağaçlandırma sahasına tesis ediliş şeması (Tekirdağ orman işletme şefliği, 2022)

A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
A	E	A	A	E	A	A	E	A	A	E
A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
A	E	A	A	E	A	A	E	A	A	E
A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
A	E	A	A	E	A	A	E	A	A	E
A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
A	E	A	A	E	A	A	E	A	A	E

Badem fidanları 7 x 7 m. Dikim aralık mesafeyle Kasım – Mart aylarında toprağın tavrda bulunduğı zamanda dikimleri yapılmıştır (Çizelge 3.9).

Çizelge 3.9 Ağaçlandırmada kullanılmış türler, aralık – mesafeler (Tekirdağ orman işletme şefliği, 2022).

Dikilecek Fidanların		1 Hektara Dikilecek Fidan Adedi
Türü	Aralık - Mesafesi	
Aşılı Badem	7 x 7	204
Badem	7 x 7	204

Ayrıca fidan sıraları arasında bakım süresince yılda 2 kez 4 X 4 Lastik tekerlekli Traktöre arkadan bağı ağır diskaro ile makineli bakım yapılmıştır (Çizelge 3.10).

Çizelge 3.10 İşçi gücü ve makine ile bakım (Tekirdağ orman işletme şefliği, 2022).

Bölme No	Alanı (Ha)	İşçi Gücü ile Bakım	Makine ile Bakım
		Fidan Çevresinde (1000 Adet)	Diskaro + Las. Tek. Traktör (Ha)
123	4,42	0,901	4,42
127	0,44	0,090	0,44
Toplam	4,86	0,991	4,86

Özel ağaçlandırma projesinin yatırım giderleri hesaplanırken Tarım ve Orman Bakanlığı Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Genel Müdürlüğü 2011 yılı Birim Fiyat değerleri kullanılmıştır. Projenin yatırım kalemleri: Arazi Hazırlığı, Dikim, Bakım, İhata, Projelendirme bedeli, olmak üzere toplamda; 20.547,33 TL harcanmıştır (Çizelge 3.11).

Çizelge 3.11 2011 Yılı arazi yatırım giderleri (Tekirdağ orman işletme şefliği, 2022).

Uygulama Projesinin Yatırım Giderleri (2011)		Miktarı (TL)
1	Arazi Hazırlığı	5.077,49
2	Dikim	2.550,09
3	Bakım	4.966,53
4	İhata (Çit Çekme, Tel Örgü)	6.122,69
5	Proje Yapım Bedeli	1.830,53
6	Toplam	20.547,33

Bademler, çalı veya 10 metreye kadar boylanabilen ağaçlar oluştururlar. Dikine veya yayvan büyürler. Gövdeleri gri-parlak kırmızımtrak kahverengidir (Küden, vd., 2000). Toprak isteği açısından çok seçici olmayan badem; derin, hafif, alüvyonlu ve süzek topraklarda daha verimlidir. Bu şekildeki topraklarda badem kökleri 3-5 m kadar derinliğe ulaşmaktadır.

Arazi hak sahibinin yaptığı değerlendirme neticesinde Özel ağaçlandırma uygulama sahasından 3 yılın sonunda ürün alınmaya başlanmış, ürün miktarı ağaçların gelişimine göre her yıl artmıştır. 2022 yılı itibariyle 991 adet badem ağacından 20 ton civarı kabuklu badem ürünü elde edilmiş, yaklaşık 700 bin TL gelir sağlanmıştır (Mehmet Demir söyleşi, 2022). 2021 yılında kabuklu badem fiyatı ortalama 42,00 TL'dir.

Naipköy ceviz uygulama sahasıyla, Badem üretimi için Devletten tahsis oluru almış ham ve verimsiz araziler karşılaştırıldığında, usul yol ve yöntemler, 7310 özel ağaçlandırma tamimi çerçevesinde yürütülmektedir. Uygulama safhaları birbirine benzemektedir. Yapılan yatırımdan elde edilen ürün neticesinde sağlanan gelir, Uygulanan projelerin kârlı bir yatırım aracı olduğu sonucunu vermektedir. Özel ağaçlandırma projeleri Türkiye ekonomisine ve yatırımcısına fayda sağlamaktadır.

3.4 Devlet Arazilerinde Özel Ağaçlandırma Amaçlı Kiralamalar

Dünyamızın doğal bir kliması olan ormanlar, başta insanlar olmak üzere bütün canlılar için hayati önem taşımaktadır. Çevresel faktörlerle birlikte, ekonomik faktörler için kaynak oluşturmaktadır. Hazine arazilerinde, Özel Ağaçlandırma amaçlı, gerçek ve tüzel kişilere kiraya verilmesi işlemleri 17/9/2013 tarihli ve 28768 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 358 sıra sayılı Milli Emlak Genel Tebliği hükümlerine göre yönetilmektedir. Ağaçlandırma amaçlı kiralamalarda bedeller dönüm başına 5,7 TL ile 14,20 TL arasında olup teşvik edici nitelikte belirlenmiştir (Anonim, 2021f). Hazine arazilerinde (imar planı içinde kalan ve ağaçlandırılacak alan olarak ayrılan sahalardan hariç) en az 20 dekar büyüklüğünde olması gerekmektedir. Özel ağaçlandırma hükümleri gereğince, orman arazisi verimsiz sahalarda, izin verilmektedir. Devlet ormanlarında, Özel Ağaçlandırma ve özel imar-ihya çalışmalarında saha izni üst sınırı gerçek kişiler için 50 hektardır. Tüzel kişiler için saha izni üst sınırı olmayıp her bir müracaat alanı 300 hektardan fazla olamaz (7310 özel ağaçlandırma tamimi, madde 11).Devlete ait hazine arazilerinde ve Orman arazilerinde özel ağaçlandırma için teşvik edici çalışmalar yapılmaktadır. Bu kapsamda, Badem, Ceviz, Zeytin, Antepfıstığı başta olmak üzere; Fıstıkçamı, kestane, sedir, kavak, akasya, kızılçam, kızılğaç, göknar, okaliptüs, ladin vb. türlerin yetiştirilmesi amacıyla Hazine taşınmazları üzerinde uygun

bedellerle 10-49 yıllara kadar ağaçlandırma izni verilmektedir. Orman arazilerinde Özel ağaçlandırma için 2022 yılına kadar Toplam 1.099.078 dekar hazine arazisi gerçek ve tüzel kişilere kiralanmıştır.(Tarım ve Orman bakanlığı 2022).

Türkiye’de toprak yapısı ve iklim koşulları bakımından elverişli eğimli hazine arazilerinde geliştirilen ceviz, badem, antepfıstığı, zeytin gibi ürünler Türkiye’de ekonomiye, gastronomiye ve ekolojiye önemli katkılar sağlamaktadır. Bu çalışmanın ana konusunu oluşturan 4 ürün hakkında Tarım ve Orman Bakanlığından talep edilerek elde edilen veriler (İl dağılımı, Proje sayıları, Kiralanan alan, Ağaç adedi) doğrultusunda analiz yapılmaya çalışılmıştır.

Türkiye’nin muhtelif illerindeki proje sahalarında kiralanarak geliştirilen ceviz, badem, antepfıstığı, zeytin ağaçlarından, verim yılında elde edilecek gelirin, milli ekonomiye sağladığı potansiyel faydanın miktarı, ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır.

3.4.1 Türkiye’de devlet arazilerinde özel ağaçlandırma amaçlı ceviz sahaları

Ceviz (*Juglans regia* L.) her türlü zorlu iklim koşullarına dayanıklı, Türkiye’nin gen merkezleri arasında yer alan, Doğu Anadolu bölgesinin soğuşuna, Akdeniz bölgesinin sıcaklığına dayanabilen ender meyve türlerinden biridir (Akça, 2001).

Şekil 3.1 Ceviz (*Juglans Regia* L.)

Türkiye 2022 yılı ilk 5 aylık ortalama ceviz üretici fiyatı 31,43 TL/kg olarak hesaplanmıştır (Tarım ürünleri piyasası, 2022). Başta kırsal alanlar olmak üzere Anadolu insanın bahçesinde yer alan ceviz, uzun yıllardır Türkiye’nin her bölgesinde üretimi yapılan 10- 15 yıllık bir ceviz ağacından 50 kg ürün alınabilen sert kabuklu

meyve türüdür (Tarım ve Orman müdürlüğü Adana,2022). Anadolu cevizi, ticaret kervanları, kıtalar arası göçler nedeniyle tropik bölgeler hariç dünyanın farklı alanlarına götürülerek üretimi sağlanmıştır. Dünyanın birçok kıtasında da geniş yayılma alanına sahiptir.

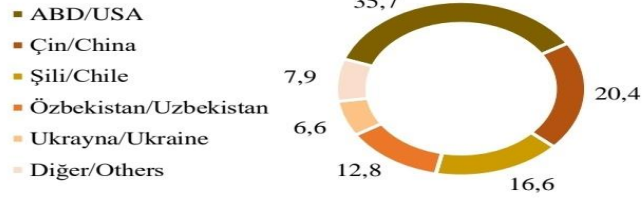
FAO'ya göre: 2020 yılında Dünya'da ceviz üretimi 3,3 milyon ton olarak gerçekleşmiştir. Dünya genelinde 1,1 milyon ha alanda üretimini sağlayan ceviz üretiminde, Çin devleti en büyük pay sahibidir. Türkiye İran ve ABD'den sonra 4. Sırada yer almaktadır. Çin devletinin ceviz üretiminde 1. sırada gelmesinin en önemli nedeni geniş ve doğal arazilere sahip olmasıdır. Buna rağmen yaptığı ceviz ihracatı üretim büyüklüğüyle aynı orantıda değildir. ABD ceviz ihracatında % 37,3 oranla 1. sırada yer almaktadır. Türkiye'nin de en fazla ithalat yaptığı ülkedir. Türkiye'de 2021 yılında üretilen ceviz miktarı 325 bin tondur. Üretimin en fazla olduğu şehirler sırasıyla; Mersin, Kahramanmaraş, Bursa, Denizli, Çorum ve diğer iller yer almaktadır (Çizelge 3.12).

Çizelge 3.12 Ceviz üretimi yapılan iller (Tarım ürünleri piyasası, 2022)

Ceviz Üretimi Yapılan İller (2021)	Üretim (ton)	Üretim (%)
Mersin	22.598	6.95
Kahramanmaraş	19. 237	5.92
Bursa	18. 991	5.84
Denizli	13. 595	4.18
Çorum	10. 986	3.38
Diğer iller	239.593	73,73

Üretim miktarı, Türkiye'nin ihtiyacı için yeterli değildir. Bu nedenle 2021 yılında Türkiye 78 bin ton ceviz ithalatı gerçekleştirmiştir. Ceviz ithalatı yaptığı ülkeler Şekil 3.2. yer almaktadır.

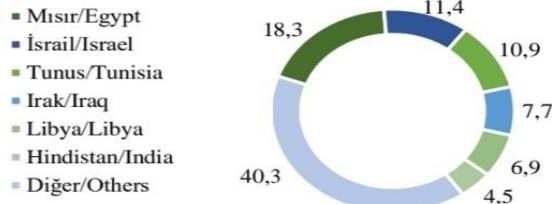
Türkiye'nin ülkelere göre ceviz ithalatı (2020/21, %)
Türkiye's walnut import by countries

Şekil 3.2 Türkiye'nin ülkelere göre ceviz ithalatı (Tarım ürünleri piyasası ceviz, 2022)

Anadolu cevizi, yağ, protein ve karbonhidrat bakımından zengin besinler içermesi bakımından sınır ülkeleri tarafında rağbet görmektedir. Türkiye bu ülkelere 2021 yılı itibariyle 15 bin ton ceviz ihracatı gerçekleştirmiştir (Şekil 3.3).

Türkiye'nin ülkelere göre ceviz ihracatı (2020/21, %)
Türkiye's walnut export by countries

Şekil 3.3 Türkiye'nin ülkelere göre ceviz ihracatı (Tarım ürünleri piyasası ceviz, 2022)

Sağlıklı beslemeyi tercih eden bireylerin tükettikleri 1 kg cevizde yaklaşık 7000 kalori enerji bulunmaktadır. Genel olarak cevizde; % 3,5 su, % 15-30 protein, % 55-77 yağ, % 1,5-3 kül, % 5-15 oranında bulunmaktadır. Ca, P, Mg, Fe, Na, K gibi mineral maddeler bakımından zengindir. İyi bir protein deposu olan ceviz, insan sağlığına olan faydaları içerdiği Omega3 yağ asitleri sayesinde koroner kalp hastalığı riskini aza indirirken, yapısında bulunan gümüş ve selenyum sayesinde de zekâ gelişimini güçlendirmektedir.

Ceviz, gıda sanayisindeki kullanım alanları; tatlı, pasta, pestil, sucuk, samsa gibi ürünlerin yapımında, endüstri alanları; boya, kauçuk ve plastik gibi sanayi ürünleri yapımında, Ağaç endüstri alanları; kereste ve mobilyacılık gibi alanlarda çok yoğun bir şekilde kullanılmaktadır. Ceviz ağacından elde edilen kerestelerden; masa,

sandalye, elbise dolabı, mobilya kaplaması vb. iç mekan mobilyaları üretildiği gibi silah sanayisinde tüfek dipçığı ve el kundağı imalatında da kullanılmaktadır (Kaçamer vd. ark., 2018)

Kavramsal çerçeve: Türkiye’de Özel Ağaçlandırma amaçlı 49 yıllığına Tahsis/kiralanan proje alanları incelenmiştir. Tarım ve Orman Bakanlığından elde edilen verilerden ceviz sahalarına ait materyaller (Ceviz sahası tahsis edilen iller, proje sayıları, ağaç alan miktarı, dikilen ağaç adedi v.b.) kullanılmıştır. Kurumlardan elde edilen 2020-2022 yılları arası Türkiye’nin ceviz ihracat ve ithalat verileri, kilogram rayiç bedeli ve üretim miktarı gibi bilgiler kapsama dahil edilmiştir. Bu çalışmanın amacı, araştırma konularında birisi olan Türkiye’nin muhtelif illerindeki proje sahalarında kiralananak geliştirilen cevizin nitel araştırma yöntemi kapsamında sayısal veriler ve tablolar oluşturarak verim yılında cevizden elde edilecek gelirin, milli ekonomiye sağladığı potansiyel faydanın miktarını, ortaya çıkarılmaya çalışmaktır (Çizelge 3.13).

Çizelge 3.13 Türkiye’de özel ağaçlandırma amaçlı tahsis/kiralanan ceviz proje alanları (Tarım ve Orman Bakanlığı Orman Genel Müdürlüğü, 2023)

Ceviz Sahası Tahsis Edilen İller	Proje sayısı	Ağaç Alan (Dekar)	Ağaç Adet	Verim (kg/ağaç)	Toplam Ürün (kg)	Fiyatı (TL/kg)	Toplam Verim Yılında Gelir (TL)
Adana	26	924	13.436	50	671.800	31,43	21.114.674 ₺
Adıyaman	114	4.528	75.831	50	3.791.550	31,43	119.168.417 ₺
Afyonkarahisar	37	3.954	100.444	50	5.022.200	31,43	157.847.746 ₺
Amasya	320	5.786	405.399	50	20.269.950	31,43	637.084.529 ₺
Ankara	54	2.818	77.375	50	3.868.750	31,43	121.594.813 ₺
Antalya	105	3.560	68.592	50	3.429.600	31,43	107.792.328 ₺
Artvin	3	44	1.047	50	52.350	31,43	1.645.361 ₺
Aydın	18	891	30.166	50	1.508.300	31,43	47.405.869 ₺
Balıkesir	356	21.117	499.223	50	24.961.150	31,43	784.528.945 ₺
Bilecik	2	90	2.120	50	106.000	31,43	3.331.580 ₺
Bingöl	24	626	13.517	50	675.850	31,43	21.241.966 ₺
Bitlis	19	3.628	63.916	50	3.195.800	31,43	100.443.994 ₺
Bolu	54	695	21.390	50	1.069.500	31,43	33.614.385 ₺
Burdur	10	1.855	27.538	50	1.376.900	31,43	43.275.967 ₺
Bursa	35	3.441	147.536	50	7.376.800	31,43	231.852.824 ₺

Çanakkale	22	3.146	50.504	50	2.525.200	31,43	79.367.036 ₺
Çankırı	7	470	8.010	50	400.500	31,43	12.587.715 ₺
Çorum	132	4.051	106.002	50	5.300.100	31,43	166.582.143 ₺
Denizli	261	9.141	222.877	50	11.143.850	31,43	350.251.206 ₺
Diyarbakır	22	445	8.668	50	433.400	31,43	13.621.762 ₺
Edirne	167	27.817	446.666	50	22.333.300	31,43	701.935.619 ₺
Elazığ	118	3.185	80.224	50	4.011.200	31,43	126.072.016 ₺
Erzincan	8	1.504	26.368	50	1.318.400	31,43	41.437.312 ₺
Erzurum	3	272	5.878	50	293.900	31,43	9.237.277 ₺
Eskişehir	5	435	7.966	50	398.300	31,43	12.518.569 ₺
Gaziantep	5	198	3.620	50	181.000	31,43	5.688.830 ₺
Giresun	9	690	12.020	50	601.000	31,43	18.889.430 ₺
Gümüşhane	17	1.091	23.366	50	1.168.300	31,43	36.719.669 ₺
Hakkari	1	203	2.528	50	126.400	31,43	3.972.752 ₺
Hatay	5	6.678	381	50	19.050	31,43	598.742 ₺
Isparta	32	3.303	61.489	50	3.074.450	31,43	96.629.964 ₺
Mersin	207	11.395	285.616	50	14.280.800	31,43	448.845.544 ₺
İstanbul	19	1.428	19.866	50	993.300	31,43	31.219.419 ₺
İzmir	56	4.026	68.912	50	3.445.600	31,43	108.295.208 ₺
Kars	9	2.994	50.359	50	2.517.950	31,43	79.139.169 ₺
Kastamonu	26	555	14.503	50	725.150	31,43	22.791.465 ₺
Kayseri	27	554	14.520	50	726.000	31,43	22.818.180 ₺
Kırklareli	48	3.680	210.705	50	10.535.250	31,43	331.122.908 ₺
Kırşehir	103	5.423	137.899	50	6.894.950	31,43	216.708.279 ₺
Kocaeli	6	618	5.942	50	297.100	31,43	9.337.853 ₺
Konya	89	4.968	114.602	50	5.730.100	31,43	180.097.043 ₺
Kütahya	44	2.909	53.114	50	2.655.700	31,43	83.468.651 ₺
Malatya	23	997	14.568	50	728.400	31,43	22.893.612 ₺
Manisa	170	18.456	379.161	50	18.958.050	31,43	595.851.512 ₺
Kahramanmaraş	66	4.655	71.662	50	3.583.100	31,43	112.616.833 ₺
Mardin	1	26	792	50	39.600	31,43	1.244.628 ₺
Muğla	22	3.332	53.481	50	2.674.050	31,43	84.045.392 ₺
Nevşehir	17	1.469	29.926	50	1.496.300	31,43	47.028.709 ₺
Niğde	131	4.716	128.014	50	6.400.700	31,43	201.174.001 ₺
Ordu	3	185	6.370	50	31.8500	31,43	10.010.455 ₺
Sakarya	5	139	3.650	50	182.500	31,43	5.735.975 ₺
Samsun	42	1.183	31.352	50	1.567.600	31,43	49.269.668 ₺
Siirt	2	49	873	50	43.650	31,43	1.371.920 ₺
Sinop	26	1.057	22.282	50	1.114.100	31,43	35.016.163 ₺

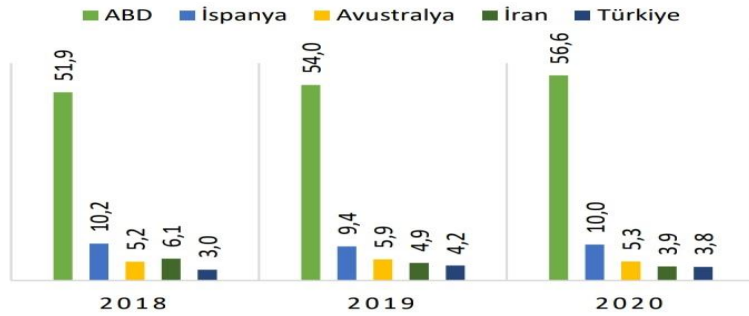
Sivas	7	648	9.969	50	498.450	31,43	15.666.284 ₺
Şanlıurfa	4	80	2.315	50	115.750	31,43	3.638.023 ₺
Tekirdağ	110	18.382	316.336	50	15.816.800	31,43	497.122.024 ₺
Tokat	62	1.826	61.402	50	3.070.100	31,43	96.493.243 ₺
Trabzon	10	114	2.230	50	111.500	31,43	3.504.445 ₺
Tunceli	22	683	14.510	50	725500	31,43	22.802.465 ₺
Uşak	54	4.852	86.061	50	4.303.050	31,43	135.244.862 ₺
Van	4	192	3.846	50	192.300	31,43	6.043.989 ₺
Yozgat	13	731	16.453	50	822.650	31,43	25.855.890 ₺
Zonguldak	15	530	19.434	50	971.700	31,43	30.540.531 ₺
Aksaray	28	1.229	31.999	50	1.599.950	31,43	50.286.429 ₺
Karaman	21	872	16.252	50	812.600	31,43	25.540.018 ₺
Kırklareli	23	872	20.894	50	1.044.700	31,43	32.834.921 ₺
Şırnak	2	29	502	50	25.100	31,43	788.893 ₺
Bartın	1	66	2.652	50	132.600	31,43	4.167.618 ₺
Iğdır	1	50	780	50	39.000	31,43	1.225.770 ₺
Yalova	11	393	9.360	50	468.000	31,43	14.709.240 ₺
Karabük	3	128	1.781	50	89.050	31,43	2.798.842 ₺
Osmaniye	15	681	8.649	50	432.450	31,43	13.591.904 ₺
Düzce	8	647	17.075	50	853.750	31,43	26.833.363 ₺
Toplam	3.547	224.405	4.974.766	50	248.738.300	31,43	7.817.844.769 ₺

Bulgular: Yapılan araştırmada Türkiye'nin 74 ilinde devlet arazilerinde ceviz üretimi amaçlı kiralama faaliyeti gerçekleştiği görülmektedir. Bu alanlarda ki proje sayısı 3.547 adet, geliştirilen proje alanı 224.405 dekar, dikilen ağaç sayısı 4.974.766 adet olduğu tespit edilmiştir (Orman Genel Müdürlüğü, 2023a). Devlet arazilerinde en fazla ceviz üretimi gerçekleşme olasılığı olan illerde; yaklaşık Balıkesir 24 bin ton, Edirne 22 bin ton, Amasya 20 bin ton, Manisa 18 bin ton ve Tekirdağ'da 15 bin ton ürün alınacağı ön görülmektedir. Türkiye'de 74 ilde devlet arazilerinde ceviz üretimi amaçlı kiralanan sahalardan verim yılında elde edilecek 248 bin ton üründen, 7.817.844.769 ₺ gelir sağlanacağı öngörülmektedir. Her yıl 75- 100 bin ton civarı ceviz ithalatı yapıldığı dikkate alındığında, ceviz ithalatının azalacağı, ceviz ihracatının artacağı öngörülmektedir.

3.4.2 Türkiye’de devlet arazilerinde özel ağaçlandırma amaçlı badem sahaları

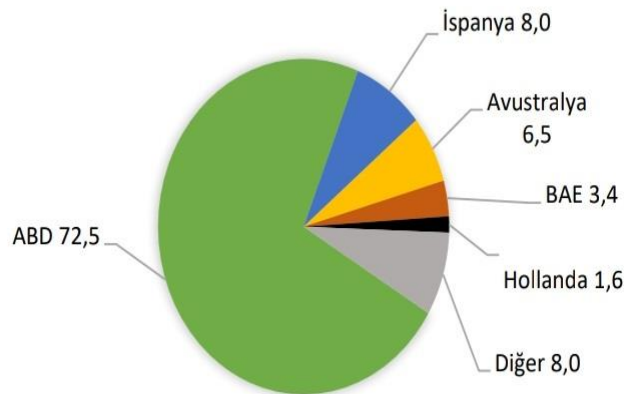
FAO’ ya göre: 2020 yılında dünyada 2.162 hektar alanda 4,1 milyon ton badem üretimi gerçekleşmiştir. Bu üretimde 2,4 milyon ton ürün hasılatıyla ABD ilk sırada yer almaktadır. ABD’yi takip eden ülkeler, İspanya 417 bin ton, Avustralya 222 bin ton, İran 164 bin ton ve 159 bin ton üretimle Türkiye gelmektedir. Türkiye dünya badem üretiminin ancak %4’ünü karşılayabilmektedir(Şekil 3.4).

Badem üretiminde önemli ülkeler (%)

Şekil 3.4 Badem üretiminde önemli ülkeler (Tarım ürünleri piyasası badem, 2022)
Dünyada 2020 yılında 1.122 milyon ton badem ürünü ihracat edilmiştir. ABD badem ihracatında %72,5 oranla 1. Sırada gelmektedir. 2020 yılında badem ihracatı yapan ülkelerin yüzdelik oranları Şekil 3.5. Yer almaktadır.

Ülkelere göre dünya badem ihracatı (2020, %)

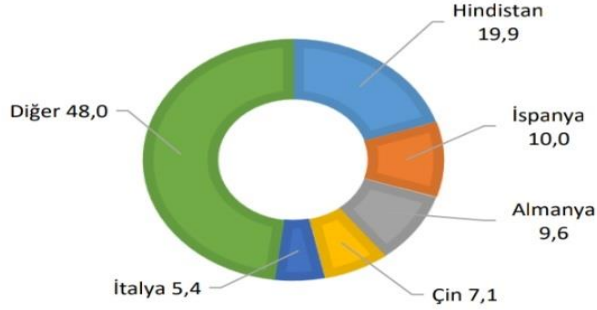

Şekil 3.5 Ülkeler göre badem ihracatı 2020 (Tarım ürünleri piyasası badem, 2022).

Hindistan 224 tonla dünyada badem ithalatı en fazla gerçekleştiren ülkedir. Onu takip eden ülkeler, 2. sırada İspanya 113 bin ton, 3. sırada Almanya 108 bin ton, 4.

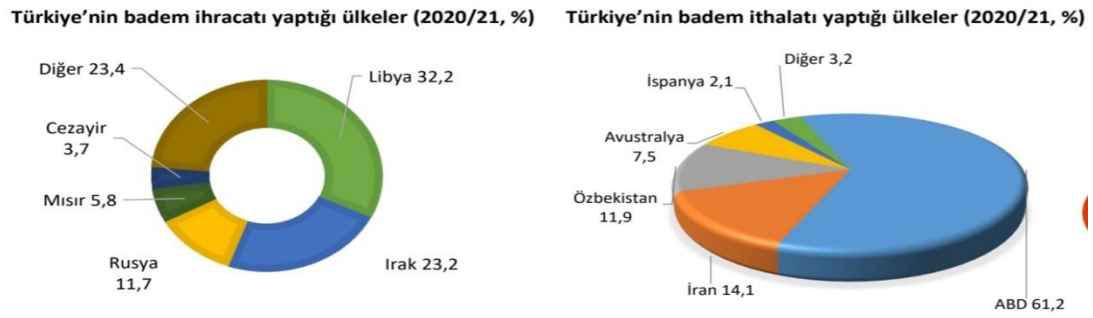
sırada Çin 79 bin ton ve 5. sırada 60 bin ton İtalya gelmektedir. 2020 yılında badem ithalatı yapan ülkelerin yüzdelik oranları Şekil 3.6. yer almaktadır.

Ülkelere göre dünya badem ithalatı (2020, %)

Şekil 3.6 Ülkelerle Göre dünya badem ithalatı 2020 (Tarım ürünleri piyasası badem, 2022).

FAO verilerine göre: Türkiye 2020 yılında 524 bin dekar alanda 159 bin ton badem üretim miktarıyla dünyada beşinci sırada yer almaktadır. Türkiye’de badem üretimin en fazla iller, 1. Sırada Mersin, 29 bin ton, 2. Sıra Adıyaman 18 bin ton, 3. Sırada Muğla yer almaktadır. TÜİK verilerine göre 2020/2021 sezonunda Türkiye’nin badem ihracatı 8.190 ton olarak gerçekleşmiştir. Türkiye’nin 2020/21 sezonunda ihracatın ilk sırasında %32 oran ve 2.635 ton ile Libya yer almaktadır. İhracatta Libya’yı, Irak %23 oranıyla 1.902 ton, Rusya %12 oranıyla 956 ton, Mısır %6 oranıyla 471 ton ve Cezayir %4 oranıyla 303 ton ile takip etmektedir (Şekil 3.6). Aynı dönem itibarıyla Türkiye’nin Badem ihracat değeri 72 milyon dolar’dır. Türkiye’nin 2020/21 sezonunda badem ithalatı 31.688 ton olarak gerçekleşmiştir. İthalatın ilk sırasında %58 oran ve 18.428 ton ile ABD yer almaktadır. İthalatta ABD’yi; İran %20 oranıyla 6.227 ton, Özbekistan %12 oranıyla 3.870 ton, Avustralya %6 oranıyla 1.982 ton ve İspanya %2 oranı 498 ton ile takip etmektedir(Şekil 3.7). Türkiye’nin aynı dönem itibarıyla badem ithalat değeri 400 milyon dolar’dır (Tarım Ürünleri Piyasası Badem 2022).

Şekil 3.7 Türkiye'nin Badem ihracatı ve ithalatı yaptığı ülkeler (2020/2021) (Tarım ürünleri piyasası badem, 2022)

Sert kabuklu meyve türüne giren badem, genelde Akdeniz ikliminin yoğun olduğu bölgelerde de daha fazla yetişmektedir (Şekil 3.8). Kıraç arazilere de uyum sağlayabilen toprak seçiciliği fazla olmayan bir ağaç türüdür. İçeriğinde bulunan vitamin ve mineraller insan bağışıklık sistemini güçlendirmektedir. Çerez başta olmak üzere pasta ve şekerleme imalatında tercih edilen bir ürün olan badem, ilaç ve kozmetik endüstrisinde badem yağına dönüştürülerek kullanılmaktadır.

Şekil 3.8 Badem

Kavramsal çerçeve: Türkiye'de Özel Ağaçlandırma amaçlı 49 yıllığına Tahsis/kiralanan badem proje alanları incelenmiştir. Tarım ve Orman Bakanlığından elde edilen verilerden badem sahalarına ait materyaller (Badem sahası tahsis edilen iller, proje sayıları, ağaç alan miktarı, dikilen ağaç adedi v.b.) kullanılmıştır. Kurumlardan elde edilen 2020-2022 yılları arası Türkiye'nin Badem ihracat ve ithalat verileri, kilogram rayiç bedeli ve üretim miktarı gibi bilgiler kapsama dahil edilmiştir. Bu kapsamda ortalama sağlıklı ve olgun bir badem ağacı 23 ile 30 kg kadar fındık üretmektedir (Anonim 2023a). 2022 yılında sert kabuklu bademin

piyasada kilogram fiyatı 42,00₺ olduğu tespit edilmiştir (Anonim,2023b). Bu çalışmanın amacı, araştırma konularında birisi olan Türkiye'nin muhtelif illerindeki proje sahalarında kiralanarak geliştirilen Bademin nitel araştırma yöntemi kapsamında sayısal veriler ve tablolar oluşturarak verim yılında bademden elde edilecek gelirin, milli ekonomiye sağladığı potansiyel faydanın miktarını, ortaya çıkarılmaya çalışmaktır (Çizelge 3.14).

Çizelge 3.14 Türkiye’de özel ağaçlandırma amaçlı tahsis/kiralananan badem proje alanları (Tarım ve Orman Bakanlığı Orman Genel Müdürlüğü, 2023)

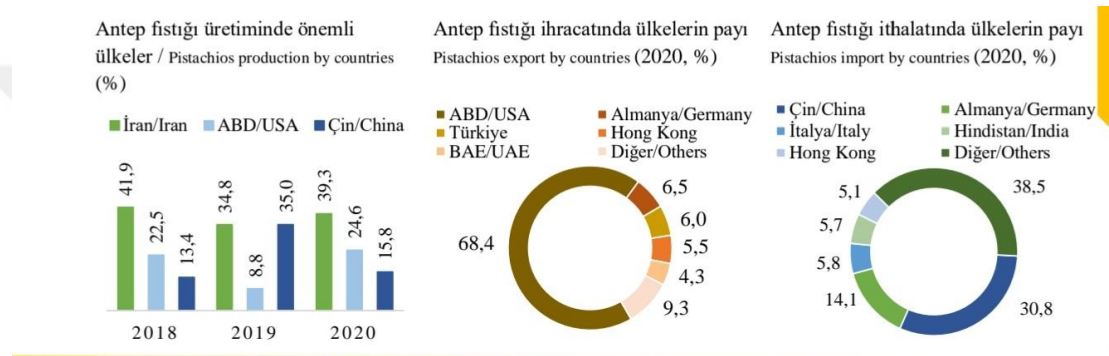
Badem Sahası	Proje sayısı	Ağaç Alan (Dekar)	Ağaç Adet	Verim (kg/ağaç)	Toplam Ürün (kg)	Fiyatı (₺/kg)	Toplam Verim Yılında Gelir(₺)
Adana	71	10.972	500.638	25	12.515.950	42,00₺	525.669.900 ₺
Adıyaman	1167	54.240	2.162.709	25	54.067.725	42,00₺	2.270.844.450 ₺
Afyonkara hisar	72	7.881	641.601	25	16.040.025	42,00₺	673.681.050 ₺
Amasya	14	158	5.076	25	126.900	42,00₺	5.329.800 ₺
Ankara	78	11.655	419.475	25	10.486.875	42,00₺	440.448.750 ₺
Antalya	225	9.674	372.471	25	9.311.775	42,00₺	391.094.550 ₺
Aydın	8	787	43.669	25	1.091.725	42,00₺	45.852.450 ₺
Balıkesir	37	2.840	89.996	25	2.249.900	42,00₺	94.495.800 ₺
Bilecik	1	53	2.434	25	60.850	42,00₺	2.555.700 ₺
Bingöl	2	76	1.616	25	40.400	42,00₺	1.696.800 ₺
Bitlis	1	20	7.660	25	191.500	42,00₺	8.043.000 ₺
Bolu	3	21	720	25	18.000	42,00₺	756.000 ₺
Burdur	11	6.226	254.549	25	6.363.725	42,00₺	267.276.450 ₺
Bursa	23	2.439	65.374	25	1.634.350	42,00₺	68.642.700 ₺
Çanakkale	19	6.386	272.402	25	6.810.050	42,00₺	286.022.100 ₺
Çankırı	10	852	84.953	25	2.123.825	42,00₺	89.200.650 ₺
Çorum	9	1.308	11.836	25	295.900	42,00₺	12.427.800 ₺
Denizli	104	4.984	209.142	25	5.228.550	42,00₺	219.599.100 ₺
Diyarbakır	93	2.378	94.116	25	2.352.900	42,00₺	98.821.800 ₺
Edirne	95	7.892	288.257	25	7.206.425	42,00₺	302.669.850 ₺
Elazığ	169	10.008	682.960	25	17.074.000	42,00₺	717.108.000 ₺
Erzincan	2	261	7.563	25	189.075	42,00₺	7.941.150 ₺
Eskişehir	19	2.151	89.563	25	2.239.075	42,00₺	94.041.150 ₺
Gaziantep	25	2.084	76.030	25	1.900.750	42,00₺	79.831.500 ₺
Hatay	8	21.119	604	25	15.100	42,00₺	634.200 ₺
Isparta	30	3.611	143.208	25	3.580.200	42,00₺	150.368.400 ₺
Mersin	373	13.922	505.566	25	12.639.150	42,00₺	530.844.300 ₺
İstanbul	3	152	6.092	25	152.300	42,00₺	6.396.600 ₺
İzmir	109	9.901	308.814	25	7.720.350	42,00₺	324.254.700 ₺
Kars	1	40	1.840	25	46.000	42,00₺	1.932.000 ₺
Kastamonu	5	61	2.367	25	59175	42,00₺	2.485.350 ₺
Kayseri	2	2.072	61.016	25	1.525.400	42,00₺	64.066.800 ₺
Kırklareli	4	235	7.451	25	186.275	42,00₺	7.823.550 ₺
Kırşehir	18	1.701	23.444	25	586.100	42,00₺	24.616.200 ₺

Konya	337	15.840	807.519	25	20.187.975	42,00₺	847.894.950 ₺
Kütahya	45	2.409	94.938	25	2.373.450	42,00₺	99.684.900 ₺
Malatya	54	4.819	154.530	25	3.863.250	42,00₺	162.256.500 ₺
Manisa	172	18.273	715.129	25	17.878.225	42,00₺	750.885.450 ₺
Kahraman maraş	54	4.940	146.731	25	3.668.275	42,00₺	154.067.550 ₺
Mardin	5	589	24.126	25	603.150	42,00₺	25.332.300 ₺
Muğla	69	12.531	534.032	25	13.350.800	42,00₺	560.733.600 ₺
Nevşehir	20	1.012	32.047	25	801.175	42,00₺	33.649.350 ₺
Niğde	33	2.114	87.057	25	2.176.425	42,00₺	91.409.850 ₺
Sakarya	2	195	52.200	25	1305.000	42,00₺	54.810.000 ₺
Samsun	1	6	252	25	6.300	42,00₺	264.600 ₺
Siirt	3	277	10.609	25	265.225	42,00₺	11.139.450 ₺
Sinop	3	168	6.645	25	166.125	42,00₺	6.977.250 ₺
Şanlıurfa	106	20.596	892.691	25	22.317.275	42,00₺	937.325.550 ₺
Tekirdağ	34	4.406	131.554	25	3.288.850	42,00₺	138.131.700 ₺
Tokat	5	551	19.293	25	482.325	42,00₺	20.257.650 ₺
Tunceli	11	557	22.938	25	573.450	42,00₺	24.084.900 ₺
Uşak	57	4.880	145.993	25	3.649.825	42,00₺	153.292.650 ₺
Van	1	20	920	25	23.000	42,00₺	966.000 ₺
Yozgat	4	1.286	17.380	25	434.500	42,00₺	18.249.000 ₺
Aksaray	22	485	21.638	25	540.950	42,00₺	22.719.900 ₺
Karaman	67	5.008	165.326	25	4.133.150	42,00₺	173.592.300 ₺
Kırklareli	26	1.585	516.842	25	12.921.050	42,00₺	542.684.100 ₺
Batman	4	240	8.650	25	216.250	42,00₺	9.082.500 ₺
Ardahan	1	45	1.800	25	45.000	42,00₺	1.890.000 ₺
Yalova	2	58	2.130	25	53.250	42,00₺	2.236.500 ₺
Karabük	3	304	10.319	25	257.975	42,00₺	10.834.950 ₺
Kilis	1	15	602	25	15.050	42,00₺	632.100 ₺
Osmaniye	38	1.840	96.351	25	2.408.775	42,00₺	101.168.550 ₺
Düzce	2	300	10.460	25	261.500	42,00₺	10.983.000 ₺
Toplam	3.993	303.509	12.175.914	25	304.397.850	42,00₺	12.784.709.700₺

Bulgular: Yapılan araştırmada Türkiye'nin 64 ilinde devlet arazilerinde Badem üretimi amaçlı kiralama faaliyeti gerçekleştiği görülmektedir. Bu alanlarda ki proje sayısı 3.993 adet, geliştirilen proje alanı 303.509 dekar, dikilen ağaç sayısı 12.175.914 adet olduğu tespit edilmiştir (Orman Genel Müdürlüğü, 2023b). Devlet arazilerinde en fazla badem üretimi gerçekleşme olasılığı olan illerde; yaklaşık Adıyaman 54 bin ton, Şanlıurfa 22 bin ton, Konya 20 bin ton, Manisa 18 bin ton ve Elazığ'da 17 bin ton ürün alınacağı ön görülmektedir. Türkiye'de 64 ilde devlet arazilerinde badem üretimi amaçlı kiralanılan sahalardan verim yılında elde edilecek yaklaşık 304 bin ton üründen, 12.784.709.700₺ gelir sağlanacağı öngörülmektedir. Her yıl 30- 40 bin ton civarı badem ithalatı yapıldığı dikkate alındığında, badem ithalatının son bulacağı badem ihracatının artacağı öngörülmektedir.

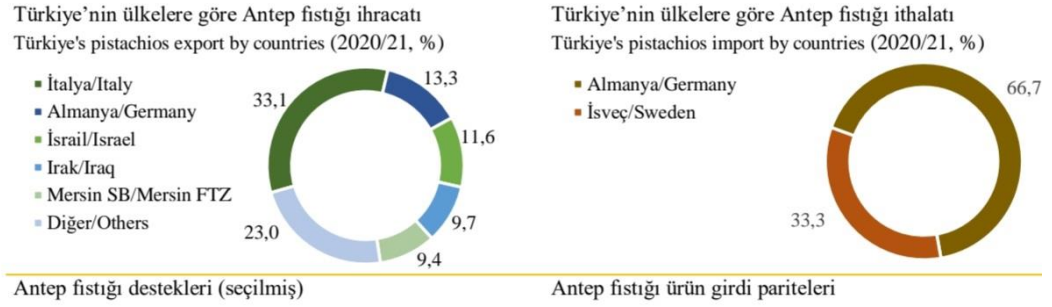
3.4.3 Türkiye’de devlet arazilerinde özel ağaçlandırma amaçlı Antep fıstığı sahaları

Dünya genelinde 2020 yılında 1,2 milyon ton Antep fıstığı üretimi gerçekleşmiştir. ABD Ceviz ve badem üretiminde olduğu gibi Antep fıstığı üretiminde de 474 bin tonla dünyada ilk sırada yer almaktadır. Dünyada Antep fıstık ihracat miktarı 260 bin ton, ithalat miktarıysa 338 bin ton’dur. Dünyada Antepfıstığı ihracatında en fazla söz sahibi ülkeler ABD ve Almanya’dır(Şekil 3.9).

Şekil 3.9 Dünya Antep fıstık üretiminde ihracat ve ithalatta önemli ülkeler(2020) (Tarım ürünleri piyasası Antep fıstık, 2022)

FAO verilerine göre: 2020 yılında Türkiye dünya Antep fıstığı üretiminde 3,8 milyon dekar alanda, 296 bin ton üretimle dünya genelinde %25’lik payla 4. sırada yer almaktadır. Türkiye genelindeki dağılım; Şanlıurfa %42, Gaziantep %33,9, Siirt %8,6, Adıyaman % 8,5, Kahramanmaraş % 1,8, Kilis %1,7, Manisa %0,4 ve Mardin %0,4 oranda gerçekleşmektedir. Türkiye’de Şanlıurfa 1,5 milyon da alanda, 120 bin ton’la en fazla Antep fıstığı üretimine sahiptir. Türkiye 2020 yılında 14 bin ton Antep fıstığı ihracatıyla ABD ve Almanya’dan sonra 3. Sırada yer almaktadır (Şekil 3.10).

Şekil 3.10 Türkiye'nin ülkelere göre Antep fıstığı ihracatı ve ithalatı (Tarım ürünleri piyasası Antep fıstık, 2022)

Antep fıstığı (*Pistacia vera* L.) . Türkiye, Antep fıstığının başlıca gen merkezlerinden biridir ve yakın doğu gen merkezinin içinde yer almaktadır (Satıl 2003). Antepfıstığı düşük doymuş yağ ve tekli doymamış yağ asitleri için iyi bir kaynaktır. Ülkemizde üretilen Antep fıstığının % 60-70'i tuzlu, kavrulmuş kuruyemiş olarak ve % 30-40'ı tatlı ve pasta (dondurma ve baklava) sanayinde tüketilirken, ABD ve Avrupa'da ise % 90'ı çerez olarak tüketilmektedir (Gezginç ve Duman 2004). Antepfıstığı tüketiminin kanser, hipertansiyon, diyabet ve kardiyovasküler hastalıklar üzerinde yararlı etkilerinin bulunduğu çeşitli araştırmacılar tarafından belirlenmiştir (Şekil 3.11).

Şekil 3.11 Antep fıstığı (*Pistacia vera* L.)

Kavramsal çerçeve: Türkiye'de Özel Ağaçlandırma amaçlı 49 yıllığına Tahsis/kiralanan Antep fıstığı proje alanları incelenmiştir. Tarım ve Orman

Bakanlığından elde edilen verilerden Antep fıstığı sahalarına ait materyaller (Antep fıstığı sahası tahsis edilen iller, proje sayıları, ağaç alan miktarı, dikilen ağaç adedi v.b.) kullanılmıştır. Kurumlardan elde edilen 2020-2022 yılları arası Türkiye'nin Antep fıstığı ihracat ve ithalat verileri, kilogram rayiç bedeli ve üretim miktarı gibi bilgiler kapsama dahil edilmiştir. Bu kapsamda Ortalama sağlıklı ve olgun bir Antep fıstığı ağacından 15 ile 20 kg kadar üretim sağlanmaktadır. 2022 yılında sert kabuklu bademin piyasada kilogram fiyatı 71,00₺ olduğu tespit edilmiştir (Tarım ürünleri piyasası, Antepfıstığı, 2022). Bu çalışmanın amacı, araştırma konularında birisi olan Türkiye'nin muhtelif illerindeki proje sahalarında kiralanarak geliştirilen Antep fıstığının nitel araştırma yöntemi kapsamında sayısal veriler ve tablolar oluşturarak verim yılında Antep fıstığından elde edilecek gelirin, milli ekonomiye sağladığı potansiyel faydanın miktarını, ortaya çıkarılmaya çalışmaktır (Çizelge 3.15).

Çizelge 3.15 Türkiye’de özel ağaçlandırma amaçlı tahsis/kiralananan Antep fıstığı proje alanları (Tarım ve Orman Bakanlığı Orman Genel Müdürlüğü, 2023)

Antep fıstığı Sahası	Proje sayısı	Ağaç Alan (Dekar)	Ağaç Adet	Verim (kg/ağaç)	Toplam Ürün (kg)	Fiyatı (TL/kg)	Toplam Verim Yılında Gelir (TL)
Adıyaman	195	7.489	209.038	20	4.180.760	71,00₺	296.833.960 ₺
Aydın	1	7	75	20	1.500	71,00₺	106.500 ₺
Balıkesir	1	20	352	20	7.040	71,00₺	499.840 ₺
Denizli	1	28	434	20	8.680	71,00₺	616.280 ₺
Diyarbakır	95	4.484	125.801	20	2.516.020	71,00₺	178.637.420 ₺
Elazığ	2	38	1.634	20	32.680	71,00₺	2.320.280 ₺
Gaziantep	43	2.824	79.957	20	1.599.140	71,00₺	113.538.940 ₺
Mersin	14	5.214	37.887	20	757.740	71,00₺	53.799.540 ₺
İzmir	5	820	52.308	20	1.046.160	71,00₺	74.277.360 ₺
Manisa	12	2.424	58.987	20	1.179.740	71,00₺	83.761.540 ₺
Kahramanmaraş	18	1.395	21.546	20	430.920	71,00₺	30.595.320 ₺
Mardin	27	1.613	40.044	20	800.880	71,00₺	56.862.480 ₺
Muğla	2	317	4.622	20	92.440	71,00₺	6.563.240 ₺
Siirt	36	2.310	63.155	20	1.263.100	71,00₺	89.680.100 ₺
Şanlıurfa	190	24.359	624.356	20	12.487.120	71,00₺	886.585.520 ₺
Tokat	1	30	1.000	20	20.000	71,00₺	1.420.000 ₺
Karaman	1	43	80	20	1.600	71,00₺	113.600 ₺
Batman	158	3.676	103.706	20	2.074.120	71,00₺	147.262.520 ₺
Şırnak	49	1.019	28.119	20	562.380	71,00₺	39.928.980 ₺
Kilis	6	347	9.793	20	195.860	71,00₺	13.906.060 ₺
Toplam	857	58.457	1.462.894	20	29.257.880	71,00₺	2.077.309.480₺

Bulgular: Yapılan araştırmada Türkiye'nin 20 ilinde devlet arazilerinde Antep fıstığı üretimi amaçlı kiralama faaliyeti gerçekleştiği görülmektedir. Bu alanlarda ki proje sayısı 857 adet, geliştirilen proje alanı 58.457dekar, dikilen ağaç sayısı 1.462.894 adet olduğu tespit edilmiştir (Orman Genel Müdürlüğü, 2023c). Devlet arazilerinde en fazla Antep fıstığı üretimi gerçekleşme olasılığı olan illerde; yaklaşık Şanlıurfa 12 bin ton, Adıyaman 4 bin ton, Diyarbakır 2,500 ton, Batman 2bin ton Gaziantep 1,500 ton Siirt 1,200 ton, Manisa 1,100 ton ürün alınacağı ön görülmektedir. Türkiye'de 20 ilde devlet arazilerinde Antep fıstığı üretimi amaçlı kiralanan sahalardan verim yılında elde edilecek yaklaşık 30 bin ton üründen, 2.077.309.480₺ gelir sağlanacağı öngörülmektedir. Devlet arazilerinde üretimi yapılan Antep fıstığı ihracatının artacağı, ithalatını da sona erdireceği öngörülmektedir.

3.4.4 Türkiye'de devlet arazilerinde özel ağaçlandırma amaçlı zeytin sahaları

FAO'ya göre: İspanya ve İtalya zeytin ve zeytinyağı üretimin de dünyada önde gelen ülkelerdir. Zeytin üretiminde, 1.sırada İspanya 9.819.569 ton, 2. sırada İtalya 1.877.22 ton, 3. sırada Fas 1.561.465 ton, 4. sırada Türkiye, 1.500.467 ton ve 1.079.080 tonla Yunanistan 5. Sırada yer almaktadır (Çizelge 3.16).

Çizelge 3.16. Ülkelere göre dünya zeytin üretimi (2021)(FAO, TÜİK 2021)

Ülke	Üretim (ton)	Kişi başı üretim (kg)	Yüzölçümü (hektar)	Verim (kg/hektar)
İspanya	9.819.569	210,453	2.579.001	3.807,5
İtalya	1.877.222	31,061	1.147.505	1.635,9
Fas	1.561.465	44,902	1.045.186	1.494
Türkiye	1.500.467	18,568	864.428	1.735,8
Yunanistan	1.079.080	100,21	963.120	1.120,4

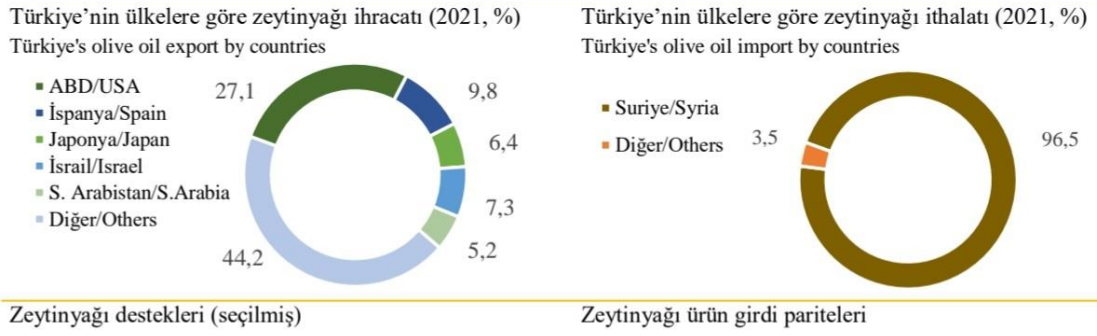
Zeytin ve zeytinyağı ürün grubunda küresel ithalatın yıllar içerisinde genelde artış eğiliminde olduğu görülmektedir. Toplam ithalatta 2020 yılında 2001 yılına göre %242'lik bir artış olmuştur. Zeytin ithalatı 2020 yılında 2,29 milyar dolar ile gerçekleşirken zeytinyağı ithalatıysa 7.962.871 dolardır. Uluslararası Zeytin Konseyi 2020 raporuna göre:Dünya zeytin ve zeytinyağı ithalatını en fazla gerçekleştiren ülkeler; 1.sırada ABD 1.844.802 \$, 2.sırada İtalya 1.692.545\$, 3.sırada Fransa

666.543\$, 4.sırada İspanya 659.225\$, ve 536.923\$ gelirle 5.sırada Brezilya yer almaktadır. ABD, dünya zeytin ve zeytinyağı ithalatının %33,8'ini tek başına gerçekleştirirken aynı oranda İtalya %33,8'ini, Brezilya ise %9,5'ini gerçekleştirmiştir(Şekil 3.12). Zeytin ihracatında küresel ihracat 2020 yılında bir önceki yıla kıyasla %0,38'lik bir düşüşle 2,23 milyar dolar olmuştur. İspanya, 811 milyon dolar ile zeytin ihracatında ilk sırada yer alırken onu 562 milyon dolar ile Yunanistan, 141 milyon dolar ile Fas, 130 milyon dolarla Türkiye izlemektedir. İspanya dünya zeytin ihracatının %41,9'unu tek başına gerçekleştirirken, İtalya %20,1' ini, Tunus %15,3'nü Türkiye ise %3,6'sını gerçekleştirmiştir. (Uluslararası zeytin raporu, 2020).

Şekil 3.12 Zeytin Yağı küresel ithalat ve ihracat verileri (2021-2022)(Tarım ürünleri piyasası zeytin, 2022)

Türkiye’de Zeytin ağacı sayılarının artması, ürün vermeye başlayan alanlarda zeytin elde edilmesi neticesinde son 20 yılda sofralık ve yağlık zeytin üretiminde önemli artış sağlanmıştır. Sayıları 189 milyon adedine ulaşılan zeytin ağaçlarından, üretimle birlikte 2022 yılında 2.996.654 ton zeytin meyvesi elde edilmiştir. Bu sayede Türkiye sofralık zeytin üretiminde dünya lideri, zeytinyağı üretiminde İspanya’dan sonra dünya ikincisi seviyesine yükselmiştir. Bu dönemde en çok zeytinyağı ihracatı gerçekleştirilen ülkeler yüzde 65 artışla 75 milyon dolarla ABD, yüzde 17 artışla 24 milyon dolarla İspanya, yüzde 49 artışla 17 milyon dolarla Japonya, yüzde 150 artışla 10 milyon dolarla Suudi Arabistan, yüzde 56 artışla 5 milyon dolarla Birleşik Arap Emirlikleri olmuştur.. Türkiye 2021/ 2022 sezonunda en çok zeytinyağı ihracatı gerçekleştirdiği ülkeler ABD 75 milyon dolar, İspanya 24 milyon dolar, Japonya 17 milyon dolar, Suudi Arabistan 10 milyon dolar ve 5 milyon dolarla Birleşik Arap emirlikleri olmuştur (Şekil 3.13).

Şekil 3.13 Türkiye'nin ülkelere göre zeytin yağı ihracat ve ithalatı(2021) (Tarım ürünleri piyasası zeytin, 2022)

2020 yılında Türkiye Zeytin üretim alanları Ege ve Akdeniz bölgelerinde yoğunlaşmış ve yıllara göre artış eğilimindedir. Zeytin alanların da en önemli iller Çanakkale, Balıkesir, Manisa, İzmir Aydın ve Muğla'dır. Yağlık zeytin üretiminde en önemli iller Aydın, İzmir, Muğla, Balıkesir ve Hatay'dır. Ege Bölgesi'nin güney kesimi ve Akdeniz Bölgesi'nin Antalya, Osmaniye, Gaziantep Hatay ve Mersin illeri yağlık zeytin üretiminde ön plana çıkmaktadır (UİB Zeytin raporu, 2022).

Şekil 3.14Türkiye'nin zeytin alanlarında en önemli illeri (Tarım ürünleri piyasası zeytin, 2022)

Zeytin, geleneksel zeytin yetiştiriciliğinde yaklaşık olarak bir dekar arazide 20- 30 ağaç/da bulunmaktadır. Ağaç başına ortalama verim 12-13 kg'dır. Marmara birlik 2022/ 2023 zeytin alım fiyatları, tavan fiyat 46 TL Taban fiyat, 18 TL yağlık zeytin 16 TL'dir. Zeytin yeşil renkten mor rengine döndüğü zaman hasat edilir. Taze ve yeşil zeytinler hasat edildiğinde acı ve yenilmesi tercih edilmez. Yenilenir hale gelmesi için fermente işleminden geçmesi gerekmektedir. Dünya genelinde üretilen

zeytinin % 90 zeytinyağına, kalan % 10'luk kısmı sofralık zeytin olarak tüketilmektedir. Zeytin ağacının gelişim ve meyve verme süreci 8-10 yılı bulmaktadır. Zeytin ağaçlarından elde edilecek ürünün ekonomik olarak değerlendirilmesi 35 yılı bulmaktadır. Sabır gerektiren bir süreç olmakla birlikte orta ve uzun vadede kârlı bir yatırım aracıdır (Şekil 3.15).

Şekil 3.15 Zeytin

Başta Akdeniz mutfağı olmak üzere gıda sektörünün tercih ettiği temel gıda ürünlerinden birisidir. Beslenme ve gastronomi uzmanlarının insan sağlığına faydası açısından tavsiye ettiği üründür. Zeytin yaprakları çay yapılarak tüketildiğinde, içeriğinde bulunan uçucu yağlar organik asitler sayesinde iştah açıcı, idrar sökücü ve ateş düşürücü olarak kullanılmaktadır. Kalp, seker hastalığı tansiyon düzenleyici ve dermokozmetik (şampuan, duş jeli, cilt kremleri v.b.) amaçlı kullanılmaktadır.

Kavramsal çerçeve: Türkiye’de Özel Ağaçlandırma amaçlı 49 yıllığına Tahsis/kiralanan proje alanları incelenmiştir. Tarım ve Orman Bakanlığından elde edilen verilerden zeytin sahalarına ait materyaller (Zeytin sahası tahsis edilen iller, proje sayıları, ağaç alan miktarı, dikilen ağaç adedi v.b.) kullanılmıştır. Kurumlardan elde edilen 2020-2022 yılları arası Türkiye’nin zeytin ihracat ve ithalat verileri, kilogram rayiç bedeli ve üretim miktarı gibi bilgiler kapsama dahil edilmiştir. Bu çalışmanın amacı, araştırma konularında birisi olan Türkiye’nin muhtelif illerindeki proje sahalarında kiralanarak geliştirilen zeytinin nitel araştırma yöntemi kapsamında sayısal veriler simge ve tablolar oluşturarak verim yılında zeytinden elde edilecek gelirin, milli ekonomiye sağladığı potansiyel faydanın miktarını, ortaya çıkarılmaya çalışmaktır (Çizelge 3.17).

Çizelge 3.17 Türkiye’de özel ağaçlandırma amaçlı tahsis/kiralanan zeytin proje alanları (Tarım ve Orman Bakanlığı Orman Genel Müdürlüğü, 2023)

Zeytin Sahası	Proje sayısı	Ağaç Alan (Dekar)	Ağaç Adet	Verim (kg/ağaç)	Toplam Ürün (kg)	Fiyatı (TL/kg)	Toplam Verim Yılında Gelir (TL)
Adana	10	825	26.965	13	350.545	25,00₺	8.763.625 ₺
Adıyaman	96	2.151	98.329	13	1.278.277	25,00₺	31.956.925 ₺
Antalya	53	1.517	65.439	13	850.707	25,00₺	21.267.675 ₺
Artvin	1	23	843	13	10.959	25,00₺	273.975 ₺
Aydın	40	3.921	132.254	13	1.719.302	25,00₺	42.982.550 ₺
Balıkesir	31	8.300	131.247	13	1.706.211	25,00₺	42.655.275 ₺
Bursa	4	46	1.734	13	22.542	25,00₺	563.550 ₺
Çanakkale	4	375	9.213	13	119.769	25,00₺	2.994.225 ₺
Denizli	18	811	16.096	13	209.248	25,00₺	5.231.200 ₺
Edirne	1	960	45	13	585	25,00₺	14.625 ₺
Gaziantep	17	1.059	55.157	13	717.041	25,00₺	17.926.025 ₺
Hatay	6	7.947	202	13	2.626	25,00₺	65.650 ₺
Mersin	49	4.653	70.130	13	911.690	25,00₺	22.792.250 ₺
İzmir	126	27.013	771.799	13	10.033.387	25,00₺	250.834.675₺
Manisa	69	7.394	221.027	13	2.873.351	25,00₺	71.833.775 ₺
Muğla	12	783	32.216	13	418.808	25,00₺	10.470.200 ₺
Tekirdağ	3	77	3.020	13	39.260	25,00₺	981.500 ₺
Şanlıurfa	7	584	31.419	13	408.447	25,00₺	10.211.175 ₺
Uşak	3	23	932	13	12.116	25,00₺	302.900 ₺
Karaman	4	78	3.074	13	39.962	25,00₺	999.050 ₺
Kilis	4	178	7.936	13	103.168	25,00₺	2.579.200 ₺
Osmaniye	7	361	6.646	13	86.398	25,00₺	2.159.950 ₺
Toplam	565	69.079	1.685.723	13	21.914.399	25,00₺	547.859.975₺

Bulgular: Yapılan araştırmada Türkiye’nin 22 ilinde devlet arazilerinde zeytin üretimi amaçlı kiralama faaliyeti gerçekleştiği görülmektedir. Bu alanlarda ki proje sayısı 565 adet, geliştirilen proje alanı 69.079 dekar, dikilen ağaç sayısı 1.685.723 adet olduğu tespit edilmiştir (Orman Genel Müdürlüğü, 2023d). Devlet arazilerinde en fazla zeytin üretimi gerçekleşme olasılığı olan illerde; yaklaşık İzmir 10 bin ton, Manisa 2.800 ton, Aydın 1.719 ton, Balıkesir 1.706 ton ve Adıyaman 1278 ton ürün alınacağı ön görülmektedir. Türkiye’de 22 ilde devlet arazilerinde zeytin üretimi amaçlı kiralanan sahalardan verim yılında elde edilecek 22 bin ton üründen, 547.859.975 ₺ gelir sağlanacağı öngörülmektedir. Devlet arazilerinde kiralanan zeytin sahaların verileri incelendiğinde, Türkiye’nin 2022 yılı itibariyle mevcut zeytin ağaçlarının sayılarının ve üretim miktarının %1’ne denk gelmektedir.

3.4.5 Özel ağaçlandırma amaçlı tahsis/kiralanan ceviz, badem, antepfıstığı, zeytin proje alanların genel değerlendirilmesi

Yapılan araştırmada Türkiye’de günümüze kadar Devlet arazilerinde Özel Ağaçlandırma amaçlı kiraya verilen alanların toplamı 1.099.078 dekadır. Bu alanlar içinde Ceviz, badem, antepfıstığı ve zeytin projeler için kiralanan alanlar incelendiğinde:

- Kiralanan alan miktarı 655.450 dekadır.
- Toplam proje sayıları 8.962 adettir.
- Toplam dikilen ağaç miktarı 20.299.297 adettir.
- Verim yılında elde edilmesi öngörülen ürün miktarı 604 bin tondur.
- Verim yılında elde edilmesi öngörülen gelir miktarı 23.227.723.924 TL’dir (Çizelge 3.18).
- Türkiye’de 2022 yılında 4. üründen elde edilen ürün miktarı 3 milyon ton civarındadır. Bu kapsamda, verim yılında elde edilmesi öngörülen ürün miktarı Türkiye’nin ihtiyacının % 17 karşılamaktadır.
- Türkiye’nin 2022 yılında 4 üründen gerçekleştirdiği ithalat miktarı yaklaşık 450 bin tondur. Bu kapsamda verim yılında elde edilmesi öngörülen ürün miktarı Türkiye’nin Ceviz, Badem, Antepfıstığı ve Zeytin ithalatını en az seviyelere indirecektir.
- Türkiye’nin 2022 yılında 4 üründen gerçekleştirdiği ihracat miktarı yaklaşık 60 bin tondur. Bu kapsamda verim yılında elde edilmesi öngörülen ürün miktarı Türkiye’nin Ceviz, Badem, Antepfıstığı ve Zeytin ihracatını yaklaşık % 40 arttıracaktır.
- Ceviz, Badem, Antepfıstığı ve Zeytin proje sahalarının bir arada kiralandığı iller; Adıyaman, Aydın, Balıkesir, Denizli, Gaziantep, İzmir, Şanlıurfa ve Karaman’dır
- Türkiye’nin Ceviz, Badem, Antepfıstığı ve Zeytin sahalarında ki en az bir projede bir danışman, bir bekçi ve bir arazi çalışanı istihdam edilmesi gerektiğinden proje sahalarının tamamında yaklaşık 27 bin çalışan istihdam edilebileceği öngörülmektedir.
- Orman ağaçları güneşten gelen zararlı ışıları absorbe ederek atmosferin aşırı ısınmasını engeller. Yağış rejimini artırır, CO2 emerek, oksijen üretir

(Kayhan, 2006). Yetişkin bir hektarlık orman alanı yılda 114 ton oksijen üretmektedir. Bu alanlardaki orman alanların yılda yaklaşık 700 bin ton oksijen üretebileceği öngörülmektedir.

- 4122 sayılı ve 23.7.1995 tarihli Milli Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Seferberlik Kanununa göre: ağaç servetini çoğaltmak, geliştirmek, çevre değerlerini korumak maksadıyla kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişiler tarafından yöreye ve ekonomik koşullarına uygun yerli ve yabancı türlerin ağaçlandırılarak erozyon kontrolü sağlanması amaçlanmaktadır. Türkiye su erozyonu yaygın alanlar özellikle, bitki örtüsünün iyice zayıf olduğu kurak bölgelerimizde ve eğimin fazla olduğu bölgelerdir. Çok şiddetli erozyonun etkisinin görüldüğu arazilerin oranı %58,74 dır (Görcelioğu, 2005). Bu alanlar Ege ve Akdeniz bölgesinde su erozyonu bölge haritasına göre çok şiddetlidir. Ege ve Akdeniz bölgesindeki devlet arazilerinde yapılan Ceviz, Badem ve Zeytin ağaçlandırma projelerinin erozyonu azaltacağı ön görülmektedir.

Çizelge 3.18 Özel ağaçlandırma amaçlı tahsis/kiralanan ceviz, badem, Antepfıstığı, zeytin proje alanları (Tarım ve Orman Bakanlığı Orman Genel Müdürlüğu, 2023)

49 Yıllığına Tahsis Edilen Sahalardaki Ürünler	Proje sayısı	Ağaç Alan (Dekar)	Ağaç Adet	Verim (kg/ağaç)	Toplam Ürün (kg)	Fiyatı (TL /kg)	Toplam Verim Yılında Gelir (TL)
Ceviz	3.547	224.405	4.974.766	50	248.738.300	31,43₺	7.817.844.769₺
Badem	3.993	303.509	12.175.914	25	304.397.850	42,00₺	12.784.709.700₺
AntepFıstığı	857	58.457	1.462.894	20	29.257.880	71,00₺	2.077.309.480₺
Zeytin	565	69.079	1.685.723	13	21.914.399	25,00₺	547.859.975₺
Toplam	8.962	655.450	20.299.297	-	604.308.429	-	23.227.723.924₺

3.4.6 Devlet arazilerinin tarım turizmiyle geliştirilmesi

Doğal yaşamı merak edenler, kırsal alanlarda bitki, hayvanlarla kaliteli vakit geçirmek isteyen insanların giderek ilgisinin arttığı tarım turizmi dünyada olduğu gibi Türkiye’de de yaygınlaşmaya başlamıştır. Tarım turizmi başta Amerika da olmak üzere farklı ölkelerde de uygulama alanları bulunmaktadır. Tarım turizminin ilk örneği eğe bölgesinde Aktepe köyün de Zeytinyağı müzesinde gerçekleşmiştir (Yavuzaslanoğu ve Yavuz, 2012). Kırsal alanlarda meyve toplama, süt sağma

,hayvan besleme gibi aktivitelerle eğlenceli vakit geçirmek isteyen insanların ihtiyaçları tarım turizminin yaygınlaştırılabilir. Süleymanpaşa Belediyesinin hayata geçirdiği botanik bahçeler ve her gelenek haline gelen naipköy kiraz festivali yerli ve yabancı turistlerin ilgisi çekmektedir. Yakın zamanda Naipköy Kalesini restore çalışmaları yapmayı planlamaktadır. Naipköy ceviz sahasına sınır olan kaleyi, ziyaret edecek yerli ve yabancı turistlerin ilgisini çekebilecek tarımsal planlamalarla bölge de tarım turizmine yönelik adımlar atılabilir. Süleymanpaşa Belediyesi ve Tarım ve Orman Bakanlığı Naipköy’de ikamet eden Orman Köylüsüne ait devletten kiraladıkları alanlarda Tarım Turizmine yönelik ortak bir çalışma planlanabilir. Bu çalışma Orman Köylüsünün yerinde kalkınmasına yönelik çalışmalara da katkı sağlayacaktır.

3.5 Hazine ve Orman Arazilerinde Kiralama İşlerinde İzlenmesi Gereken Prosedür

Hazine arazilerinde Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı’nca belirlenen kiraya verilecek hazine arazileri, internet sayfası üzerinden 30 gün süreyle ilan edilir. Ağaçlandırma amacıyla kiraya verilecek hazine arazilerine talepte bulunan gerçek ve tüzel kişilerin başvuruları Çevre Şehircilik İklim Değişikliği İl Müdürlüklerine gönderilir. Bir den fazla başvuru olması halinde kura çekimi yapılmaktadır. Kura sonucu belirlene hak sahibi gerekli şart ve koşulları getirmişse, kiralanacak hazine arazisinin bilgi ve belgeleri gönderilerek ön izin verilmektedir. 90 gün içinde hak sahibinden projeyi hazırlaması beklenir. Gerçek ve tüzel kişiler, talep etmeleri halinde 30 gün ek süre verilmektedir. On yıl kiralama hakkı elde eden gerçek ve tüzel kişiler, kira süresinin bitiminde ilgili müdürlüklerce (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, Milli Emlak Müdürlüğü / Milli Emlak Şefliği) projeye uygun ağaçlandırıldığının tespit edilmesi ve İl Tarım ve Orman Müdürlüğünün olumlu görüşlerinin alınması suretiyle, projede belirlenen süreyle(10 yıl) sınırlı olmak kaydıyla ağaçlandırılacak saha hak sahibi kiracıya teslim edilmektedir (Tarım ve Orman Bakanlığı, 2022c).

Tarım ve Orman Bakanlığına bağlı Ağaçlandırma Daire Başkanlığı bünyesinde gelir getirici türler için 2015 yılında ağaçlandırma projesi başlatılmıştır. Yeniden düzenlenen ağaçlandırma projesi 30927 Sayılı Kanunla Resmi Gazetede

yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. 7310 nolu özel ağaçlandırma tamimi(genelge) çerçevesinde yürütülecek faaliyetler tamimde yayınlanmıştır. Ağaçlandırma yönetmeliğinde belirtilen tarih ve hükümler, kapsamında, Devlet ormanlarındaki özel ağaçlandırma ve özel imar-ihya müracaatları, gerçek ve tüzel kişiler tarafından yapılmaktadır. Başvurulacak sahaya meslek odasına kayıtlı serbest meslek mensubu orman mühendisi veya ormancılık büro ve şirketlerince hazırlanmış, Genel Müdürlükçe talep edilmiş belge ve dokümanlarla(isimli/kaşeli ve imzalı meşcere haritası, özet çizelgesi)e-devlet üzerinde başvuru yapılmaktadır. Özel ağaçlandırmaya konu olan Orman arazileri için her yılın nisan ve eylül ayında E-devlet üzerinden başvuru yapılması sağlanmaktadır. Özel ağaçlandırmaya uygun olan sahanın varlığı önce sınırlarına yakın bir köyde ikamet eden Orman Köylüsüne ilan edilmektedir. 7 gün süreyle bu ilan askıda kalır. Bunun sebebi mevzuat gereği kullanım izni ve tahsis önceliği Orman Köylüsünündür. E-Devlet üzerinden yapılan başvurular tarih ve saat göz önünde bulundurularak, bir sayı numarası oluşturulmaktadır. En az 3 komisyondan tarafından başvurular incelenip, değerlendirmeye alınır, uygun görüldüğü takdirde izin oluru ve proje, genel müdürlüğünde onayına sunulur, saha izin oluru almış proje yeniden işletme müdürlüğüne bildirmektedir. İşletme müdürlüğü projenin onaylandığını, 30 gün içerisinde taahhüt senedini getirmesini ilgili kişiye yazılı olarak bildirir. Taahhüt senedinin verilmesinden itibaren işletme müdürlüğü orman arazisinde devlete ait unsurlar (*emvali*) varsa 60 gün, yoksa 15 gün içinde hak sahibine arazi teslim eder, saha tesliminde itibaren başvuru sahibi 90 gün içinde uygulayacağı projeye başlaması gerekmektedir (7310 Özel Ağaçlandırma Tamimi Madde 6).

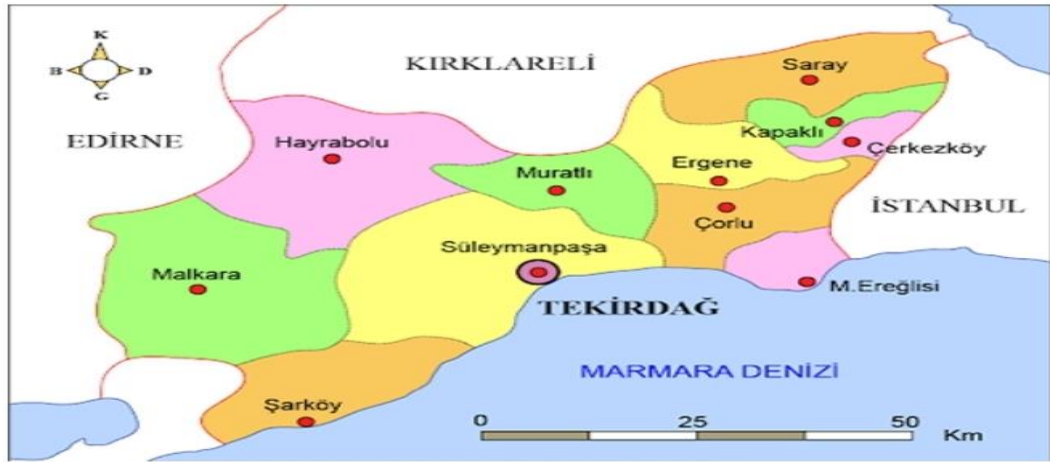
4 HAZİNE ARAZİLERİNİN KİRALANARAK KAYNAK OLUŞTURMA ÜZERİNE YATIRIM VE İŞ GELİŞTİRME MODELİ VE PROJESİ

Yatırım ve iş geliştirme modeli kapsamında Tekirdağ ili Naip köyde Hazineden kiralanmış bir arazi üzerinde yatırım ve iş geliştirme modeli oluşturmak üzere bir proje çalışması başlatılmıştır.

4.1 Proje Alanı ve Özellikleri

Naip köy proje alanı Tekirdağ ili Süleymanpaşa ilçe sınırları içerisinde bulunmaktadır. Trakya bölgesinde yer alan Tekirdağ ili, Türkiye'nin kuzey batısında, Marmara denizinin kuzeyinde yer almaktadır. Doğusunda İstanbul, batısında Edirne, güneyinde Marmara deniziyle çevrili, kuzeyinde de Kırklareli ili yer almaktadır. Süleymanpaşa ilçesi Tekirdağ ilinin merkez ilçelerinden birisidir. Doğusunda Çorlu, batısında Malkara, güneyinde Marmara denizi, güneybatısında Şarköy, kuzeyindeyse Muratlı, Hayrabolu bulunmaktadır (Şekil 4.1). Hem kara hem deniz hem de demiryolu ulaşımının olması proje alanına ulaşım olanaklarını sağlamaktadır.

Süleymanpaşa ilçesinde iklim koşulları ılıman ve yarı nemlidir. Ilıman iklimi sayesinde de tarım faaliyetleri daha verimli yapılabilmektedir. Süleymanpaşa ilçesinin yıllık sıcaklık ortalaması 14 derece civarındadır. Toprağa düşen yağış genellikle yağmur şeklindedir. Yıllık yağış miktarı 565 mm'dir (Anonim, 2022c).

Şekil 4.1 Tekirdağ ili ve çevre ilçeleri haritası

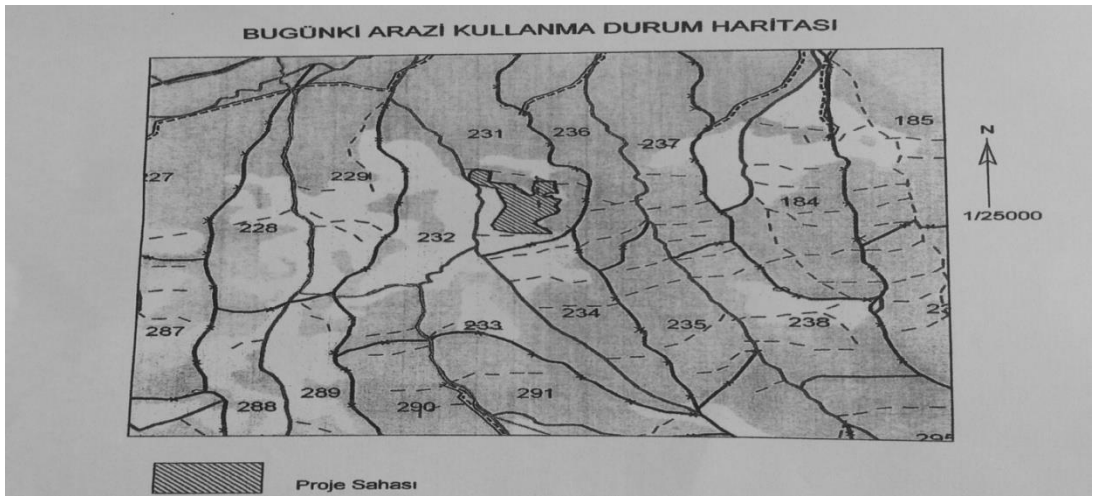
İlçenin büyük bir bölümü bozkırlarla kaplıdır. Makiler ve fundalıklar; Marmara denizine bakan yamaçlarda, karasal iklimin görüldüğü iç kesimlerde yapraklarını döken meşe, gürgen ıhlamur, çınar ve karaağaç, akarsu boylarında söğüt ağacı yetişmektedir. İlçe topraklarının %77'si ekili dikili alanlar % 5' mera ve çayırardan oluşmaktadır. Süleymanpaşa ilçesinin arazi yapısı genellikle engebeli olmasının yanında, topoğrafik yapı özelliklerinin bütün şekillerini görmek mümkündür. Süleymanpaşa'nın 12 km güneyinde Kumbağ yöresinden başlayan Ganos dağları 945 m yüksekliğiyle Tekirdağ ilinin en yüksek tepesini oluşturur. Süleymanpaşa toprakları büyük bir bölümü plato görünümündedir. Alçak tepeler ve geniş düzlüklerden oluşmaktadır. İlçe sınırlarında Naip Ovası bulunmaktadır. İlçenin arazi yapısı nedeniyle doğal göller bulunmaktadır. Var olan akarsu ve yağmur sularının dere yatakları üzerinde ki oluşturduğu akışının temas ettiği doğal arazi üzerine yapılan barajlar sayesinde yapay göller oluşmuştur. Genel olarak yapılan baraj ve göller tarım arazilerini sulamak amacıyla yapılmıştır. İlçenin çevre ve köylerinde, içme suyu ihtiyacını karşılamak içinde kullanılmaktadır (Anonim, 2022d). Türkiye'de su kaynakları her geçen azalmakta, yakın gelecekte önlem alınmaması halinde su sıkıntısı yaşayacak ülkelere aday olacak seviyeye gelebilir. Bunun başlıca sebepleri; su kaynaklarının plansız kullanımı, Küresel ısınmadan dolayı yağış rejiminin bölgeden bölgeye değişmesidir (Anonim 2001). Yatırım ve iş geliştirme modelinin gerçekleştirildiği proje alanı Naip Ovası içinde bulunmaktadır. Proje alanı 231 nolu bölümünün yer aldığı orman şefliğinin ilan ettiği Naip Mahallesi ceviz ağaçlandırma sahasında bulunmaktadır (Şekil 4.2).

Şekil 4.2 Naip mahallesi cevizi ağaçlandırma sahası

4.1.1 Proje sahasının yeri ve konumu

Naip köy uygulama örneği, Tekirdağ ili Süleymanpaşa ilçe sınırları içerisinde bulunmaktadır. Çanakkale Orman Bölge Müdürlüğü, Keşan Orman İşletme Müdürlüğü, Tekirdağ İşletme Şefliği ve Tekirdağ Serisi 231 nolu bölümünün yer aldığı Orman Şefliğinin ilan ettiği Naipköy ceviz meyvesi ağaçlandırma sahasında bulunmaktadır (Şekil 4.3). Proje sahasının içinde olduğu Naipköy, Tekirdağ Süleymanpaşa ilçesinin en büyük mahallesi konumunda olup, Tekirdağ merkezine 14 km mesafededir. 6 Aralık 2012 tarihinde Tekirdağ'ın Büyükşehir unvanını kazanmasından sonra Naipköy mahalleye dönüşmüştür.

Şekil 4.3 Naipköy proje sahası kullanım durum haritası

4.1.2 Bitki örtüsü durumu

Yatırım ve İş Geliştirme Modeli Projesi kapsamında ağaçlandırma yapmak üzere tahsisi yapılan saha 10,25 hektardır. Projelendirilen sahanın aktüel durumu 8,68 hektarı Bozuk meşe baltalığı, 1,57 hektarı orman toprağı meşçere tipindedir. Proje kapsamında ağaçlandırılacak alan miktarı 10,25 hektardır. Projelendirilen sahada örtü kapallılığı % 60'dan fazla meşe ve ardıç ile kaplıdır. Sahadaki diri örtü türlerinin karışım oranları meşe % 75 ardıç %25'tir. Mevcut diri örtü 1-2 m boyunda, gövde dip çapları 4-6 cm civarındadır. Saha içinde korunması gereken türler ve muhafaza edilecek alan bulunmamaktadır (Şekil 4.4).

Şekil 4.4 Uygulama projesi diri örtü durumu

4.1.3 Jeolojik yapı ve toprak özellikleri

Ağaçlandırma proje sahası jeolojik oluşum bakımından Eosen devrine ait Eosen filiş formasyonundadır. Bu alanlarda üst ve alt eosen filişleri ile gre, puding ve marnlar mevcuttur. Ayrıca oliven bazalt, serpantin ve anfibolit bulunmaktadır. Bu formasyonda kalsiyum karbonatı ihtiva eden şistli kum taşlarının hakim olduğu gözlemlenmiştir. Bunun sonucunda da kolayca ayrışmalar yaşandığı için derin topraklar oluşmuştur. Ana kaya Gre (kumtaşı) dır. Tortul taşlar sınıfından olan Gre püskürük ve metamorfik taşların rüzgar, akarsu, deniz dalgaları, karbondioksitli yağmur suları ile parçalanıp ayrıştırılması ve bunların jeolojik devirlerde göl ve denizle kaplı yerlerde birikmesi ile meydana gelmişlerdir (TOİŞ, 2022).

4.1.4 İklim özellikleri

Bölgedeki iklim özellikleri; yıllık yağış miktarı 574,7 mm, yıllık en düşük sıcaklık - 11,5 °C, yıllık ortalama yüksek sıcaklık 17,7 °C, yıllık ortalama sıcaklık 13,8 °C olduğu görülmektedir. Yağış Etkenliği Sınıfı “Yarı Nemli”, Bitki örtüsü ise “Park Görünümlü Kurak Ormanı” olmaktadır. Çevrede vejetasyon döneminde su eksikliği Haziran - Eylül aylarında görülmektedir. Saha üzerinde ve çevresindeki mevcut bitki örtüsü yetiştirme muhitinin uygun olduğu ve yapılacak ağaçlandırma çalışmasını olumsuz yönde etkileyecek herhangi bir faktör bulunmadığını göstermektedir. Yörenin iklim özellikleri de dikkate alınarak arazi hazırlığının İlkbaharda Mayıs ve Haziran aylarında, fidan dikimlerinin ertesi yılın Şubat veya Mart aylarında yapılması uygun olacaktır. Fidan dikiminde ilkbahar donlarına dikkat edilmelidir.

4.2 Proje Kapsamında Arazi Üzerinde Yapılan Çalışmalar

Herhangi bir üretim faaliyetinde bulunulmayan arazide ceviz fidanı dikilerek proje alanı ağaçlandırılmıştır. Proje aşamaları; Arazi hazırlığı, Toprak İşleme, Dikim, Sulama, Damlama sistemi kurulması, Proje yatırım analizi, Özel Ağaçlandırmaya konu olan projedeki ürünün değerlendirilmesi şeklindedir.

4.2.1 Arazi hazırlığı

Proje sahası ekskavatörle 10 m aralıkla eşyükselti eğrilerine paralel şeritler halinde teraslama yapılmıştır. Arazi eğiminin fazla olduğu alanlarda erozyon oluşumunun olabileceği ön görülerek teraslama yöntemi daha sık yapılmıştır. Arazi sınırları 2,5 km örgülü tellerle çevrilmiştir. Arazi içerisinde tarım araçlarının kolaylıkla çalışabilmesi için tali yollar yapılmıştır. 1 adet trafo direği ve 1 adet indirici direk ile toplamda 2 Direk yapılarak enerji alınacaktır. Su pompalarını korumak için üstü kapalı saç baraka yapılmıştır. Konteyner konulacak zemin hazırlanmıştır.

4.2.2 Toprak işleme

Toprak işleme, toprak neminin yeterli olduğu zaman yapılması gerekmektedir. Mayıs- Haziran ayları toprak işlemesi için en uygun ayların olması sebebiyle bu

aylar tercih edilmiştir. Böylece Toprak işleme ile alt toprağın gevşetilmesi, toprak ve keseklerin havalanıp güneş ve yağmur etkisi ile kırıntılı bünye kazanması ve toprağın su tutma kapasitesinin artırılması hedeflenmektedir. Fidan dikiminden bir mevsim öncesinde toprak işleme yapılması gerekmektedir. Dikim sonbaharda yapılacaksa İlkbaharda, dikim ilkbaharda yapılacaksa sonbaharda toprak işleme yapılacağından, ilkbaharda toprak işleme yapılmış, Kasım ve Aralık aylarında dikim gerçekleştirilmiştir.

Proje sahasına Chandler cinsi ceviz fidanı dikecektir. Sahaya Chandler cinsi ceviz fidanı dikimi yapılacağından teraslar arası 10 m. Olacak şekilde tasarlanmıştır. Buna göre 1 hektar alanda 1.000 m. şerit halinde (*Buror Teras*) teras yapılmıştır.. Ekskavatörle toprak işleme; $10,25 \text{ ha} \times 1.000 \text{ m} = 10.250 \text{ m} = 10+250 \text{ Km}$ olacak sekide uygulanmıştır (Şekil 4.5).

Şekil 4.5 Toprak işleme ve yer açma işlemleri

4.2.3 Fidan dikimi

Ağaçlandırmada başarılı olmanın en önemli faktörlerinden biri de fidan kalitesi ile fidanın fidanlıklardan alınıp dikim sahasında dikilmesine kadar geçen sürenin çok kısa ve uygun koşullarda olmasına bağlıdır. Bu nedenle fidanlıklardan alınan fidanlar üstü kapalı araçlarla fidanlıklardan alınıp dikim sahasına getirilmiştir. Fidanların dikimleri bir müddet gerçekleştirilemediğinden fidanlar, dikim sahasında rüzgar almayacak şekilde uygun yerde toprağa gömülerek bekletilmiştir.

Projelendirilen sahaya 3 yaşında Chandlar cinsi ceviz fidanı dikilmiştir. Toprak işleme toprak neminin yeterli olduğu yani toprağın tavrda olduğu zamanda yapılması gerektiğinden, Mayıs- Haziran ayında bu işlem yapıldığından Ceviz fidanları sonbahar aylarında dikimleri yapılmıştır. Ceviz fidanları 10 x 10 m aralık mesafeyle piketajı(kazıklama) yapılmış dikim noktalarına Adi çukur dikimi metodu uygulanarak dikimleri yapılmıştır. Ceviz fidanlarının tüm kök sistemini içine alabilecek 30 cm çapında 40 cm derinlikte açılan dikim çukuruna fidan gövdesi dik olacak şekilde yerleştirilmiş, çukurun üst kısmındaki toprak alta, alttan çıkan toprak üste gelecek şekilde dikim çukuru doldurulmuş, fidana zarar verilmeden çukura doldurulan toprakta hava boşluğu kalmaması için hafifçe bastırılmıştır.

Ceviz, rüzgarla tozlaşma yaptığı için hakim rüzgar istikameti göz önüne alınarak dikim esnasında piketaj yapılırken fidan sıraları hakim rüzgar yönüne dik olmasına dikkat edilmiştir. Rüzgarlı soğuk ve donlu günlerde dikim yapılmamaya özen gösterilmiştir. Fidanlar dikim alanına mutlaka üstü kapalı araçlarla nakledilmiştir. Toprağın dikim derinliği olan 30-40 cm'lik kısmının rutubetli ve tavrda olması gerekmektedir. Dikimlere yamacın üst kısmından başlanıp dere tabanına doğru dikim işlemi gerçekleştirilmiştir (Şekil 4.6).

Şekil 4.6 Ceviz fidanı dikim işlemleri

4.2.4 Sulama, damlama sistemi kurulması

Ceviz yetiştiriciliğinde yüksek kaliteli iç ceviz üretiminin temelinde en önemli faktörlerin başında sulamanın geldiğini göstermektedir. Ceviz yetiştiriciliğine karar verilirken su kaynağının varlığı aranmalıdır. Kaynaktan transfer edilecek suyun toplanabileceği su havuzu oluşturulmalıdır (Tarım ve Orman Bakanlığı, 2016). Tarımda su faktörü çok önemlidir toprakta yetişen ürün için hayati önem taşır. Tarımda iklim şartlarını azaltarak daha fazla ürün verimi sağlamaktadır (Ulaş, 2008). Tekirdağ koşullarında 2019 yılında, damla sulama yöntemi altında farklı sulama suyu uygulamalarının ceviz bahçelerindeki toprak tuzluluğuna olan değişimleri araştırılıp incelenmiş, çıkan Sonuçta, sulama uygulamalarının çok yoğun olmadığı, damla sulama uygulamalarının oldukça yeni olduğu ve ceviz yetiştiriciliğinin arttığı Trakya Bölgesi'nde toprak ve su kaynaklarının korunumu açısından özellikle tuzluluk kontrolü için izleme ve kontrol aşamalarının önemli olduğu görüşüne yer verilmiştir (Ökten ve Erdem, 2022).

Uygulama projesinde, arazinin yüksek ve merkezi bölgesinde 400 tonluk su havuzu oluşturulmuştur. Naipköy Barajını besleyen derelerde oluşturulan bentler sayesinde göletlerden güçlü su bombaları vasıtasıyla çekilerek, arazinin su ihtiyacı temin edilmiştir. Dikimi daha önce gerçekleştirilmiş olan her bir ceviz fidanlarının alt kısımlarına gelecek şekilde damlama sistemine ait su boru hatları çekilmiştir. Özellikle yazın kurak geçtiği yaz aylarında sulama damlama sistemi sayesinde cevizlerin su ihtiyacı karşılanmıştır (Şekil 4.7).

Naipköy ceviz sahasının şu an için en önemli sıkıntısı sulama ihtiyacıdır. Tekirdağ Belediyesi Eylül 2022 yılında içme suyu yetersizliğini gerekçe göstererek Naipköy Barajından tarımsal sulama izinlerini iptal etmiştir. Barajlardan temin edilen suyun iptal edilmesi çevresinde tarımsal üretim yapan bütün alanları olumsuz etkilemiştir. Naipköy ceviz sahası da neticede devlet destekli proje alanıdır. Yağışların bol olduğu ilkbahar ve sonbahar aylarında barajdan su teminine izin verilmelidir. Su havuzlarının su depolama kapasiteleri artırılmalıdır. Yakın gelecekte Naipköy barajından tarımsal sulamaya izin verilmeyecekse, yer altı suyu bulunan arazilerde sondajla su kuyusu açılmasına izin verilmelidir.

Şekil 4.7 Sulama, damlama sistemi kurulma işlemleri

4.2.5 Bakım

Fidanların bakım aşaması dikimlerinden önce başlanmaktadır. Sahaya getirilen fidanlar içinde sıvı olan 4 ad varilde farklı bakım aşamalardan geçirilmiştir. 1'ci varilde, saf su bulunmaktadır. Fidanlar üzerindeki toprak ve zararlı böceklerden arındırmak için yapılmaktadır. 2'ci varilde, potasyum fosfat ve bakır sülfat bulunmaktadır. Fidanların köklerinde bulunan zararlı fungal ve bakterilerden temizlenmesi için yapılmaktadır. 3'cü varilde, kök çürümesini engelleyen fosfor bulunmaktadır. 4'cü varilde, yararlı canlı bakteriler bulunur. Fidan köklerinin güçlenmesini sağlar. Fidanın toprağa kabullenmesinde hızını artırır.

Suni gübrelerin zamanla insan sağlığına yönelik bazı olumsuzluklarının olduğu ortaya çıkmıştır. Bu olumsuzlukları gidermek amacıyla organik tarım üretimi tekniği geliştirilmiştir (Yılmaz ve Yücel, 2017). Solucan gübresinin verim üzerinde kimyasal gübreler kadar hatta daha etkili olduğu yapılan bazı çalışmalarda ve kullanıcıları tarafından dile getirilmiştir. Bunun yanında solucan gübresi üretimi tarımdaki hayvan gübresi ve gıda atıklarının değerlendirilmesine olanak sağlayarak çevrenin korunmasına da katkı sunmuştur (Birsin ve Kızılaslan, 2022).

Fidan dikimi sonrası can suyuna kimyasal gübreler yerine daha organik olan sıvı solucan gübresi kullanılmıştır.

5 PROJE YATIRIMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

5.1 Proje Yatırım Giderleri

Mali ve saha idare koordinatörü Kadir Güney'in projenin başlangıç yılı 2021- 2022 yılına kadar yapılan harcamaları günlük kayıt altına aldığı muhasebe(yevmiye defteri) verilerden elde edilen bilgiler doğrultusunda proje tesis giderleri oluşturulmuştur. 2021-2032 yılları arasında değişkenlik gösteren yönetim /danışman giderleri, elektrik giderleri, arazide çalışacak sezonluk işçi, arazi sorumlusu, arazinin bakımı, tahsis bedeli gibi giderler, yıllık enflasyon oranının % 10 artacağı öngörülerek hesaplanıp analiz edilmiştir.

Meyve yetiştiriciliği sabır gerektiren, başladığında sonuna kadar gidilmesi gereken bir çalışma alanıdır. Belli bir süreç sonunda gelir elde edilmesi nedeniyle, fayda ve masraf analizinin titizlikle yapılması gerekir (Akça ve Uzunöz,1999). Projenin uygulanmaya başlandığı ilk 4 yıl projede arazinin gelişimine ve oluşumuna ayrıldığı faaliyet dönemidir. Sabit giderlerin yer aldığı yatırım yılında, arazi hazırlığı, fidanların çukurlarının açılması, dikim işleri,su damlama, ilaçlama ve gübreleme v.b..faaliyetler gerçekleşmiştir (Çizelge 5.1). Değişken giderlerin yer aldığı yatırım yıllarında; elektrik giderleri, danışman gideri, arazide çalışacak sezonluk İşçi gideri, Arazi Sorumlusu gideri, 2021-2030 Yılı Arazinin Bakımı (İlaçlama, Arazi Sürmesi, Budama) giderleri, tahsis bedeli, 2025 yılında alınacak traktörün bedeli Çizelge 5.2.'de yer almıştır.

Uygulama projenin yatırım giderleri, başlama süreci olan 2021- 2032 yılına kadar süre içerisindeki faaliyetlerin toplamıdır. Çalışma neticesinde 12 yıllık sürede ön görülen yatırım gideri, yaklaşık 6.892.000.00TL olarak hesaplanmıştır. Uygulama projesinin yatırım gideri Çizelge 5.1.'de yer almıştır.

Çizelge 5.1Yıllık uygulama proje tesis giderler

GİDERLER	MİKTARI	BİRİM FİYATI(TL)	TOPLAM TUTAR (TL)
Sabit Gider	-	-	200.000.00
Derin Sürüm	100 da	500.00	50.000.00
Damlama Sistemi	100 da	1.200.00	120.000.00
Toprak İşleme	100 da	2.000.00	200.000.00
Fidan Bedeli	1.000 ad	40.00	40.000.00
Fidan Dikimi	100 da	1.000.00	10.000.00
Dikim Yeri İşaretleme	100 da	10.00	1.000.00
Çukur Açma	100da	500.00	50.000.00
Hereke (piketaj)	1.000 ad	50.00	5.000.00
Proje Bedeli	1 ad	10.000.00	10.000.00
Konteyner ve Müstemilat	1ad	80.000	80.000,00
Toplam	-	-	766.000.00

Çizelge 5.2 Uygulama projesinin yatırım giderleri (2021-2032)

Uygulama Projesinin Yatırım Giderleri (2021-2032)		Miktarı (TL)
1	Proje Tesis Gideri	766.000.00
2	Yönetim /Danışman Giderleri	105.500,00
3	Elektrik Giderleri (Yüksek Gerilim Ve Alçak Gerilim)	150.000,00
4	2021-2030 Yılı Arazide Çalışacak Sezonluk İşçi	143.000,00
5	Arazi Sorumlusu(Bekçi) 2021-2030 Yılları	3.103000,00
6	2021-2030 Yılı Arazinin Bakımı (Arazi Bakımı, İlaçlama, Arazi Sürmesi, Budama)	1.860.000,00
7	Devlete Ödenecek Arazi Tahsis Bedeli 2021-2032	14.500,00
9	Traktör Alımı (2025 Bütçesine Alınacak 2 El)	750.000.00
10	Toplam	6.892.000

5.2 Proje Yatırım Gelirleri

Arazi hazırlığı ve toprak işleme çalışmalarıyla sahanın kullanım alanı 100da çıkarılmıştır. Projenin gelirleri, 1.000 adet dikimi gerçekleştirilen ceviz ağacından elde edilecek üründen sağlanacaktır. Ağaçların kaç yılında ürün vermeye başlayacağı, ürün vermeye başladığında bir ağaçtan kaç kg alınacağı, Tarım ve Orman Bakanlığı Ceviz Bahçe Tesisi Projesi Fizibilite Raporu ve Yatırımcı Rehberinden, proje sahasına sınır 10 yıllık ceviz ağaçları olan 236-237 nolu sahalardan, Ceviz danışmanı Ziraat Teknikeri Fatih Soydemir'den referans alınmıştır. Ceviz ağaçlarından ilk 4 yıl ürün yetiştirse de, ağacın gövdesi ve kökleri güçlenmesi için ürün olgunlaşmadan koparılması uygun görülmüştür. Yatırımın 5 yılından itibaren ürün alınmaya başlanacaktır. İlk ürün verdiği yıl, bir ağaçtan

yaklaşık 3 kg, 10'cu yılından itibaren bir ağaçtan 50 kg, toplam da 1000 ad ağaçtan 226000 kg (226 ton) ürün alınabileceği hesaplanmıştır (Çizelge 5.3). 12 yıllık sürede ön görülen yatırım gideri, yaklaşık 6.892.000 TL'ye karşılık yatırım geliri 41.445.000TL olarak hesaplanmıştır. Bu durumda toplamda 34.553.00 TL brüt kâr elde edilecektir (Çizelge 4.4).

Çizelge 5.3 Uygulama projesinin yatırım gelirleri (2021-2032)

Yıllar	Fiyatı (TL/kg)	Verim (kg/ ağaç)	Toplam Ürün (kg/da)	Toplam Ürün (kg/ da) 100	Toplam Yıllık Gelir (TL)
1	-	-	-	-	0
2	-	-	-	-	0
3	-	-	-	-	0
4	-	-	-	-	0
5	110.00	3	30	3.000	330.000
6	120.00	6	60	6.000	720.000
7	135.00	12	120	12.000	1.620.000
8	150.00	20	200	20.000	3.000.000
9	165.00	35	350	35.000	5.775.000
10	180.00	50	500	50.000	9.000.000
11	200.00	50	500	50.000	10.000.000
12	220.00	50	500	50.000	11.000.000
Toplam		226	2.260	226.000	41.445.000

Çizelge 5.4 Projenin nakit akış tablosu

Yıllar	İşletme Giderleri (TL)	İşletme Gelirleri (TL)	Brüt Kâr (TL)
1	1.145.550	-	-1.145.550
2	246.650	-	-246.650
3	268.750	-	-268.750
4	315.850	-	-315.850
5	1.102.950	330.000	-772.950
6	395.050	720.000	324.950
7	432.150	1.620.000	1.187.850
8	489.250	3.000.000	2.510.750
9	531.350	5.775.000	5.243.650
10	593.450	9.000.000	8.406.550
11	653.000	10.000.000	9.347.000
12	718.000	11.000.000	10.282.000
Toplam	6.892.000	41.445.000	34.553.000

5.3 Projenin Bugünkü Değeri

Projede harcanan yıllık maliyet ve sağlanan nakit gelirler belli bir iskonto haddi üzerinde indirgeme oranıyla bulunmuştur. Chandler cinsi ceviz meyvesinin 2022 yılında piyasa kg fiyatı 70.000TL civarındadır. Bu fiyat endeksi üzerinden ortalama %10 oran kullanılarak hesaplanmıştır. Proje bugünkü değerle yatırım gideri, yaklaşık 3.958.427 TL'ye karşılık yatırım geliri 15.879.530 TL olarak hesaplanmıştır. Bu durumda toplamda 11.921.103TL kâr edilebileceği ön görülmüştür (Çizelge 5.5).

Çizelge 5.5 Projenin fayda/masraf analizi

Yıllar	İşletme Giderleri (TL)	İşletme Gelirleri (TL)	İndirgeme Oranı (% 10)	İndirgenm iş Gider (TL)	İndirgenm iş Gelir (TL)
1	1.145.550	0	1,000	1.145.550	0
2	246.650	0	0,900	221.985	0
3	268.750	0	0,810	217.687	0
4	315.850	0	0,729	230.254	0
5	1.102.950	330.000	0,656	723.535	216.480
6	395.050	720.000	0,590	233.080	424.800
7	432.150	1.620.000	0,531	229.471	860.000
8	489.250	3.000.000	0,478	233.861	1.434.000
9	531.350	5.775.000	0,430	228.480	2.483.250
10	593.450	9.000.000	0,387	267.052	3.483.000
11	653.000	10.000.000	0,348	227.244	3.480.000
12	718.000	11.000.000	0,318	228,324	3.498.000
Toplam	6.892.000	41.445.000		3.958.427	15.879.530

5.4 Proje Yatırım Analizinin Değerlendirilmesi

Türkiye’de girişimcilerin birçoğu yatırım yaptıkları projelerde daha kısa sürelerde sonuç almayı beklemektedirler. Bu anlayışla geliştirilen uygulama modelinin 12 yıllık sürecinde ki yatırım analizi yapılmıştır. Proje artan her yıl için ayrı olacak şekilde hesaplanmıştır. Projenin yatırım analizi incelendiğinde 5’ci yıldan itibaren gelir elde edilebileceği 8’ci yıldan sonra da kâra geçilebileceği öngörülmüştür. Projenin fayda/masraf oranı $4.011 > 1$ şeklinde bulunmuş olup yapılan masrafların 4 katından fazla bir fayda sağlandığı ve projenin kârlı olduğu değerlendirilmiştir. Bugünkü değer üzerinde hesaplandığın da yaklaşık yıllık, %17 kâr elde edilebileceği kanaatine varılmaktadır. Projenin süresini 12 yıldan daha uzun sürelerde analiz

ettiğimizde, elde edilecek ürün miktarı artacağı için %17 kâr oranının artacağı da öngörülmüştür.

Türkiye’de 2020 yılında toplam ceviz ihracat miktarı 3.551 ton, toplam ithalat miktarı ise yaklaşık 62 bin ton, ceviz üretimi 287 bin ton gerçekleşmiştir (Tarım ve Orman Bakanlığı, 2021). Bu verileri analiz ettiğimizde uygulama projesinden bir yılda alınacak ürün miktarı(50-80 ton) sayesinde %2 oranında ceviz ihracatına katkı sağlayacağı, ithalata da % 0,10 oranında katkı sağlayacağı ön görülmektedir. Yatırım modeli, ceviz bahçesinin kurulduğu bölgede iklim ve ekolojik koşullar, elverişli olduğu sürece ülke ekonomisine bugünkü değerle her yıl 3.500.000TL fayda sağlayacaktır.

6 SONUÇ VE ÖNERİLER

Türkiye'nin 783.562 km² yüzölçümüne sahip topraklarının % 53'nün devletin hüküm ve tasarrufu altında olduğu bilinmektedir. Devlete ait hazine ve orman arazilerin özel ağaçlandırma yöntemlerin neler olduğu hangi kanun, yönetmelik ve tebliğler yönünden gerçek ve tüzel kişilere verileceği bu çalışmada bahsedilmiştir. Orman vasfındaki hazine arazilerinde Ceviz, Badem Zeytin, Antepfıstığı uygulama projeleri 655.450 hektar alanda Özel Ağaçlandırma kapsamında gerçek ve tüzel kişilere tahsis edilmiştir. Bu öncelik devlet ormanlarında mevzuat gereği orman köylüsüne vermiştir (7310 özel ağaçlandırma tamimi madde 5). Devletin orman köylerinde yaşayan halkın sosyal ve ekonomik gelişmelerini desteklemek, kırsalda yaşayan vatandaşlarımızın gelir seviyelerini artırmak maksadıyla, gelir getirici ceviz, badem ve zeytin gibi türlerin orman arazilerinde özel ağaçlandırılmasında köylülere öncelik verilmesi ve onların yerinde kalkındırılması yönelik çalışmalar istenilen düzeyde değildir. Bunun sebepleri, Orman Köylü nüfusunun yaşlı olması, kısa vadede sonuç alınamaması, sermaye yetersizliği, periyodik bakımların aksatılmasından (otla ve zararlı böceklerle mücadele, sulama, çapalama vb.) kaynaklanmaktadır. Mevzuat gereği istedikleri takdirde iki yılın sonunda Orman köylüsüne tahsisine verilen araziler genellikle ikinci kişilere devriyle sonuçlanmaktadır. Bu gibi sorunların temelinde hazine arazilerinin bedava mal edinilebilir düşüncesinden kaynaklanmaktadır. Bu da projelerde 2 yıl vakit kaybına sebep olmaktadır. Bu gibi uygulama alanındaki denetim ve kontroller sıklaştırılmalıdır. Orman köylüsünün ve gerçek/tüzel kişililerin eş zamanlı projeleri karşılaştırılmalı, raporlamaların sonuçlarına göre ihtiyaç duyulması halinde yeni bir düzenlemeye gidilmesi gerekmektedir. Devlet arazilerinde kiralama faaliyeti sonucu başarıya ulaşmış ülkelerin projeleri rol-model olarak alınmalı, Türkiye'deki özel ağaçlandırma sahalarında uygulanması sağlanmalıdır. Bu kapsamda, ceviz, badem ve Antep fıstığı ihracatında lider ülke konumunda olan ABD örnek alınabilir.

Yapılan araştırmalarda, Ceviz, Badem, Antep fıstığı ve Zeytin ürünlerinin Dünyada ki ve Türkiye'deki ihracat ve ithalat verileri incelenmiştir. Devlet arazilerinde Özel Ağaçlandırma kapsamında projelendirilen Ceviz, Badem, Antep fıstığı ve Zeytin uygulama sahalarını incelediğimizde, genellikle eğimli ve verimsiz arazilerden

oluşmaktadır. Eğimli alanlar teraslama yöntemiyle geliştirilirse, uygulama alanların periyodik bakımları düzenli yapıldığı takdirde, Ceviz, Badem, Antep fıstığı ve Zeytin uygulama projeleri ülke ekonomisine, ihracata, istihdama ve doğal dengenin korunmasına ciddi faydalar sağlayacaktır. Yapılan incelemede zeytin ağaçlarının devlet arazilerinde sayıları yeterli değildir. Bunun başlıca sebepleri zeytin ağacının geç ürün vermesinden dolayı yatırımcısına cazip gelmemektedir. Cazip hale gelmesi için zeytin ağaçları ürün verdiği yıla kadar zeytin ağaçlarına zarar vermeyecek yöreye has tarımsal ürün yetiştirilmesine izin verilmelidir. Türkiye’de son yıllarda Özel Ağaçlandırma kapsamında kiraya verilen türlerden biriside fıstıkçamıdır. Türkiye’de 34 ilde 17.308 dekar alanda, 3.158.773 adet fidan devlet arazilerinde dikimi gerçekleşmiştir (Orman Genel Müdürlüğü, 2023e). Bu sahalardan verim yılında elde edilecek ürünler, milli ekonomiye kaynak sağlayacağı ön görülmektedir.

Cevizin sağlıklı yetişmesindeki en önemli faktörler sulama, ilaçlama ve bakımıdır. Uygulamalardan birisi eksik yapıldığında yapılan emek boşa gidecektir. Naipköy ceviz sahasının şu an için en önemli sıkıntısı sulama ihtiyacıdır. Tekirdağ Belediyesi Eylül 2022 yılında içme suyu yetersizliğini gereçle göstererek Naipköy Barajından tarımsal sulama izinlerini iptal etmiştir. Barajlardan temin edilen suyun iptal edilmesi çevresinde tarımsal üretim yapan bütün alanları olumsuz etkilemiştir. Naipköy ceviz sahası da neticede devlet destekli proje alanıdır. Yağışların bol olduğu ilkbahar ve son bahar aylarında Barajdan su teminine izin verilmelidir. Su havuzlarının su depolama kapasiteleri artırılmalıdır. Yakın gelecekte Naipköy barajından tarımsal sulamaya izin verilmeyecekse, yer altı suyu bulunan arazilerde sondajla su kuyusu açılmasına izin verilmelidir. Projenin ilaçlama ve bakımlarında organik sıvı ve katı solucan gübresi kullanılmıştır. Fidanların toprağa tutunmasında % 95 başarı sağlanmıştır. Türkiye’de solucan gübresi üreten çiftliklerin sayısı yeterli değildir. Organik tarımın yaygınlaşması için hayvan gübresi üreten tesislerin kurulması teşvik edilmelidir.

Özellikle bu çalışmada; 7310 nolu özel ağaçlandırma tamimi(*genelge*) çerçevesinde 49 yıllığına kullanım izni alınan Tekirdağ/Süleymanpaşa/Naipköy’de gelir getirici cevizin ağaçlandırmasına yönelik uygulama projesinin aşamaları anlatılmıştır. 102,5 dönüm arazide yapılan fizibilite ve araziye yeniden dizayn etme çalışmaları neticesinde, 30 dönüm kullanım alanı 100 dönüme çıkartılmış, devlete ait orman

arazisi geliştirilerek, gayrimenkulde değer artışı sağlanmıştır. Proje bir danışman kontrolünde yatırım yılında arazi hazırlığı, fidanların çukurlarının açılması, dikim işleri, su damlama, ilaçlama ve gübreleme v.b. faaliyetler tamamlanmış,” Yatırım ve iş geliştirme modeli” oluşturulmuştur. Danışmanın kontrolünde yürütülen uygulama projelerin başarı oranı fazladır. Devlet hazine ve orman arazilerinin ağaçlandırılmasında yapılacak uygulama projelerinde danışman (ziraat mühendisi, ziraat teknikeri) bulundurulma zorunluluğu getirmelidir.

Türkiye’de, ceviz ithalatı ve ihracatın arasındaki açığını kapatıp, kendi kendine yeterli hale gelmesi için 20-30 bin hektara daha yatırım yapılması gerekir (Ergüder, 2022). Üzerinde çalışılan bu modelin örnekleri çoğaltılarak bu mümkündür. Bu modellerin çoğaltılarak hayata geçirilmesi devletin sağlayacağı imkânlarla mümkündür. Bu konuda bir mevzuat değişikliğine ihtiyaç vardır. Özel ağaçlandırma yapılacak sahanın varlığını ve envanterlerini (harita, koordinat özet çizelgesi)gerçek ve tüzel kişilerden talep etmektedir (7310 özel ağaçlandırma tamimi madde 5). Özel ağaçlandırma yapılacak sahaların varlığın tespiti devlet tarafından yapılması daha sağlıklı bir yaklaşım olacaktır. Tahsis edilecek arazilerin varlığını daha kısa sürelerde tespit edip, hak sahipleriyle buluşturması gerekmektedir. Bu bağlamda; Naipköy Uygulama projesi değerlendirildiğinde, 5’ci yıldan itibaren gelir elde edilebileceği 8’ci yıldan sonra da kâra geçilebileceği öngörülmüştür. Projenin fayda/masraf oranı $4.011 > 1$ şeklinde bulunmuş olup yapılan masrafların 4 katından fazla bir fayda sağlandığı ve projenin kârlı olduğu değerlendirilmiştir. Bugünkü değer üzerinde hesaplandığın da yaklaşık yıllık, %17 kâr elde edilebileceği kanaatine varılmaktadır. Projenin süresini 12 yıldan daha uzun sürelerde analiz ettiğimizde, elde edilecek ürün miktarı artacağı için %17 kâr oranının artacağı da öngörülmüştür. Naipköy Uygulama projesi hazine arazilerinde, ağaçlandırma amaçlı kiralama talep eden gerçek ve tüzel kişiler için örnek olabilecek yatırım ve iş geliştirme modelidir.

KAYNAKLAR

- Akça, Y., 2001. Ceviz Yetiştiriciliği. Arı Ofset Matbaası, s.62-63, İstanbul.
- Akça, Y., 2010. Edirne ilinde ceviz ağaçlandırma çalışmalarının tarım yönünden analiz ve sentezi.
- Anonim., 2001. Devlet Planlama Teşkilatı, Beş Yıllık Kalkınma Planı, Yayın No: DPT: 2555
- Anonim., 2010. T.C. Maliye Bakanlığı Temel Mesleki Eğitim Bilgi Notları, 2010, s. 254
- Anonim., 2021a. Milli Emlak Müdürlüğü 2021 Faaliyet Raporu, Ankara.
- Anonim., 2021b. Milli Emlak Müdürlüğü 2021 Faaliyet Raporu, Ankara.
- Anonim., 2021c. Milli Emlak Müdürlüğü 2021 Faaliyet Raporu, Ankara.
- Anonim., 2021d. Milli Emlak Müdürlüğü 2021 Faaliyet Raporu, Ankara.
- Anonim., 2021f. Milli Emlak Müdürlüğü 2021 Faaliyet Raporu, Ankara.
- Anonim., 2021g. Milli Emlak Müdürlüğü 2021 Faaliyet Raporu, Ankara .
- Anonim., 2022b. Milli Emlak Müdürlüğü, Erişim Tarihi: 05.04.2022
<https://milli.emlak.cs.gov.tr/>
- Anonim., 2022c. Süleymanpaşa Belediyesi. Erişim Tarihi 10.04.2022
<https://www.suleymanpasa.bel.tr/suleymanpasa-konumu>
- Anonim., 2022c. Süleymanpaşa Belediyesi. Erişim Tarihi 10.04.2022
<https://www.suleymanpasa.bel.tr/suleymanpasa-konumu>
- Anonim., 2023a. Badem, Erişim Tarihi 10.04.2022
(<https://wikifarmer.com/tr>).
- Anonim., 2023b. Erişim Tarihi: 11.03.2023. www.kahtahaber.com
- Aydınlı, B., 1992. Türk Hukukunda Kamu Malları. Maliye ve Gümrük Bakanlığı Milli Emlak Müdürlüğü Yayını.

- Birsin, S., Kızılaslan, H., 2022. Türkiye’de Solucan Gübresi Üreten İşletmelerin Ekonomik Analizi Gaziosmanpaşa Bilimsel Araştırma Dergisi, 11(1), 74- 87.
- Çelik, K., 2009. Hazine Taşınmazlarının Değerlemesi ve Türkiye Ekonomisine Etkilerinin İrdelenmesi, 12. Türkiye Harita Bilimsel ve Teknik Kurultayı, 11-15.
- Delibaş, L., Bağdatlı, M.C., Danışman,A., 2015. Topoğrafya ve bazı toprak özelliklerini coğrafi bilgi sistemleri ortamında analiz edilerek ceviz yetiştiriciliğine uygun alanların belirlenmesi Tekirdağ ili merkez köyleri örneği. Gümüşhane Üniversitesi Fen Bilimleri Dergisi.
- Erdoğan, V., 2016. Hazine ve Bozuk Orman Arazilerinde Badem ve Ceviz Bahçesi Tesisleri. Bahçe Özel Sayı: VII. Ulusal Bahçe Bitkileri Kongresi Bildirileri,1.
- Ergüder, Ö., 2022. Türkiye’nin cevizi. Türkiye’nin Geleceği. 1’ci Ceviz Konferansı, İstanbul.
- Gezinç, Y., Duman, A.D., 2004. Antep fıstığı İşleme Tekniği ve Muhafazasının Kalite üzerine Etkisi. Gıda, 29(5)
- Görcelioğlu, E., 2005. Sel Ve Çığ Kontrolü Yapıları İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi.
- Gün, A., M. A., Kankaya, A., 2006. Buldan’da Ceviz ve Kestane Yetiştiriciliği Üzerine Araştırmalar. Atatürk Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü. Yalova
- Kaçemer, S., Karadeniz, T., Güler, E., 2018. Mobilya Endüstrisinde Cevizin Kullanımı Açısından Yetiştirme Tekniğinin Önemi, Uluslar arası tarım Kongresi International Agriculture Congress 3-6 Mayıs 2018 At: Komrat/ Gagauzya/ Moldova
- Kardeş, S., 2004a. Ansiklopedik Hazine Malları Sözlüğü. T.C Maliye Bakanlığı
- Kardeş, S., 2004b. Ansiklopedik Hazine Malları Sözlüğü. T.C Maliye Bakanlığı
- Kardeş, S., 2004c. Ansiklopedik Hazine Malları Sözlüğü. T.C Maliye Bakanlığı
- Kardeş, S., 2004d. Ansiklopedik Hazine Malları Sözlüğü. T.C Maliye Bakanlığı
- Kayhan, M., 2006. Küresel İklim Değişikliği ve Türkiye’ye Olası Etkileri, İSU Genel Müdürlüğü Kültür Yayınları, No:3, İzmit.
- Kemal, G., 2009. İdare Hukuku, Cilt II, Ekin Bas. Yay. Dağ., Bursa, 2009, s. 819).
- Küden, A., Bayazit, S., Çömlekçioğlu, S., İmrak, B., Rehber Dikkaya, Y., 2000. Badem yetiştiriciliği. TÜBİTAK-TARP Yayınları. Ankara, 18s
- Koyuncu, E ., 2020 Hazine Taşınmazlarındaki Kiralamalarda Hasılat Payı Ödemeleri ve Kurum Kazancından İndirimi. Vergi Sorunları Dergisi 43(377) 88-94

- Lüküslü, D., 2006. Hazine Arazilerinin Edinimi, Kullanımı, Kullanımındaki Değer Tespit İşlemleri, Sorunlar ve Çözüm Önerileri (Doktora Tezi), İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Milli Emlak Müdürlüğü, (2022). Millî Emlak Genel Müdürlüğü Tarımsal Amaçlı Kira Kitabı . Yayın No -2022/7
- Orman Genel Müdürlüğü., 2023a. Ağaç İşleri Daire Başkanlığı, Ar-Ge Şubesi, Şubat, Ankara.
- Orman Genel Müdürlüğü., 2023b. Ağaç İşleri Daire Başkanlığı, Ar-Ge Şubesi, Şubat, Ankara.
- Orman Genel Müdürlüğü., 2023c. Ağaç İşleri Daire Başkanlığı, Ar-Ge Şubesi, Şubat, Ankara.
- Orman Genel Müdürlüğü., 2023d. Ağaç İşleri Daire Başkanlığı, Ar-Ge Şubesi, Şubat, Ankara.
- Orman Genel Müdürlüğü., 2023e. Ağaç İşleri Daire Başkanlığı, Ar-Ge Şubesi, Şubat, Ankara.
- Ötken, M., Erdem, T., 2022. Damla Sulama Uygulamalarının Ceviz Bahçelerinde Toprak Tuzluluğuna Etkisinin Belirlenmesi. Toprak Bilimi ve Bitki Besleme Dergisi, 10(1), 34-42.
- Süslü, Ö., 1996. Devletin Taşınmaz Mal Edinmesi ve Bu Taşınmazların Yapı Kooperatiflerine Tahsis veya Satışı Üzerine Bir İnceleme. Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi.
- Tanrıvermiş, H., 1996. İrtifak Hakkı Kurulmasının Teorik Esasları ve Türkiye’deki Uygulamaları. DSİ Teknik Bülteni, (88), 37-51
- Tarım ve Orman Bakanlığı., 2016. Tarımsal Ekonomi ve Politika Geliştirme Enstitüsü, Ceviz Hastalıkları ve Zararlıları ile Mücadele
- Tarım ve Orman Bakanlığı., 2020. Ceviz Bahçe Tesisi Projesi Fizibilite Rapor ve Yatırımcı Rehberi.
- Tarım ve Orman Bakanlığı., 2021. Tarımsal Ekonomi ve Politika Geliştirme Enstitüsü Tarım Ürünleri Piyasası, Ceviz.
- Tarım Ürünleri Piyasası, Antepfıstığı., 2022. Tarımsal Ekonomi ve Politika Geliştirme Enstitüsü.
- Tarım Ürünleri Piyasası, Badem., 2022. Tarımsal Ekonomi ve Politika Geliştirme Enstitüsü.
- Tarım ve Orman Bakanlığı., 2022a. Tarımsal Ekonomi ve Politika Geliştirme Enstitüsü Tarım Ürünleri Piyasası, Ceviz.

- Tarım ve Orman Bakanlığı., 2022b. Tarımsal Ekonomi ve Politika Geliştirme Enstitüsü Tarım Ürünleri Piyasası, Ceviz.
- Tarım ve Orman Bakanlığı., 2022c. Tarımsal Ekonomi ve Politika Geliştirme Enstitüsü Tarım Ürünleri Piyasası, Ceviz.
- Tarım ve Orman Bakanlığı., 202d. Tarımsal Ekonomi ve Politika Geliştirme Enstitüsü Tarım Ürünleri Piyasası, Badem.
- Tarım ve Orman Müdürlüğü Adana., 2022. Ceviz, Erişim Tarihi: 03.03.2023.
<http://adana.tarimormangov.tr/Bbelgeler/subeler/>.
- TOİŞ., 2022. Orman Genel Müdürlüğü, Tekirdağ Orman İşletme Şefliği Ar-Ge Şubesi Kasım, 2022.
- UIB Zeytin raporu., 2021.Uludağ İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği Ar-Ge Şubesi Mayıs, 2021.
- UIB Zeytin raporu., 2022. Uluslararası Sofralık Zeytin Ve Zeytinyağı Ticareti Erişim Tarihi:03.02.2023.
[https://www.istib.org.tr/resim/siteici/files/811_Uluslararası%C4%B1%20Zeytin%20Raporu%20\(Kas%C4%B1m-Aral%C4%B1k%202022\).pdf](https://www.istib.org.tr/resim/siteici/files/811_Uluslararası%C4%B1%20Zeytin%20Raporu%20(Kas%C4%B1m-Aral%C4%B1k%202022).pdf).
- Ulaş, H., 2013. Sulanabilir Tarımsal Alanların Sulama Maliyeti Adıyaman Çamgazi Barajı Örneği .Yüksek Lisans Tezi, Hasan Kalyoncu Üniversitesi.
- Yaşar, A., Uzunöz, M., 1999. Meyve Plantasyonlarında Yatırım Analizi(Tokat Merkez) İlçe Kapama Şeftali Bahçeleri. Gaziosmanpaşa Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi, 1999 (1).
- Yavuzaslanoglu, E., Yavuz, M., 2012. Karaman'ın Tarım Turizmi Yönünden Potansiyeli. Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi, 2012(1), 31-33.
- Yılmaz, Ö.,Yücel, G.E., 2017 Sürdürülebilir Kalkınma Sürecinde Türkiye'nin Tarımda Yaşadığı Dönüşüm. Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi 22(1) 179-199.
- 7310 özel ağaçlandırma tamimi., Kütüphane/Mevzuat/Tamimler, Madde 5, Erişim Tarihi.09.05.2022. <https://www.ogm.gov.tr>
- 7310 özel ağaçlandırma tamimi., Kütüphane/Mevzuat/Tamimler, Madde 6, Erişim Tarihi.09.05.2022. <https://www.ogm.gov.tr>
- 7310 özel ağaçlandırma tamimi., Kütüphane/Mevzuat/Tamimler, Madde 11, Erişim Tarihi.09.05.2022. <https://www.ogm.gov.tr>

EKLER

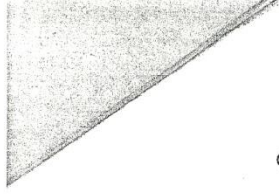
EK A. Naipköy 231 Nolu Tahsis Oluru

EK B. Saha Taahhüt Senedi

EK C. 7310 Özel Ağaçlandırma Tamimi(Genelge)

EK A. Naipköy 231 Nolu Tahsis Oluru

T.C.
ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI
Orman Genel Müdürlüğü Kadastro ve Mülkiyet Dairesi Başkanlığı

Sayı : B.18.1.OGM.0.07.05.255.03-1005 414- 484
Konu : Özel Ağaçlandırma Oluru

BAKANLIK MAKAMINA

Talep Sahibi : A.Zakir GÜNGÖR ve M.Nizami GÜNGÖR
İznin Konusu : Özel Ağaçlandırma
Rapor Tarihi : 12.05.2010 tarihli rapor.
Alanı (m²) : 102.511,96 m²
İli-İlçesi-Köyü : Tekirdağ – Merkez –Naip
Mevkisi : Çanakkale Orman Bölge Müdürlüğü, Keşan Orman İşletme Müdürlüğü,
Tekirdağ Orman İşletme Şefliği ve Tekirdağ Serisi 231 nolu bölme
içindedir.

Konu yerinde incelettirilmiş olup, ilgili Orman İşletme Müdürlüğü ile Bölge Müdürlüğü tarafından olumlu görüşle gönderilen rapor ve diğer eklerinin incelemesi sonucunda; yukarıda mevkisi, alanı ve konusu belirtilen sahada izin verilmesi uygun görülmüştür.

Bu nedenle; taahhüt senedinde belirtilen yazılı koşullar, diğer kanun hükümlerinin saklı kalması ve ormanlık sahada izne konu edilebilecek türlere uygun uygulama projesi yapılması kaydıyla 6831 sayılı Orman Kanununun 57 'nci maddesi gereğince **Özel Ağaçlandırma** yapılmasını ve Ağaçlandırma Yönetmeliğinin 17'nci maddesinin (c) fıkrasında belirtilen tesislerden onaylı uygulama projesinde yer alanlara oluru tarihinden itibaren 49 yıl süreli iznin verilmesini olurlarınıza arz ederim.

İsmail KAHVECİ
Genel Müdür

OLUR
12 / 5 / 2010

Prof. Dr. Hasan Z. SAKINCA A
Bakan a.
Müsteşar

EK B. Saha Taahhüt Senedi

T.C. TEKİRDAĞ 6. NOTERLİĞİ
Ertuğrul Mah. Vahi Konağı Cad. No:48
Zemine No:14 Süleymanpaşa/TEKİRDAĞ
Tel:0282 260 34 44 Fax:0282 260 3442

Nö 03 982 SOĞUK DAMGA VARDIR

EK-13A
27 MAYIS 2021

TAHHÜT SENEDİ
(Ortaklık)

(Devlet ormanı sayılan yerlerde yapılacak
Özel Ağaçlandırma/Özel İmar-İhya izinleri için)

İzin Sahibi	Yücel ŞİMŞEK – Senayi SARTIK – Alaattin SAKARYA – Gürkan TÜZEL – Eren KESKİN – Ergin ZENGİN – Feyzi AKSU – Kadir GÜNEY – Abdülbaki UÇAR – Şadi ÇAKMAKGİL – Erhan KOCA – Akın BAŞYURT – Adnan BABACAN – Gürkan ALICIK – Meryem AKBABA		
T.C. Kimlik No/ Vergi Sicil No	69316049110 – 13286088556 – 26254366778 – 44512377328 – 31346233296 – 55663045936 – 22685577776 – 31226306362 – 20158158156 – 18097935204 – 29174276288 – 10859286166 – 29734652446 – 10406568684 – 58504449122		
İzin Konusu	Özel Ağaçlandırma		
Orman Bölge Müdürlüğü	Istanbul	İli	Tekirdağ
Orman İşletme Müdürlüğü	Tekirdağ	İlçesi	Süleymanpaşa
Orman İşletme Şefliği	Tekirdağ	Köyü/Mevkii	Naip Mahallesi

Seri Adı	Bölme No	Alanı (m ²)
Tekirdağ	231	102.511,96
Toplam İzin Alanı (m ²)		102.511,96

İzin Süresi	49 yıl (Bedelsiz)
İzin Başlangıç Tarihi	07/07/2010
Olur Tarihi ve No'su	19/12/2016 - 343
Proje No ve Onay Tarihi	05/02/2016

EK C. 7310 Özel Ağaçlandırma Tamimi(Genelge)

Kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişiler tarafından yapılacak ağaçlandırma, imar-ihya ve orman fidanlığı kurma çalışmalarına ilişkin usul ve esasları kapsayan Ağaçlandırma Yönetmeliği yeniden düzenlenmiş ve 23/10/2019 tarih ve 30927 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu bağlamda, Ağaçlandırma Yönetmeliği'ndeki bazı maddelere açıklık getirilmesi ve uygulamada birlikteliğin sağlanması gayesiyle Özel Ağaçlandırma Tamimi yeniden düzenlenmiştir.

Tanımlar

MADDE 1

(1)Bu tamimde yer alan;

a) Arazi kullanım bedeli: Devlet ormanlarından özel ağaçlandırma ve özel imar ihya amacıyla izin verilen sahalardan, alan ve tür çeşidine göre alınacak Genel Müdürlük tarafından her yıl belirlenen bedeli,

b) Bakanlık: Tarım ve Orman Bakanlığını,

c) Başvuru bedeli: Devlet ormanlarında özel ağaçlandırma ve özel imar ihya amacıyla, bu mevzuat hükümlerine göre başvuru sırasında alınacak olan ve Genel Müdürlük tarafından her yıl belirlenen bedeli,

ç) Bölge müdürlüğü: Orman Bölge Müdürlüğünü,

d) Fidanlık müdürlüğü: Orman Fidanlık Müdürlüğünü,

e) Fidanlık şefliği: Orman Fidanlık Şefliğini,

f) Genel müdürlük: Orman Genel Müdürlüğünü,

g) Hazine arazisi: Hazinesinin özel mülkiyetinde bulunan yerler ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmazları,

ğ) Hızlı gelişen tür: En uygun yetiştirme ortamlarında, uygun kültür yöntemlerinin kullanılması ile idare süresi sonunda yıllık ortalama kabuksuz gövde odunu hacim artımı en az 10 m³ /ha olan ağaç türünü,

h) İdarece kabul edilebilir mazeret: Ağaçlandırma Yönetmeliği'nde tanımlanan mücbir sebepler ve orman idaresine ait kararları,

ı) İşletme müdürlüğü: Orman İşletme Müdürlüğünü,

i) İşletme şefliği: Orman İşletme Şefliğini,

j) Orman idaresi: Orman Genel Müdürlüğü'nün merkez ve taşra teşkilatını,

k) Orman köyü: Mülki hudutları içerisinde Devlet ormanı bu orman bitişiği köyler ile 12/11/2012 tarihli ve 6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile orman köyü iken mahalleye dönüşen yerleşim birimlerini,

l) Özel orman fidanlığı: Genel Müdürlükten izin almak suretiyle ağaç, ağaççık ve orman florasına ait tohum ve fidanları üretmek gayesiyle, gerçek veya tüzel kişilerce kurulan fidanlıkları,

m) Uygulama projesi: Özel ağaçlandırma, özel imar-ihya ve özel orman fidanlık projelerini, ifade eder.

Özel ağaçlandırma yapılabilecek sahalar

MADDE 2 - (1) Orman, Hazine ve sahipli arazilerde özel ağaçlandırma ve özel imarihya çalışmalarına konu edilebilecek sahalar aşağıda belirtilmiştir.

a) Devlet ormanlarında; 1) Kesinleşen kadaströ çalışmaları neticesinde orman sınırları içinde kalan, amenajman planına ve aktüel durumuna göre verimli orman niteliğinde olmayan yerler.

b) Hazine arazilerinde; 1) Mülkiyeti Hazineye ait olan arazilerde, gerçek ve tüzel kişilerce yapılacak özel ağaçlandırma, özel imar-ihya ve özel orman fidanlığı çalışmalarına ait müracaat, saha tespit ve izin işlemleri, Milli Emlak Genel Müdürlüğü'nce bu maksatla çıkarılan mevzuat hükümleri çerçevesinde özel ağaçlandırmaya konu yerler,

c) Sahipli arazilerde; 1) Tapu senedi olan taşınmazlar.

Özel ağaçlandırma yapılamayacak sahalar

MADDE 3

(1) Özel ağaçlandırma ve özel imar-ihya çalışmalarına konu edilemeyecek sahalar aşağıda belirtilmiştir.

a) Devlet ormanlarında;

1) Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ile turizm merkezleri kapsamında bulunan alanlar

2) Doğal, tarihi ve arkeolojik sit alanları

3) 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 23 ve 24 üncü maddeleri kapsamında muhafazaya ayrılan ve ilan edilen yerler,

4) Yaban hayatı geliştirme sahaları,

5) 2873 sayılı Milli Parklar Kanunu kapsamındaki yerler,

6) 2872 sayılı Çevre Kanunu'na göre "özel çevre koruma bölgesi" olarak ilan edilen yerler,

7) Maden ruhsatı kapsamında Bakanlıkça muvafakat verilmiş veya izne konu edilmiş alanlar,

8) Bakanlıkça 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 16, 17 ve 18 inci maddeleri kapsamında izne konu edilmiş alanlar,

9) Otlatma planı ile ayrılan sahalara içerisinde olup otlatma planlarında öncelikli ve serbest otlatma alanı olarak ayrılan sahalara,

10) Kadimden beri kullanılan yaylak ve kışlaklara geçiş yolları,

11) Yürürlükteki amenajman planı dönemi içerisinde madencilik faaliyeti sonucu doğal yapısı bozulmuş sahalara,

12) Bakanlıkça tescil ve ilan edilen örnek avlaklar,

13) Amenajman planlarında; bozuk orman, orman toprağı, orman içi açıklık olarak görünmesine rağmen aktüel olarak verimli orman niteliğini kazanmış alanlar,

14) Verimli orman niteliğindeki makilikler,

15) Sakız türü ile yapılacak özel ağaçlandırma çalışmaları hariç olmak üzere, deniz kıyı kenar çizgisinden itibaren kara yönünde yatay olarak 2000 metrelik mesafe içinde bulunan yerler ile tabii göl kıyı kenar çizgisinden itibaren kara yönünde yatay olarak 500 metrelik mesafe içinde bulunan yerler,

16) Dava sonuçlanıncaya kadar mülkiyet problemi sebebiyle davaya konu olan yerler,

17) Dört tarafı verimli orman ile çevrili ve mevcut taşıt yolu bağlantısı bulunmayan, 15 hektardan küçük bozuk orman alanları ve orman içi açıklıklar,

18) Büyükşehir, il, ilçe ve belde belediyelerince yapılan uygulama imar planları içerisinde kalan alanlar,

19) Genel Müdürlüğümüzce projesi tanzim edilmiş olup yılı içerisinde tesis programına alınmış sahalara,

20) 0,5 hektardan küçük sahalara,

21) Yürürlükteki amenajman planı döneminde yangın görmüş orman alanları.

b) Hazine arazilerinde; Milli Emlak Genel Müdürlüğü'nce bu maksatla çıkarılan mevzuat hükümleri çerçevesinde belirtilen taşınmazlar.

c) Sahipli arazilerde;

1) Tapu senedi olmayan yerler,

2) Tapu senedinde 0,5 hektardan küçük olan yerler ile bitişik parseller toplamının 0,5 hektardan küçük olduğu sahalalar.

Özel ağaçlandırma yapabilecek gerçek ve tüzel kişiler

MADDE 4 – (1) Orman, Hazine ve sahipli arazilerde;

a) Köy tüzel kişilikleri,

b) Belediyeler,

c) Kamu kurum ve kuruluşları,

ç) Her türlü tüzel kişiliği olan; dernekler, vakıflar, sendikalar, meslek odaları, köye hizmet götürme birlikleri, kooperatifler, ticari şirketler vb.

d) Gerçek kişiler,

e) 5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanunu'nun 28 inci maddesine göre izin almak suretiyle vatandaşlıktan çıkarılanlar ile bunların kurmuş oldukları tüzel kişilikler, özel ağaçlandırma ve özel imar-ihya yapabilirler. (2) Ancak; yabancı uyruklu olanlar ile 5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanunu'nun 28 inci maddesi kapsamı dışında vatandaşlıktan çıkarılan gerçek kişiler ve bunların kurmuş oldukları veya ortağı oldukları tüzel kişilikler özel ağaçlandırma ve özel imar- ihya yapamaz

(3) Ayrıca, Devlet ormanlarında Bakanlık personeline, eşine ve bunların üçüncü dereceye kadar olan kan ve kayın hısımlarına özel ağaçlandırma ve özel imar- ihya gayesiyle saha izni verilmez. Bununla birlikte 23/10/2019 tarih ve 30927 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Ağaçlandırma Yönetmeliği'nin yürürlüğe girdiği tarihten önce saha izni verilen özel ağaçlandırma ve özel imar-ihya sahalalarına da ortak olamazlar ve bu sahalaları devir alamazlar. 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu kapsamında kişinin; a) Kan hısımları;

1) Birinci derece kan hısımları; kişinin çocukları (evlat edinilenler dahil), kişinin anne ve babası,

2) İkinci derece kan hısımları; kişinin kardeşleri, kişinin torunları, kişinin büyük annesi ve büyük babası,

3) Üçüncü derece kan hısımları; kişinin kardeşlerinin çocukları (yeğenler), kişinin dayısı, kişinin amcası, kişinin halası, kişinin teyzesi, b) Kayın hısımları; 1) Birinci derece kayın hısımları; eşinin annesi ve babası, 2) İkinci derece kayın hısımları; eşinin kardeşleri (kayın, baldız, görümce), eşinin büyük annesi ve büyük babası, 3) Üçüncü derece kayın hısımları; eşinin kardeşlerinin çocukları (kayın, baldız ve görümce çocukları), eşinin dayısı, eşinin amcası, eşinin halası, eşinin teyzesi, özel ağaçlandırma ve özel imar-ihya çalışması yapamazlar.

(4) Müracaat sırasında gerçek kişilerden Bakanlık personeli, eşi ve bunların üçüncü dereceye kadar olan kan ve kayın hısımları olmadığına dair beyan alınır.

Müracaat ve hak sahipliğinin tespiti, izin raporu

MADDE 5

(1) 23/10/2019 tarih ve 30927 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Ağaçlandırma Yönetmeliğinde belirtilen tarih ve hükümler çerçevesinde, Devlet ormanlarındaki özel ağaçlandırma ve özel imar-ihya müracaatlarında,

a) Gerçek kişilerin müracaatı;

1) Özel ağaçlandırma veya özel imar-ihya çalışması yapmak üzere saha izni talebinde bulunan gerçek kişiler, söz konusu sahaya ait ilgili meslek odasına kayıtlı serbest meslek mensubu orman mühendisi veya ormancılık büro ve şirketlerince hazırlanmış, isimli/kaşeli ve imzalı meşcere haritası ile koordinat özet çizelgesi, müracaat sahasının sınırlarını gösterir verileri içeren excel belgesi ile birlikte hazırlayan kişinin ilgili meslek odasına kayıtlı olduğunu gösterir oda kayıt belgesini elektronik ortamda özel ağaçlandırma/özel imar ihya başvuru modülüne yüklemek ve dilekçe metnini de (Ek-1) doldurmak suretiyle elektronik ortamda e-Devlet üzerinden müracaat ederler. Müracaatçılar, Bakanlık çalışanı, eşi ve bunların üçüncü dereceye kadar olan kan ve kayın hısımları olmadığına, 50 hektardan fazla özel ağaçlandırma sahası izni olmadığına, başvuru bedelinin geri iade edilmeyeceğinin bilindiğine, özel ağaçlandırma sahası izni verildiği takdirde yıllık arazi kullanım bedeli ödeyeceğine, müracaat sahasının teknik, idari ve hukuki yönden özel ağaçlandırmaya engel bir durumu olması durumunda izne konu edilemeyeceğinin bilindiğine dair başvuru ekranındaki beyanı seçmek zorundadır.

2) Orman köyü nüfusuna kayıtlı olup müracaat tarihi itibarıyla en az son bir yıldır o köyde ikamet eden kişilerin, ikamet ettikleri ve nüfusuna kayıtlı oldukları köy mülki hudutları içerisindeki orman arazilerine yapacakları müracaatlarda, yukarıdaki belgelere ilave olarak bu şartları taşıdığına dair başvuru ekranındaki beyanı da seçmek suretiyle işlemlerine devam ederler.

3) Birden fazla kişinin ortak olarak özel ağaçlandırma veya özel imar-ihya talebinde bulunması halinde başvuru dilekçesinde; müracaatçının adı soyadı, T.C. kimlik numarası ile diğer ortakların T.C. kimlik numaraları ve tebligatın kimin adına ve hangi adrese yapılacağı hususu belirtilmelidir.

4) Hızlı gelişen türler veya sakız ağacı türü ile özel ağaçlandırma yapmak amacıyla müracaat edenler, e-Devlet başvuru modülünde yer alan söz konusu türlerle özel ağaçlandırma yapmak istediklerine dair alanı seçmek zorundadır.

5) Gerçek kişi olarak müracaat edenler ile vekalet yoluyla adına müracaat edilen kişilerin T.C. kimlik numaralarının, e-Devlet başvuru modülü üzerinden sisteme girilmesi zorunludur.

b) Tüzel kişilerin müracaatı;

1) Özel ağaçlandırma veya özel imar-ihya çalışması yapmak üzere saha izni talebinde bulunan şirketler, söz konusu sahaya ait ilgili meslek odasına kayıtlı serbest meslek mensubu orman mühendisi veya ormancılık büro ve şirketlerince hazırlanmış, isimli/kaşeli ve imzalı meşcere haritası, koordinat özet çizelgesi ve müracaat sahasının sınırlarını gösterir verileri içeren excel belgesi ile birlikte hazırlayan kişinin ilgili meslek odasına kayıtlı olduğunu gösterir oda kayıt belgesini elektronik ortamda özel ağaçlandırma/özel imar ihya başvuru modülüne yüklemek ve dilekçe metnini de (Ek-1) doldurmak suretiyle elektronik ortamda eDevlet üzerinden müracaat ederler. Müracaatçılar, şirketin ortakları arasında Bakanlık çalışanı, eşi ve bunların üçüncü dereceye kadar olan kan ve kayın hısımları olmadığına, başvuru bedelinin geri iade edilmeyeceğinin bilindiğine, özel ağaçlandırma sahası izni verildiği takdirde yıllık arazi kullanım bedeli ödeyeceğine, müracaat sahasının teknik, idari ve hukuki yönden özel ağaçlandırmaya engel bir durumu olması durumunda izne konu edilemeyeceğinin bilindiğine dair başvuru ekranındaki beyanı seçmek zorundadır.

2) Özel ağaçlandırma veya özel imar-ihya çalışması yapmak üzere saha izni talebinde bulunan şirketler haricindeki diğer tüzel kişiler, söz konusu sahaya ait ilgili meslek odasına kayıtlı serbest meslek mensubu orman mühendisi veya ormancılık büro ve şirketlerince hazırlanmış, isimli/kaşeli ve imzalı meşcere haritası, koordinat özet çizelgesi ve müracaat sahasının sınırlarını gösterir verileri içeren excel belgesi ile birlikte hazırlayan kişinin ilgili meslek odasına kayıtlı olduğunu gösterir oda kayıt belgesini elektronik ortamda özel ağaçlandırma/özel İmar ihya başvuru modülüne yüklemek ve dilekçe metnini de (Ek-1) doldurmak suretiyle elektronik ortamda e-Devlet üzerinden müracaat ederler. Müracaatçılar, başvuru bedelinin geri iade edilmeyeceğinin bilindiğine, özel ağaçlandırma sahası izni verildiği takdirde yıllık arazi kullanım bedeli ödeyeceğine, müracaat sahasının teknik, idari ve hukuki yönden özel ağaçlandırmaya engel bir durumu olması durumunda izne konu edilemeyeceğinin bilindiğine dair başvuru ekranındaki beyanı seçmek zorundadır. Özel ağaçlandırma ve özel imar-ihya gayesi ile müracaatta bulunan tüzel kişiliğe sahip şirket ve holdingler, ticaret ve/veya sanayi odasından, vakıf, dernek ve tarımsal kooperatifleri gibi tüzel kişilikler faal olduklarına dair yetkili mercilerden yıl içerisinde almış oldukları belge ile birlikte imza sirkülerini de ayrıca başvuru anında sisteme yüklerler.

3) Köy tüzel kişiliği adına yapılan tüm müracaatlarda kaymakamlık tarafından onaylanmış köy kararı istenir.

4) Belediye tüzel kişiliklerinde müracaat, belediye başkanı veya belediye meclisince yetkilendirilen kişiler tarafından yapılır.

5) Kamu kurum ve kuruluşlarında müracaat, birim amiri veya birim amirinin yetki verdiği kişi tarafından, diğer tüzel kişiliklerde ise (şirket, holding, dernek, vakıf vb.) yönetim kurulunun yetki verdiği kişi tarafından yapılır. Yetki belgesi dilekçeye eklenir.

6) Hızlı gelişen türler veya sakız ağacı türü ile özel ağaçlandırma yapmak amacıyla müracaat edenler, e-Devlet başvuru modülünde yer alan söz konusu türlerle özel ağaçlandırma yapmak istediklerine dair alanı seçmek zorundadır.

(2) İşletme müdürlüğünce müracaatın alınması;

a) E-Devlet üzerinden yapılıp ilgili işletme müdürlüğüne gelen müracaatlar, e-Devlet üzerinden yapılan müracaatın sayı numarası, yapıldığı tarih ve saat dikkate alınarak ilgili işletme müdürlüğünce başvuru sırası oluşturulur.

b) Müracaatlar; gerçek kişilerin kendileri veya vekilleri, tüzel kişilerde ise tüzel kişiliği temsil eden yetkili tarafından yapılır. Vekil tarafından yapılacak müracaatlarda noter tasdikli vekâletname istenir. Vekâletnamelerin, özel ağaçlandırma ve özel imar ihya müracaatında bulunabileceği ve bu maksatla yapılacak müracaatlardaki iş ve işlemleri yapmaya yetkili olduğunu belirten hüküm içermesi gerekir. E-Devlet üzerinden vekâleten yapılacak müracaatlarda noter tasdikli vekâletnamenin de başvuru anında sisteme yüklenmesi gerekir

(3) İlk müracaatçı tespitinin yapılması;

a) Müracaatlar işletme müdürlüğünce, işletme müdür yardımcısı başkanlığında en az 3 teknik personelden oluşan komisyon tarafından değerlendirilir.

b) Değerlendirmede müracaat dosyalarına ait koordinatlar komisyon tarafından sayısal ortama aktarılarak müracaat sahalarının kapalı poligonları oluşturulur. Müracaat sahalarının mülkiyeti ve yeri, amenajman planındaki meşcere tipi, alanı, kesinleşmiş orman sınırları içerisinde kalıp kalmadığı, bu tamimin 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının a bendinde belirtilen alanlardan olup olmadığı, bir başka özel ağaçlandırma müracaatıyla çakışıp çakışmadığı, müracaat evraklarının tam olup olmadığı, kültür, turizm koruma ve gelişim bölgeleri, turizm merkezleri kapsamında bulunan alanlar ile doğal, tarihi ve arkeolojik sit alanları içerisinde olup olmadığı gibi hususlar değerlendirilir. Bütün bu değerlendirmelerin ardından başvuru sırası dikkate alınarak ilk müracaatçı tespit tutanağı (Ek-4) düzenlenir.

c) Söz konusu sahaya tek müracaatın olması durumunda müracaatçı adına, birden fazla müracaatın olması durumunda ise ilk müracaatçı adına, ilk müracaatçıya verilen sahanın bir kısmını kapsayan başka bir müracaatın olması durumunda ise ilk müracaatçının müracaatı dışında kalan kısım için o sahaya müracaat eden ilk müracaatçı adına, başvuru bedelini yatırmaları koşulu ile işlemler devam ettirilir. Değerlendirme sonucunda uygun görülmeyen diğer müracaatlar işleminden kaldırılarak ilgililere tebliğ edilir.

d) Genel Müdürlük tarafından her yıl ocak ayında belirlenen başvuru bedeli, müracaatçının adı, ne için yatırıldığı, müracaat edilen sahanın şefliği ve bölme numarası belirtilerek müracaatçılar tarafından müracaata konu sahanın bulunduğu yerdeki işletme müdürlüğünün bağlı bulunduğu orman bölge müdürlüğünün özel bütçe muhasebe birimine ait hesabına yatırılır.

(4) Hak sahipliğinin tespiti; Özel ağaçlandırma veya özel imar ihyaya konu sahanın;

a) Orman köyü mülki hudutları içerisinde kalmaması durumunda ilana gerek duyulmadan ilk müracaatçı adına hak sahipliği tutanağı (Ek-5) tanzim edilir.

b) Orman köyü mülki hudutları içerisinde kalması ve müracaatçının da söz konusu sahanın bulunduğu orman köyü nüfusuna kayıtlı olup, müracaat tarihi itibarıyla en az son bir yıldır o köyde ikamet eden kişi olması halinde ilk müracaatçı adına hak

sahipliği tutanağı (Ek5) tanzim edilir. Ortak yapılacak müracaatlarda ortakların her birinin aynı şartı taşıması gerekir.

c) Müracaata konu edilen orman alanının orman köyü mülki hudutları içerisinde kalması ve müracaatçının da o köy nüfusuna kayıtlı ve o köyde ikamet eden kişi olmaması durumunda ise söz konusu sahanın bulunduğu köyde ilan (Ek-6A) yapılır.

1) İlan; müracaata ait bilgilerin yer aldığı ilan tutanağının işletme müdürlüğünce 7 gün süre ile ilgili orman köyünün birden fazla uygun yerlerine asılması suretiyle yapılır (Ek-6A) ve bu durum aynı gün ilgili köy muhtarlığına ayrıca yazılı olarak bildirilir. İlan süresi bitiminde, özel ağaçlandırma sahasına ait müracaatın o köyde ilan edildiğine dair tutanak (Ek6B) düzenlenir.

2) İlgili köyden yapılacak müracaatlar, ilan süresi içerisinde ilgili orman işletme müdürlüğüne, ikametgâh belgesi, nüfus kayıt örneği ve müracaat tarihi itibarıyla son bir yıl süreyle ilgili köyde oturduklarına dair belgeyle birlikte, Bakanlık çalışanı, eşi ve bunların üçüncü dereceye kadar olan kan ve kayın hısımları olmadığına, 50 hektardan fazla özel ağaçlandırma sahası izni olmadığına, başvuru bedelinin geri iade edilmeyeceğinin bilindiğine, özel ağaçlandırma sahası izni verildiği takdirde yıllık arazi kullanım bedeli ödeyeceğine, müracaat sahasının teknik, idari ve hukuki yönden özel ağaçlandırmaya engel bir durumu olması durumunda izne konu edilemeyeceğinin bilindiğine dair beyanı (Ek-2B) dilekçelerine (Ek-1) ekleyerek yapılır.

3) İlan süresi içerisinde söz konusu sahaya ilgili orman köyü nüfusuna kayıtlı ve müracaat tarihi itibarıyla son bir yıl süreyle o köyde ikamet eden tek bir kişi müracaat ederse bu kişi, bu şartları taşıyan birden fazla kişinin müracaat etmesi halinde ise müracaat eden kişiler arasında çekilen kura sonucunda belirlenen kişi geçici hak sahibi olarak tespit edilir.

4) Kura çekilişi, ilanın bitiş tarihinden itibaren en geç 15 gün içinde yapılır. İşletme müdürlüğünce, kura çekilişinin yapılacağı yer, tarih ve saat ile birlikte yatırımları gereken başvuru bedeli müracaatçılara yazılı olarak tebliğ edilir. (Ek-7)

5) Müracaatçıların kuraya katılabilmeleri için başvuru bedelini yatırdıklarına dair belge ile birlikte bildirilen yer ve saatte kendilerinin veya noter onaylı özel yetki belgesine sahip temsilcilerinin bulunmaları zorunludur.

6) Kura çekilişi için bölge müdürlüğünce; ağaçlandırma şube müdürü başkanlığında, işletme müdür yardımcısı ve ilgili orman işletme şefi/ağaçlandırma ve toprak muhafaza şefinden oluşacak en az 3 kişilik komisyon kurulur. Kura çekilişi müracaatçıların huzurunda komisyon marifetiyle yapılarak geçici hak sahibi olarak tespit edilir. (Ek-8)

7) İlan edilen köyde geçici hak sahibi olarak belirlenen müracaatçının özel ağaçlandırma/özel imar ihya yapacağı sahaya ait serbest orman mühendisi veya ormancılık bürolarınca hazırlanmış meşcere haritası ve koordinat özet çizelgesini 15 günlük süre içerisinde idareye teslim etmesi durumunda hak sahibi olarak belirlenir, etmemesi durumunda ise ilk müracaatçı adına hak sahipliği tutanağı (Ek-5) tanzim edilir ve ilgisine bildirilir.

(5) İzin raporunun tanzimi;

a) Müracaata konu sahanın idari teknik ve hukuki yönden özel ağaçlandırmaya uygun olması durumunda, bölge müdürlüğünce kurulan bölge müdür yardımcısı başkanlığında, ağaçlandırma/silvikültür şube müdürü, işletme müdür yardımcısı, işletme şefi, ağaçlandırma ve toprak muhafaza şefi ve kadastro ve mülkiyet şefinden oluşan değerlendirme komisyonu tarafından tanzim edilen izin raporu (Ek-9), uygun görülmesi halinde bölge müdürlüğünce onaylanır. İzin raporu hak sahipliği tespit tutanağının düzenlendiği tarihten itibaren 15 gün içerisinde düzenlenir.

b) Değerlendirme komisyonu tarafından müracaat sahasının idari, teknik ve hukuki yönden özel ağaçlandırmaya engel bir durumunun tespiti halinde, bu husus işletme müdürlüğünce müracaat sahibine gerekçeleri ile birlikte hak sahipliği tespit tutanağının düzenlendiği tarihten itibaren 15 gün içerisinde yazılı olarak bildirilir

c) Bölge müdürlüğünce hazırlanan izin raporu, Genel Müdürlüğe gönderilir ve Genel Müdürlükçe değerlendirilir. Uygun görülmesi halinde uygulama projesi yapılması istenir.

(6) Devlet ormanlarındaki özel ağaçlandırma ve özel imar-ihya sahaları için yıllık arazi kullanım bedeli alınmasına, saha tesliminden sonraki yılın ekim ayında başlanır.

(7) Arazi kullanım bedeli tür ve alan büyüklüğüne göre her yıl ocak ayında Genel Müdürlükçe belirlenir. Belirlenen bu bedel her yıl güncellenir ve ekim ayı sonuna kadar proje sahiplerince özel ağaçlandırma veya özel imar-ihyaya konu sahanın bulunduğu yerdeki işletme müdürlüğünün bağlı bulunduğu orman bölge müdürlüğünün özel bütçe muhasebe birimine ait hesabına defaten yatırılır. Yıllık arazi kullanım bedelini iki yıl üst üste yatırmayan proje sahibinin uygulama projesi ve saha izni iptal edilir.

(8) Arazi kullanım bedeli, 23 Ekim 2019 tarih ve 30927 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Ağaçlandırma Yönetmeliği hükümlerine göre devlet ormanlarında hak sahipliği tespit edilip saha izni verilen, özel ağaçlandırma ve özel imar-ihya projelerine izin müddeti boyunca uygulanır.

(9) Arazi kullanım bedelini süresi içerisinde yatırmayan proje sahiplerinden bu bedel, kanuni gecikme faizi ile birlikte tahsil edilir.

(10) Hızlı gelişen türlerle, asgari 10 hektar sahada yapılacak özel ağaçlandırma müracaatları ilan edilmeksizin ilk müracaatçı adına hak sahipliği tutanağı tanzim edilir. Diğer iş ve işlemler bu maddede belirtildiği şekilde yürütülür.

(11) Sahipli arazilerde özel ağaçlandırma ve özel imar-ihya müracaatları; müracaat sahasına ait tapu belgesi ve tapu sınırlarının gösterildiği koordinatlı harita dilekçeye eklenerek fiziki veya e-devlet üzerinden orman idaresine yapılır.

(12) Başvuru bedeli maktu olup her yıl Genel Müdürlük tarafından belirlenir. Orman köyü nüfusuna kayıtlı olup o köyde ikamet edenlerden bu bedelin yarısı alınır. Alınan başvuru bedelleri iade edilmez.

(13) Devlet ormanlarında Bakanlık personeline, eşine ve bunların üçüncü dereceye kadar olan kan ve kayın hısımlarına özel ağaçlandırma ve özel imar-ihya gayesiyle saha izni verilmez.

(14) Gerçek veya tüzel kişilerce iş bu Yönetmelik kapsamındaki özel ağaçlandırma ve özel imar-ihya çalışmalarının mümkün olduğu sahalarla ilgili bilgi veya belge talebinde bulunulması durumunda, özel ağaçlandırma ve özel imar ihya yapılabilecek sahalara ait bilgi ve belgeler talep tarihinden itibaren en geç 15 gün içinde orman idaresince ilgililerle paylaşılır.

Devlet ormanlarında projelendirme, saha izni ve saha teslimi

MADDE 6

(1) İşletme müdürlüğü, hak sahibinden izin raporuna uygun olarak en geç 60 gün içerisinde Genel Müdürlükçe belirlenen proje dispozisyonuna (Ek-10A, Ek-10B, Ek-10C) uygun uygulama projesini ormancılık bürolarına tanzim ettirerek teslimini ister. Uygulama projesinin verilen sürede teslim edilmemesi durumunda, talep halinde 30 gün ek süre verilebilir. Uygulama projesinin verilen ek süre içerisinde de teslim edilmemesi halinde izin raporu bölge müdürlüğünce iptal edilir. Proje sahipleri proje ile birlikte bu Tamimin ekleri arasında yer alan Ek-2A, Ek-2B, Ek-2C veya Ek-2D belgelerinden, kendilerine uygun olan belgeyi imzalamak suretiyle idareye teslim ederler.

(2) İşletme müdürlüğü, uygulama projesini en geç 30 gün içinde arazide ve büroda inceleyerek onay için bölge müdürlüğüne gönderir. Uygulama projesi uygun bulunması halinde bölge müdürü tarafından onaylanır.

(3) İnceleme neticesinde, uygulama projesinde herhangi bir eksikliğin tespit edilmesi durumunda, proje ilgiliye iade edilerek tespit edilen eksikliklerin 30 gün içerisinde giderilmesi istenir. Bu süre içerisinde de projenin eksik teslim edilmesi halinde, hak sahipliği iptal edilir.

(4) Uygulama projesinin bir nüshası arşivlenmek üzere, izin raporu ve ekleri ise Bakanlıkça verilecek saha izni için Genel Müdürlüğe gönderilir. İzin raporu ve eklerinin Genel Müdürlükçe de uygun görülmesi halinde onaylı uygulama projesinde belirtilen tür/türlerin idare süresi boyunca Bakanlıkça saha izni (Ek-11, Ek-12) verilir.

(5) Ancak 23/10/2019 tarih ve 30927 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Ağaçlandırma Yönetmeliği’nin yürürlüğe girdiği tarihten önce saha izni verilen ve hızlı gelişen türlerle uygulama yapılan özel ağaçlandırma sahalalarında, tür değişikliğine gidilmeden proje revizesi yapılması kaydıyla, verilen izin süresi boyunca idare süresine bakılmaksızın uygulamalar devam ettirilir.

(6) Bölge müdürlüğünce saha izin oluru, onaylı uygulama projesi ile birlikte işletme müdürlüğüne gönderilir. İşletme müdürlüğünce ilgiliye projenin onaylandığı ve 30 gün içerisinde taahhüt senedinin (Ek-13A) verilmesi gerektiği hususu yazılı olarak tebliğ edilir. Taahhüt senedinin verilmesine müteakip, saha üzerinde boşaltılması gereken orman emvali yok ise 15 gün içinde, boşaltılması gereken orman emvali var

ise 60 gün içinde ilgili orman işletme müdürlüğünce boşaltılarak saha teslimi (Ek-15A) yapılır. Saha tesliminden itibaren 90 gün içerisinde işe başlanması (Ek-18) istenir.

(7) Kamu kurum ve kuruluşlarından, köy tüzel kişiliklerinden ve belediyelerden alınacak taahhüt senetlerinde noter onayı istenmez. Bunların haricindeki gerçek ve tüzel kişilerden alınacak taahhüt senetlerinin noter onaylı olması gerekir.

(8) Devlet ormanlarındaki özel ağaçlandırma ve özel imar ihya çalışmalarında verilen süre içerisinde idarece kabul edilebilir mazeretler haricinde taahhüt senedinin verilmemesi ve işe başlanılmaması veya işe başlanılmadan vazgeçilmesi halinde saha izinleri ve uygulama projeleri iptal edilir.

(9) Teslim edilmeyen sahada projelendirme çalışmaları dışında herhangi bir faaliyette bulunulamaz.

(10) Özel ağaçlandırma ve özel imar ihyaya konu sahaların davaya konu edilmesi durumunda; İdare Mahkemesi kararı doğrultusunda saha izin oluru verilse dahi sahada çalışma yapılabilmesi için davaya ilişkin temyiz kararı beklenecektir.

Hazine arazilerinde müracaat, projelendirme ve saha teslimi

MADDE 7

(1) Mülkiyeti Hazineye ait olan arazilerde, gerçek ve tüzel kişilerce yapılacak özel ağaçlandırma, özel imar-ihya ve özel orman fidanlığı çalışmalarına ait müracaat, saha tespit ve izin işlemleri, Milli Emlak Genel Müdürlüğü'nce bu maksatla çıkarılan mevzuat hükümleri çerçevesinde yürütülür.

(2) Müracaata konu saha hazine arazisi ise, işletme müdürlüğü, ön izin sahibinden Milli Emlak Genel Müdürlüğünün bağlı bulunduğu Bakanlıkça verilen ön izne göre Genel Müdürlükçe belirlenen proje pozisyonuna (Ek-10A, Ek-10B, Ek-10C) uygun olarak, uygulama projesini ormancılık bürolarına tanzim ettirerek teslimini ister.

(3) İşletme müdürlüğü, uygulama projesini en geç 30 gün içinde arazide ve büroda inceler. İnceleme neticesinde, uygulama projesinde herhangi bir eksikliğin tespit edilmesi durumunda proje ilgililere iade edilerek uygun görülecek süre içerisinde eksikliklerin giderilmesi istenir.

(4) İşletme Müdürlüğünce uygun görülen uygulama projesi onay için bölge müdürlüğüne gönderir. Uygulama projesi, uygun bulunması halinde bölge müdürü tarafından onaylanarak işletme müdürlüğüne gönderilir. İşletme müdürlüğünce onaylı uygulama projesinin bir nüshası, ön tahsis veya kiralama işlemi için Milli Emlak Genel Müdürlüğü'nün bağlı bulunduğu Bakanlık taşra birimine gönderilerek ilgiliden taahhüt senedinin (Ek-13B) ve saha teslim tutanağının (Ek-15B) işletme müdürlüğüne teslimi istenir.

(5) İkinci fıkrada belirtilen işlemler Milli Emlak Genel Müdürlüğü'nün bağlı bulunduğu Bakanlık tarafından verilen ön izin süresi ve verilmiş ise ek süre içerisinde yapılır.

(6) Uygulama projesinin ön izin süresi içerisinde teslim edilmemesi halinde işletme müdürlüğü tarafından bu durum ilgili Milli Emlak Genel Müdürlüğü'nün bağlı bulunduğu Bakanlık taşra birimine bildirilir. (7) Kira sözleşmesi ve saha tahsisi Milli Emlak Genel Müdürlüğü'nün bağlı bulunduğu Bakanlıkça, onaylı uygulama projesine dayanılarak yapılır.

(8) Saha teslimi, Milli Emlak Genel Müdürlüğü'nün bağlı bulunduğu Bakanlık taşra birimince yapılır.

(9) İşletme müdürlüğünce ilgiliye, saha tesliminden itibaren 90 gün içerisinde işe başlanması tebliğ edilir.

(10) Hazine arazilerindeki özel ağaçlandırma sahalarının, yapılan kadastro çalışması neticesinde orman sınırları içerisine alınması halinde; izin sahibinin talebi olması durumunda söz konusu özel ağaçlandırma sahasına kira sözleşmesi/saha tahsisinin yapıldığı tarihten itibaren orman idaresi tarafından yeniden izin verilerek iş ve işlemler devam ettirilebilir.

Sahipli arazilerde müracaat, projelendirme

MADDE 8

(1) Sahipli arazilerde özel ağaçlandırma ve özel imar-ihya müracaatları; müracaat sahasına ait tapu belgesi ve tapu sınırlarının gösterildiği koordinatlı harita dilekçeye eklenerek fiziki veya e-devlet üzerinden orman idaresine yapılır.

(2) Sahipli arazinin mülkiyeti hisseli ise; hissedarlardan hissedarı oldukları sahada projede kullanılacak türlerin idare müddeti sonuna kadar özel ağaçlandırma veya özel imarihya yapılabileceğine dair noter onaylı muvafakatname istenir.

(3) Kiralama yolu ile yapılacak özel ağaçlandırmalarda noter onaylı kira sözleşmesine kiralamanın, özel ağaçlandırma veya özel imar-ihya gayesi ile yapıldığı ve kira süresinin projede belirtilen türlerin idare müddeti sonuna kadar olduğu hususu belirtilir.

(4) İşletme müdürlüğü müracaatçıdan Genel Müdürlükçe belirlenen proje dispozisyonuna (Ek-10A, Ek-10B, Ek-10C) uygun olarak en geç 60 gün içerisinde uygulama projesini ormancılık bürolarına tanzim ettirerek teslimi için yazılı tebligatta bulunur. Uygulama projesinin verilen sürede teslim edilmemesi durumunda, talep halinde 30 gün ek süre verilebilir. Uygulama projesinin verilen ek süre içerisinde de işletme müdürlüğüne teslim edilmemesi halinde müracaatın yok hükmünde sayılacağı ilgiliye yazılı olarak bildirilir.

(5) İşletme müdürlüğü, müracaatçının uygulama projesini tesliminden itibaren en geç 30 gün içinde arazide ve büroda inceler. İnceleme neticesinde, uygulama projesinde

herhangi bir eksikliğin tespit edilmesi durumunda, proje ilgiliye iade edilerek tespit edilen eksikliklerin 30 gün içerisinde giderilmesi istenir. Bu süre içerisinde de projenin eksik teslim edilmesi halinde, müracaat yok hükmünde sayılır.

(6) İşletme müdürlüğünce uygun görülen uygulama projesi onay için bölge müdürlüğüne gönderilir ve uygun bulunması halinde bölge müdürü tarafından onaylanır.

(7) İşletme müdürlüğünce ilgiliye projenin onaylandığı yazılı olarak tebliğ edilerek tebliğ tarihinden itibaren 30 gün içinde noter onaylı taahhüt senedinin (Ek:13C) verilmesi ve taahhüt senedinin işletme müdürlüğüne verilmesini müteakip 90 gün içerisinde işe başlanması istenir.

(8) Verilen süre içerisinde idarece kabul edilebilir mazeretler haricinde taahhüt senedinin verilmemesi ve işe başlanmaması veya vazgeçilmesi halinde uygulama projesi bölge müdürlüğünce iptal edilir.

(9) Özel ormanlarda yapılacak özel ağaçlandırma veya özel imar- ihya müracaatları bölge müdürlüğüne yapılır. Bölge Müdürlüğü tarafından, müracaatın uygun görülmesi halinde projelendirmeye ait iş ve işlemler aynı sahipli arazilerde olduğu gibi yürütülür.

Projelendirmeye ait diğer hususlar

MADDE 9

(1) Uygulama projeleri düzenlenirken işletme şefliği sınırları baz alınır. Ormanlık alanlar, hazine arazileri ve sahipli araziler için uygulama projeleri ayrı ayrı düzenlenir. Aynı işletme şefliği sınırları içerisinde, aynı gerçek veya tüzel kişiliğe aynı anda birden fazla ormanlık alan için izin verilmiş ise ya da aynı gerçek veya tüzel kişiliğe aynı anda birden fazla hazine arazisi için ön tahsis veya kiralama yapılmış ise veya birden fazla sahipli araziler için tek bir müracaatta bulunulmuş ise; bunlar için tek bir uygulama projesi tanzim edilebilir.

(2) Özel ağaçlandırma veya özel imar-ihyaya konu sahaların farklı işletme müdürlüğü veya farklı işletme şefliği sınırlarında kalması durumunda, izin raporu ve uygulama projesi müştereken yapılabilir. Müştereken yapılan uygulama projelerinde projenin takibi ve izlenmesi büyük parçaya sahip işletme şefliği tarafından yürütülür.

(3) Ormancılık büroları projelendirilecek sahayı, yetişme muhiti şartlarına göre etüt ederek değerlendirir.

(4) Uygulama projesinin tanzimi aşamasında hak sahibinin talep ettiği tür veya türlerin yetişme muhiti şartları nedeniyle söz konusu sahada kullanılmasına imkan bulunmaması halinde; ormancılık büroları, hak sahibi ile irtibata geçerek sahada kullanılabilecek türler hakkında bilgi verir. Hak sahibinin, ormancılık bürolarınca kendisine bildirilen sahaya uygun türlerden bir veya birkaçının kullanılmasına rıza göstermesi halinde uygulama projesi tanzim edilir. Aksi takdirde uygulama projesi düzenlenmeden izin raporu bölge müdürlüğünce iptal edilir. Bu şekilde yapılan iptal işleminden dolayı orman idaresi sorumlu değildir.

(5) Her uygulama projesine işletme müdürlükleri tarafından her yıl için sıra numarası verilir. Örneğin; Adıyaman ÖA.20.1 (Adıyaman İşletme Müdürlüğü'ne ait 2020 yılı 1 inci özel ağaçlandırma projesi), Mersin ÖİH.20.2 (Mersin Orman İşletme Müdürlüğü'ne ait 2020 yılı 2 inci özel imar-ihya projesi) gibi

(6) Uygulama projeleri izin sahipleri tarafından ormancılık bürolarına tanzim ettirilir. Uygulama projeleri, ormanlık ve sahipli arazilerde 5 (beş), hazine arazilerinde 6 (altı) takım olarak düzenlenir. Projeler ve eklerinin kaydedildiği CD, uygulama projesine eklenmelidir.

(7) Ormancılık bürolarınca tanzim edilen uygulama projeleri proje sahibi tarafından işletme müdürlüğüne dilekçe ekinde teslim edilir. Projenin İşletme müdürlüğü tarafından teslim alındığına dair, proje sahibine alındı belgesi verilir.

(8) Orman bölge müdürlüklerince onaylanan uygulama projelerinin bir sureti arşivlenmek üzere bilgi amaçlı Genel Müdürlüğe gönderilir.

(9) Orman bölge müdürlükleri tarafından mart, haziran, eylül ve aralık aylarının son haftalarında "Özel Ağaçlandırma Çalışmalarına Ait Bilgi Cetveli" (Ek-14) düzenlenerek Genel Müdürlüğe gönderilir.

(10) Uygulama projelerine ait yatırım giderleri cetveli (Ek:19) Bakanlık "İhaleli Birim Fiyatları" veya ilgili diğer Bakanlıklar tarafından yayımlanan birim fiyatlar kullanılarak düzenlenir.

(11) Talep edilmesi ve orman idaresinin uygun görmesi halinde idari, hukuki ve teknik nedenlerle saha izinlerinde veya uygulama projelerinde revizyona gidilebilir. Revizyon projeleri ormancılık büroları tarafından tanzim edilir. Köy tüzel kişiliklerine ait revizyon projeleri, talep etmeleri halinde bedelsiz olarak orman idaresi tarafından da tanzim edilebilir.

(12) Toprak örnekleri ve sulama suyu örneği (sulama yapılacak suyun kaynağından) proje yapımıcısı teknik personel tarafından alınır.

(13) Toprak örnekleri, 10 hektara kadar (on hektar dahil) en az bir adet, 10 hektardan büyük alanlarda ise arazinin yapısına göre uygun yerlerde her 10 hektar için en az bir adet olacak şekilde açılan profillerden alınır. Orman idaresi tarafından gerekli görüldüğü takdirde ek profil açtırılabilir.

(14) Toprak analizi tüm türler için, sulama suyu analizi ise sulama şartı öngörülen türler için istenir.

(15) Ceviz, badem ve kavak türleri ile yapılacak özel ağaçlandırma ve özel imar-ihya projelerinde, idare müddeti sonuna kadar su açığının olduğu dönemlerde sulama yapma zorunluluğu vardır. 3,0 hektarın üzerindeki sahalarda sulama suyu kaynağı sahanın içerisinde olmalı ya da cazibe, motopomp, boru hattı gibi tesisler ile sahaya getirilmelidir. 3,0 hektar ve altındaki sahalarda sulama, tanker ile taşınarak da yapılabilir. Sulama ile ilgili hususlar uygulama projesinde ve taahhüt senedinin özel şartlar bölümünde belirtilmelidir.

(16) Toprak ve su analizleri (Ek-20) öncelikle GenelMüdürlüğümüze ait toprak laboratuvarlarında veya kamu kurum ve kuruluşlarına ait toprak laboratuvarlarında ya da özel sektöre ait toprak laboratuvarlarında yaptırılabilir.

(17) Toprak analiz raporlarında; tuzluluk, total kireç, ph değerleri ile bünye analizi (kum, kil ve toz oranları) belirtilmelidir. İhtiyaç halinde aktif kireç değeri istenir. Sulama suyu analiz raporunda ise; tuz ve ph değerleri ile sulama suyu sınıfı belirtilir. Tespit edilen bu değerler, proje tanziminden önce orman idaresi teknik personelleri ve ormancılık bürosu personelleri ile beraber genel ormancılık esasları çerçevesinde değerlendirilir.

(18) Toprak ve sulama suyu analiz giderleri uygulama projesi sahibi tarafından karşılanır.

(19) Özel ağaçlandırma ve özel imar-ihya çalışmalarında kullanılacak türlerin dikim aralıkları tamim ekindeki "Aralık-Mesafe Cetveline" (Ek-16) uygun olarak belirlenir.

(20) Uygulama projeleri onaylanmadan saha teslimi yapılmaz, teslim edilmeyen sahada projelendirme çalışmaları dışında herhangi bir faaliyette bulunulamaz.

(21) Özel ağaçlandırma ve özel imar-ihya çalışmalarında izin sahasının büyük olması ya da çalışmalar için kalan sürenin (yılsonuna) yetersiz olması gibi hallerde teknik ve ekonomik nedenlerden dolayı arazi hazırlığı ve dikim çalışmaları en fazla iki yılda bitirilecek şekilde planlanabilir. İş programı da buna göre düzenlenir.

Özel Ağaçlandırma ve Özel İmar İhya Sahalarının İzne Konu Edilmesi

MADDE 10

(1) Özel ağaçlandırma ve özel imar-ihya sahalarının tamamının veya bir bölümünün Orman Kanunu'nun 16 ve 17 nci maddelerine göre izne konu edilebilir. Bu durumda;

a) Projeye esas yatırım giderleri cetvelinde belirtilen proje/revize proje yapım bedeli, tesis bedeli, sulama tesisatı, koruma, havuz, depo, hangar, amenajman planı yapım bedeli gibi, bütün iş kalemlerine ait giderler, Bakanlık birim fiyatları veya ilgili diğer Bakanlıklar tarafından yayımlanan güncel birim fiyatların kullanılması suretiyle hesaplanır.

b) Özel ağaçlandırma ve özel imar-ihya sahasının, izne konu toplam alanından sonra geriye kalan kısmının 0,5 hektardan küçük olması durumunda proje sahibi gerçek veya tüzel kişinin talebi halinde bu kısımda hesaba dâhil edilerek proje iptal edilebileceği gibi istemesi halinde projeye devam da edebilir.

c) Hesaplanan miktar, Orman Kanunu'nun 16 ve 17 nci maddesine göre izin verilen gerçek veya tüzel kişiler ile özel ağaçlandırma ve özel imar-ihya proje sahibi gerçek veya tüzel kişilere iadeli taahhütlü olarak bildirilir. Proje sahibince tebliğ tarihinden itibaren 7 gün içerisinde ilgili bedelin yatırılacağı banka hesap numarasını orman idaresine bildirmesi istenir.

ç) İzne konu özel ağaçlandırma ve özel imar-ihya sahası için kredi veya hibe kullanılmış ise, krediye/hibeye esas yatırım giderleri cetvelinden kullandırılan hibe veya krediye karşılık gelen kısım, bedelin geri alındığı yılın birim fiyatlarına göre hesaplanır. Hesaplanan bu bedelin, Orman Kanunu'nun 16 ve 17 nci maddesine göre izin verilen gerçek veya tüzel kişilerce faizsiz olarak "ilgili orman bölge müdürlüğünün özel bütçe muhasebe birimine ait hesabına" tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içerisinde yatırılması istenir.

d) Adına izin verilen gerçek veya tüzel kişi, hesaplanan tutarın geriye kalan kısmını, özel ağaçlandırma ve özel imar-ihya proje sahibi gerçek veya tüzel kişinin hesabına aktarır, ilgili makbuzu idareye ibraz eder.

e) Adına izin verilen gerçek veya tüzel kişiden Orman Kanununun 16 ve 17 nci maddesine göre izne konu, özel ağaçlandırma ve özel imar- ihya sahaları ile ilgili sonraki aşamada oluşacak her türlü hukuki ve mali sorumluluğu kabul edeceğine dair noter tasdikli taahhütname alınır.

f) Adına izin verilen gerçek veya tüzel kişiden alınan taahhütnameden sonra, söz konusu özel ağaçlandırma ve özel imar-ihya sahalarına ait saha izni iptal edilir. Özel ağaçlandırma ve özel imar-ihya proje sahibi gerçek veya tüzel kişinin, Orman İdaresince hesaplanan ve izin sahibince yatırılması öngörülen bedeli kabul etmemesi durumunda, bu durum Orman İdaresince tutanakla belgelenir ve re 'sen izin verilir.

g) Kurumca hesaplanan güncel yatırım giderleri değeri gerçek veya tüzel kişiliğin hesabına yatırımla birlikte, özel ağaçlandırma ve özel imar-ihya proje üzerinde değerlendirilebilir emval bulunan proje sahalarındaki emvalin, proje sahibi tarafından ayrıca değerlendirilmek istenmesi durumunda, Orman Kanununun 16 ve 17 nci maddesine göre izin verildiğine dair yazının proje sahibine tebliğinden itibaren 30 gün içerisinde saha boşaltılır. Bu bent kapsamında yapılacak uygulamalarda 3,0 hektar ve üzerindeki odun üretimine dayalı özel ağaçlandırma ve özel imar-ihya sahalarının mevcut Amenajman Planlarına göre yapılacak Olağanüstü Hasılat Eta Raporu düzenlenerek kesim yapılır. 3,0 hektardan küçük veya odun üretimi maksadı dışındaki Amenajman planı gerekmeyen özel ağaçlandırma sahalarında ise Özel Ağaçlandırma Sahası Üretim Raporu (Ek-21) düzenlenir. Özel ağaçlandırma ve özel imar-ihya proje sahibi, tarafından 30 gün içerisinde değerlendirilmeyen emvaller ile ilgili tasarruf orman idaresine aittir.

ğ) Adına izin verilen gerçek veya tüzel kişiliğin izne konu saha üzerindeki bir kısım ağacın korunmasını istemesi durumunda, korunması istenen ağaçlara tekabül eden emval bedeli orman idaresi tarafından Orman Genel Müdürlüğü'nün dikili ağaç satışı ile ilgili meri mevzuat hükümlerine uygun olarak ayrıca hesaplanır ve bu bedelin izin verilen gerçek veya tüzel kişi tarafından özel ağaçlandırma ve özel imar-ihya proje sahibi gerçek veya tüzel kişiye ödenmesi sağlanır.

Saha büyüklüğü

MADDE 11

(1) Devlet ormanlarında ve sahipli arazilerde; özel ağaçlandırma ve özel imar-ihya çalışmalarında alt sınır 0,5 hektar, Hazine arazilerinde ise 2,0 hektardır. Ancak,

Hazine arazilerinde imar planı içinde kalan ve ağaçlandırılacak alan olarak ayrılan sahalarda 2,0 hektar saha büyüklüğü aranmaz.

(2) Hazine ve sahipli arazilerde gerçek ve tüzel kişilere bir defada en fazla 300 hektar saha için özel ağaçlandırma ve özel imar-ihya izni verilebilir.

(3) Devlet ormanlarında, özel ağaçlandırma ve özel imar-ihya çalışmalarında saha izni üst sınırı gerçek kişiler için 50 hektardır. Devlet ormanlarından 50 hektar ve üstü saha izni verilmiş gerçek kişilere bu sahaları devretmiş olsalar dahi yeniden özel ağaçlandırma ve özel imar-ihya gayesi ile saha izni verilmez.

(4) 23/08/2012 tarih ve 28390 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren yönetmelikten önce saha izni alan gerçek kişiler, üst sınır aranmaksızın tesis edilmiş özel ağaçlandırma ve özel imar ihya sahalarını diğer gerçek kişilere devir edebilirler.

(5) Devlet ormanlarında, özel ağaçlandırma ve özel imar-ihya çalışmalarında tüzel kişiler için saha izni üst sınırı olmayıp her bir müracaat alanı 300 hektardan fazla olamaz.

(6) Özel ağaçlandırma ve özel imar-ihya gayesi ile tahsis edilmiş veya kiralanmış olan sahalarda, sonradan meydana gelen idari veya hukuki nedenlerle yapılacak saha revizyonlarında alt sınır aranmaz.

Saha, proje ve iş programı revizyonu

MADDE 12

Saha, proje ve iş programı aşağıdaki durumlarda ve şekilde revize edilir.

(1) Saha revizyonu; sahanın küçültülmesi halinde yapılabilir. Saha büyütülmesi için saha revizyonu yapılmaz. Ancak, saha tesliminden sonra teslim edilen sahanın sınırları esas alınarak, yeni koordinatların tespiti maksadı ile yapılan hassas ölçümler neticesinde saha büyüklüğünde kısmi bir artışın söz konusu olması halinde saha büyütülmesi için saha revizyonu yapılabilir. Proje uygulamaları esnasında; teknik, hukuki nedenler, idarece kabul edilebilir mazeretler veya ilgilinin talebinden dolayı sahanın bir kısmının iptali istenerek saha revizyonu talebinde bulunulabilir. Bu durumda;

a) Devlet ormanlarında izin verilmiş yerlerdeki saha revizyonlarında, revizyonun izin sahibi tarafından talep edilmesi halinde iznin iptali ve devamı istenen kısımların üzerinde gösterildiği alana ait serbest orman mühendisi veya ormancılık bürolarınca hazırlanmış meşcere haritası ve koordinat özet çizelgesi (6 derecelik memleket koordinatları) dilekçeye eklenerek işletme müdürlüğüne müracaat edilir.

1) Saha revizyonunun orman idaresi tarafından istenmesi halinde ise iznin devamı ve iptali istenen kısımların üzerinde gösterildiği serbest orman mühendisi veya ormancılık bürolarınca hazırlanmış meşcere haritası ve koordinat özet çizelgesi (6 derecelik memleket koordinatları) işletme müdürlüğü tarafından izin sahibinden ayrıca istenir.

2) İşletme müdürlüğünce revizyon müracaatının değerlendirilmesi ve saha revizyonuna ait gerekçe raporunun tanzim edilmesi için işletme müdür yardımcısı başkanlığında, ilgili işletme şefi, varsa ağaçlandırma ve toprak muhafaza şefi ve/veya kadastro ve mülkiyet şefi ya da teknik personelden oluşan en az 3 kişilik komisyon kurulur.

3) Komisyon tarafından revizyon talebinin uygun görülmesi halinde revizyona ait gerekçe raporu tanzim edilerek saha revizyonu için bölge müdürlüğüne gönderilir. 4) Yetki devri ile saha izin yetkisi verilen bölge müdürlüklerinde saha revizyonu talebinin uygun görülmesi halinde revize saha izin oluru verilir. 5) Saha izin yetkisi olmayan bölge müdürlüklerinde ise saha revizyon talebinin bölge müdürlüğü tarafından uygun görülmesi halinde gerekçe raporu ve ekleri Genel Müdürlüğe gönderilir ve saha revizyonu talep edilir. Genel Müdürlükçe uygun görülmesi halinde revize saha izin oluru verilir ve revize izin oluru bölge müdürlüğüne gönderilir.

6) Bölge müdürlükleri tarafından revize saha izin olurları ilgili işletme müdürlüklerine gönderilerek saha revizyon olurlarına göre uygulama projesinin revize edilmesi istenir.

7) İşletme müdürlüğü tarafından izin sahibinden saha revizyonuna uygun olarak, sahada daha önce yapılan ve yapılacak çalışmalardan da bahsedilerek sahanın fiili durumuna göre revize uygulama projesinin en geç 60 gün içerisinde ormancılık bürolarına tanzim ettirilerek teslimi istenir.

8) Revize uygulama projesinin verilen sürede işletme müdürlüğüne teslim edilmemesi durumunda, talep halinde 30 gün ek süre verilebilir. Revize uygulama projesinin idarece kabul edilebilir mazeretler haricinde verilen ek süre içerisinde de teslim edilmemesi halinde, izin sahibinin talebi ile yapılmış saha revizyonlarında revize saha izin olurunun, ormanidaresinin isteği ile yapılmış saha revizyonlarında ise saha izni ve uygulama projesinin iptali için işletme müdürlüğü bölge müdürlüğüne teklifte bulunur.

9) İşletme müdürlüğünce, revize uygulama projeleri tesliminden itibaren en geç 30 gün içinde arazide ve büroda incelenir. İnceleme neticesinde, revize uygulama projesinde herhangi bir eksikliğin tespit edilmesi durumunda, proje ilgililere iade edilerek tespit edilen eksikliklerin 30 gün içerisinde giderilmesi istenir. Bu süre içerisinde de projenin eksik teslim edilmesi halinde, saha izni ve uygulama projesi iptal edilir.

10) İşletme müdürlüğünce uygun görülen revize uygulama projeleri onay için bölge müdürlüğüne gönderilir.

11) Revize uygulama projeleri bölge müdürlüğü tarafından uygun görülmesi halinde onaylanır ve işletme müdürlüğünce ilgiliye revize projenin onaylandığı yazılı olarak bildirilerek 30 gün içinde revizyona göre noter onaylı taahhüt senedinin (Ek-13A) verilmesi istenir. Saha teslim tutanağı yenilenir.

12) Verilen süre içerisinde taahhüt senedinin verilmemesi halinde saha izinleri ve revize uygulama projeleri iptal edilir.

b) Hazine Arazilerinde;

1) Hazine arazilerinden tahsis edilmiş/kiralanmış yerlerdeki saha revizyonlarında, revizyonun tahsis sahibi/kiracı tarafından talep edilmesi halinde tahsisin/kiranın iptali ve devamı istenen kısımların üzerinde gösterildiği, serbest orman mühendisi veya ormancılık bürolarınca hazırlanmış meşçere haritası ve koordinat özet çizelgesi (6 derecelik memleket koordinatları) dilekçeye eklenerek işletme müdürlüğüne müracaat edilir.

2) Saha revizyonunun orman idaresi tarafından istenmesi halinde ise tahsisin/kiranın devamı ve iptali istenen kısımların üzerinde gösterildiği, orman mühendisi veya ormancılık bürolarınca hazırlanmış meşçere haritası ve koordinat özet çizelgesi (6 derecelik memleket koordinatları) işletme müdürlüğü tarafından tahsis sahibinden/kiracıdan istenir.

3) İşletme müdürlüğünce revizyon müracaatının değerlendirilmesi veya saha revizyonuna ait gerekçe raporunun tanzim edilmesi için işletme müdür yardımcısı başkanlığında, ilgili işletme şefi, varsa ağaçlandırma ve toprak muhafaza şefi ve/veya kadastro ve mülkiyet şefi ya da teknik personelden oluşan en az 3 kişilik komisyon kurulur.

4) Komisyon tarafından revizyon talebinin uygun görülmesi halinde revizyona ait gerekçe raporu tanzim edilir.

5) Gerekçe raporu işletme müdürlüğünce saha revizyonu için ilgili Milli Emlak Genel Müdürlüğü'nün bağlı bulunduğu Bakanlık taşra birimine gönderilir. Saha revizyonu talebinin uygun görülmesi halinde Milli Emlak Genel Müdürlüğü'nün bağlı bulunduğu Bakanlık taşra birimi tarafından saha revizyonuna ait iş ve işlemler yapılarak işletme müdürlüğüne bilgi verilir.

6) İşletme müdürlüğü tahsis sahibinden/kiracıdan sahada daha önce yapılan ve yapılacak çalışmalardan da bahsedilerek sahanın fiili durumuna göre revize uygulama projesini en geç 60 gün içerisinde ormancılık bürolarına tanzim ettirerek teslimini ister.

7) Revize uygulama projesinin verilen sürede işletme müdürlüğüne teslim edilmemesi durumunda, talep halinde 30 gün ek süre verilebilir. Revize uygulama projesinin idarece kabul edilebilir mazeretler haricinde verilen ek süre içerisinde de teslim edilmemesi halinde, saha revizyonu tahsis sahibinin/kiracının talebi ile yapılmış ise revize saha izninin, orman idaresinin isteği ile yapılmış olan saha revizyonlarında ise bu durum ilgili Milli Emlak Genel Müdürlüğü'nün bağlı bulunduğu Müdürlüğü'nün bağlı bulunduğu Bakanlık taşra birimine bildirilerek saha izni/kira sözleşmesinin iptali istenir. Saha tahsisi/kira sözleşmesi iptal edildikten sonra uygulama projesi bölge müdürlüğünce iptal edilir.

8) İşletme müdürlüğünce, revize uygulama projesi en geç 30 gün içinde arazide ve büroda incelenir. İnceleme neticesinde, revize uygulama projesinde herhangi bir eksikliğin tespit edilmesi durumunda, proje ilgililere iade edilerek tespit edilen eksikliklerin 30 gün içerisinde giderilmesi istenir. Bu süre içerisinde de projenin eksik teslim edilmesi halinde, saha izni ve uygulama projesi iptal edilir.

9) İşletme müdürlüğünce uygun görülen revize uygulama projeleri onay için bölge müdürlüğüne gönderilir.

10) Revize uygulama projesinin uygun bulunması halinde bölge müdürlüğü tarafından onaylanır ve onaylı revize projenin iki nüshası işletme müdürlüğü tarafından Milli Emlak Genel Müdürlüğü'nün bağlı bulunduğu Bakanlık taşra birimine gönderilir. İlgili Milli Emlak Genel Müdürlüğü'nün bağlı bulunduğu Bakanlık taşra birimi tarafından saha teslim tutanağı revize uygulama projesine göre yenilenerek işletme müdürlüğüne gönderilir. İşletme müdürlüğünce ilgiliye 90 gün içerisinde noter onaylı taahhüt senedinin (Ek-13B) yenilenerek teslim edilmesi gerektiği yazılı olarak bildirir.

11) Süresi içerisinde taahhüt senedinin verilmemesi halinde kira sözleşmesi/saha tahsis ve revize uygulama projeleri iptal edilir.

c) Sahipli arazilerde;

1) Revizyonu istenen saha sahipli arazi ise, proje sahibi revizyona konu sahanın devamını ve iptalini istediği kısımların üzerinde gösterildiği kroki veya harita ile koordinat özet çizelgesini (6 derecelik memleket koordinatları) dilekçesine ekleyerek işletme müdürlüğüne müracaat eder. Revizyonun orman idaresi tarafından istenmesi halinde ise, devamı ve iptali istenen kısımların üzerinde gösterildiği kroki veya harita ile koordinat özet çizelgesi (6 derecelik memleket koordinatları) işletme müdürlüğü tarafından proje sahibinden istenir.

2) İşletme müdürlüğünce revizyon müracaatının değerlendirilmesi veya saha revizyonuna ait gerekçe raporunun tanzim edilmesi için işletme müdür yardımcısı başkanlığında, ilgili işletme şefi, varsa ağaçlandırma ve toprak muhafaza şefi ve/veya kadastro ve mülkiyet şefi ya da teknik personelden oluşan en az 3 kişilik komisyon kurulur.

3) Komisyon tarafından revizyon talebinin uygun görülmesi halinde saha revizyonu için gerekçe raporu hazırlanarak bölge müdürlüğüne gönderilir. Revizyon talebi bölge müdürlüğünce uygun görülmesi halinde, işletme müdürlüğünden revize uygulama projesinin tanzim ettirilmesi istenir.

4) İşletme müdürlüğü proje sahibinden, sahada daha önce yapılan ve yapılacak çalışmalardan da bahsedilerek sahanın fiili durumuna göre revize uygulama projesini en geç 60 gün içerisinde ormancılık bürolarına tanzim ettirerek idareye teslimini ister.

5) Revize uygulama projesinin verilen sürede işletme müdürlüğüne teslim edilmemesi durumunda, talep halinde 30 gün ek süre verilebilir. Revize uygulama projesinin idarece kabul edilebilir mazeretler haricinde verilen ek süre içerisinde de teslim edilmemesi halinde, proje revizyonu ilgilinin talebi doğrultusunda istenmiş ise, proje revize talebi işleminden kaldırılır, orman idaresinin isteği doğrultusunda yapılacak olan proje revizyonlarında ise uygulama projesinin iptali için işletme müdürlüğü bölge müdürlüğüne teklifte bulunur.

6) İşletme müdürlüğün revize uygulama projesi en geç 30 gün içinde arazide ve büroda incelenir. İnceleme neticesinde, revize uygulama projesinde herhangi bir eksikliğin tespit edilmesi durumunda, proje ilgililere iade edilerek tespit edilen eksikliklerin 30 gün içerisinde giderilmesi istenir. Bu süre içerisinde de projenin eksik teslim edilmesi halinde, uygulama projesi iptal edilir.

7) İşletme müdürlüğünce uygun görülen revize uygulama projesi onay için bölge müdürlüğüne gönderilir. Revize uygulama projesinin uygun bulunması halinde bölge müdürlüğü tarafından onaylanır ve işletme müdürlüğünce ilgiliye revize projenin onaylandığı yazılı olarak bildirilerek 30 gün içinde revizyona göre noter onaylı taahhüt senedinin (Ek13C) verilmesi istenir.

8) Verilen süre içerisinde taahhüt senedinin verilmemesi halinde revize uygulama projesi iptal edilir.

(2) İş programı revizyonu;

a) Sahanın geç teslim edilmesi veya idarece kabul edilebilir mazeretlerden ya da ilgilinin talebinden dolayı iş programı revize edilebilir. Bunun için izin sahibi işletme müdürlüğüne gerekçeleri ile birlikte müracaat eder.

b) İş programı revize talebinin değerlendirilmesi için işletme müdür yardımcısı başkanlığında, ilgili işletme şefi, varsa ağaçlandırma ve toprak muhafaza şefinden oluşan komisyon kurulur. İş programı, revizyon talebinin uygun görülmesi halinde gerekçe raporu hazırlanarak yeni iş programı ile birlikte bölge müdürlüğüne gönderilir. Bölge müdürlüğü tarafından revize iş programı talebinin uygun görülmesi halinde, işletme müdürlüğü ilgiliye yazılı olarak bilgi verir.

c) İş programı revizyonlarında uygulama projelerinin revize edilmesine ve taahhüt senedinin yenilenmesine gerek yoktur.

(3) Proje Revizyonu

a) Özel ağaçlandırma ve özel imar-ihya çalışmalarında; saha miktarında değişiklik yapılmadan projede yer alan tesislerde, türlerde, aralık-mesafelerde, çalışılacak alan miktarında, uygulanacak teknik metotlarda değişiklik yapılması veya alt tür tesis edilmek istenmesi durumunda orman idaresinin isteği ya da ilgilinin talebinden dolayı uygulama projesi revize edilebilir. Bunun için izin sahibi işletme müdürlüğüne gerekçeleri ile birlikte müracaat eder.

b) Revize talebi işletme müdür yardımcısı başkanlığında, ilgili işletme şefi, varsa ağaçlandırma ve toprak muhafaza şefi tarafından kurulan komisyon tarafından incelenir ve talebin uygun görülmesi halinde işletme müdürlüğü, ilgiliden sahada daha önce yapılan ve yapılacak çalışmalardan da bahsedilerek sahanın fiili durumuna göre revize uygulama projesini en geç 60 gün içerisinde ormancılık bürolarına tanzim ettirerek idareye teslimini ister.

c) İşletme müdürlüğünce, revize uygulama projesi en geç 30 gün içinde arazide ve büroda incelenir. İnceleme neticesinde, revize uygulama projesinde herhangi bir eksikliğin tespit edilmesi durumunda, proje ilgililere iade edilerek tespit edilen

eksikliklerin 30 gün içerisinde giderilmesi istenir. Bu süre içerisinde de projenin eksik teslim edilmesi halinde, uygulama projesi iptal edilir.

ç) İşletme müdürlüğünce uygun görülen revize uygulama projesi onay için bölge müdürlüğüne gönderilir. Revize uygulama projesi uygun bulunması halinde bölge müdürlüğü tarafından onaylanır ve işletme müdürlüğünce ilgiliye revize projenin onaylandığı yazılı olarak bildirilir. Ayrıca, Hazine arazilerindeki uygulama projelerindeki revizyonlarda işletme müdürlüğünce ilgili Milli Emlak Genel Müdürlüğü'nün bağlı bulunduğu Bakanlık taşra birimine bilgi verilir ve onaylı revize uygulama projesinin iki nüshası gönderilir.

d) Bu şekilde yapılan revizyonlarda taahhüt senedinin ve saha teslim tutanağının yenilenmesine gerek yoktur. Ancak sulama zorunluluğu bulunan türlerden herhangi birisiyle tür değişikliği yapılmış olması durumunda taahhüt senedi yenilenir veya ek taahhüt senedi alınır.

Özel ağaçlandırma ve özel imar-ihya çalışmalarına konu edilecek türler

MADDE 13

(1) Özel ağaçlandırma ve özel imar-ihya çalışmaları; tamim ekindeki özel ağaçlandırma ve özel imar-ihya yapılabilecek türlere ait tabloda (Ek-17) belirtilen ağaç ve ağaççıklar ile saf veya karışık olarak yapılabilir.

a) Devlet ormanı sayılan yerlerde;

1) Odun dışı orman ürünü veren ve ormanlarda tabii olarak yetişen ağaç, ağaççık ve floraların tohumu, fidanı ve aşılı fidanlarının veya aynı türlerin aşı kalemlerinin kullanımı ile özel ağaçlandırma çalışmalarına izin verilebilir.

2) Özel ağaçlandırma çalışmalarında projesinde belirtilmesi kaydıyla odun veya odun dışı orman ürünü veren ağaç ve ağaççık türlerinin altında alt tür olarak; tıbbi, aromatik, yumrulu ve soğanlı bitkilerin yetiştirilmesine izin verilebilir.

3) Projesinde belirtilmesi kaydıyla izin alanının % 5'ini geçmemesi şartıyla özel ağaçlandırma çalışmalarında açık alanlarda, biyolojik çeşitliliği korumak maksadıyla ekolojisine uygun tıbbi, aromatik, soğanlı ve yumrulu bitkilerin yetiştirilmesine izin verilebilir.

4) Projesinde belirtilmesi kaydıyla izin alanının % 10'unu geçmemesi şartıyla teknik olarak özel ağaçlandırmaya uygun olmayan yerlerde saha bütünlüğünü sağlamak ve biyolojik çeşitliliği korumak maksadıyla tıbbi, aromatik, soğanlı ve yumrulu bitkilerin yetiştirilmesine izin verilebilir.

5) Tesis edilen özel ağaçlandırma sahalarında erozyonun önlenmesi, toprağın korunması ve ıslah edilmesi, toprağın bitki besin elementleri bakımından zenginleştirilerek verim gücünün artırılması gayesi ile fidan aralarında kapalılık teşekkül edinceye kadar otsu bitkilerin yetiştirilmesine izin verilebilir.

b) Hazine arazilerinde ve sahipli arazilerde odun ve odun dışı orman ürünü veren orman ağaç, ağaççık ve flora türleri ile saf veya karışık yapılacak özel ağaçlandırma çalışmalarına izin verilebileceği gibi, bu türlerle yapılan ağaçlandırmaların altında projesinde belirtilmesi kaydıyla; tıbbi, aromatik, yumrulu ve soğanlı bitkiler ile her türlü tarım ürünlerinin yetiştirilmesine izin verilebilir.

(2) Sadece alt tür yetiştirmek gayesiyle saha izni/kiralama yapılamaz. Alt türlerin yetiştirilmesi, özel ağaçlandırma çalışmaları kapsamında yapılabilir.

(3) Özel ağaçlandırma ve özel imar-ihya çalışmalarında sahaya dikilecek yabancı menşeli çeşitlerden ülkemizde sertifikalı üretimi yapılanlar kullanılabilir.

(4) Alt tür ekimi veya dikimi, mevcut fidanların en az 50 cm yarıçapındaki alanı dışında yapılır. Ekim veya dikim yapılacak alt tür, dikilen ana türün gelişimini engellememelidir.

(5) Alt tür yetiştirilecek olan özel ağaçlandırma ve özel imar-ihya uygulama projelerinde kullanılacak alt türlerin, dikim veya ekim aralık mesafeleri, miktarı, alanı gibi hususlar proje metninde izah edilerek projede yer alan tablolarda ve haritalarda gösterilmelidir.

Özel imar-ihya çalışma esasları

MADDE 14

(1) Özel imar-ihya çalışmaları; bozuk veya verimsiz orman alanlarında, Hazine arazilerinde ve sahipli arazilerde mevcut türlerden gerekenlerin korunması ile birlikte canlandırma kesimi, aşılama, boşlukların imar-ihyaya uygun, türlerle ekimi, dikimi veya aşılı fidanlarının kullanımı ile verimli hale dönüştürülmesidir.

(2) Özel imar-ihya çalışmaları tamim ekindeki özel imar-ihyaya konu türlere ait tabloda (Ek-17) belirtilen ağaç ve ağaççıklar ile yapılabilir.

(3) Özel imar-ihya uygulama projesinin düzenlenmesi için;

a) İmar-ihyaya konu türlerin sürgün verme kabiliyetinde olması,

b) Aşılama yapılacak türün sahadaki karışıma katılma oranının % 10 ve üzerinde olması gerekir. Aşılama yapılacak türün sahadaki karışıma katılma oranının % 10'un altında olması durumunda, özel ağaçlandırma uygulama projeleri içerisinde aşılama planlanabilir.

(4) İmar-ihya çalışmalarında;

a) Sadece aşılama yapılacak ise mutlak toprak derinliği aranmaz, fizyolojik derinliğin yeterli olmasına dikkat edilir. Şayet boşlukların dikim yolu ile doldurulması gerekiyor ise fidanların dikileceği yerlerde mutlak ve fizyolojik toprak derinliği aranır.

b) Diri örtü temizliği veya sürgün kontrolü sadece aşılama veya canlandırma kesimi yapılacak fertlerin etrafında yapılabilir.

c) Dikim ya da ekim yapılacak alanlarda tam alanda makineli veya işçi ile arazi hazırlığı yapılabilir.

ç) İmar-ihyaya konu bozuk veya verimsiz orman alanlarında mevcut türlerden gerekenler korunur, aşılır, orman içi boşluk alanlar, bölgede tabii olarak yetişen türlerle ekim, dikim ve aşılama suretiyle imar-ihya edilerek doldurulabilir.

d) Boşluklara tamim ekindeki özel ağaçlandırma çalışmalarında kullanılabilecek türlerle saf veya karışık olarak ekim ya da dikim yapılabilir.

e) Özel imar-ihya çalışmalarında ana türün altında alt tür olarak, tıbbi, aromatik, yumrulu ve soğanlı bitkilerin yetiştirilmesine izin verilebilir.

Özel ağaçlandırma ve özel imar-ihya sahalarında yapılabilecek tesisler

MADDE 15

(1) Özel ağaçlandırma, özel imar-ihya sahalarında uygulama projelerinde belirtilmesi şartıyla;

a) Ormanlık alanlarda; üretim, işleme, bakım ve koruma gayeli konteyner, karavan, prefabrik bekçi evi, taşınabilir tuvalet, hangar- depo, su deposu, sulama ve yangın havuzu, su isale hattı, su kuyusu, don kırıcı tesisler, elektrik tesisleri ve B tipi tali orman yolu yapılmasına izin verilebilir. İzinler, 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 57 nci maddesine göre yapılan saha izinleri ile birlikte özel ağaçlandırma ve özel imar-ihya kapsamı dâhilinde verilir ve bunun için herhangi bir bedel alınmaz. Ancak, özel ağaçlandırma ve özel imar-ihya çalışmaları için talep edilen tesislerin izin alanının dışında kalması durumunda verilecek izinler 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 17 nci maddesine göre değerlendirilir.

1) Hangar-depolar; temel kullanılmadan toprak veya demirli ya da demirsiz beton zemin üzerine, özel ağaçlandırma ve özel imar-ihya sahaları için, makine ve ekipmanlar ile malzemelere korunaklı bir alan sağlamak, elde edilecek ürün için işleme, muhafaza ve depolama vazifesi görmek ve sahada çalışan kişilere barınma ve korunaklı bir alan oluşturmak maksadıyla her bir bölümü 250 m2 den fazla olmamak kaydıyla, geçici olarak yapılan ve toplamda 2.000 m2 'yi geçmeyen prefabrik tesislerdir.

2) Hangar-depoların büyüklüğü, saha miktarı, makine ve ekipmanlar ile malzemelerin korunması, elde edilecek odun dışı ürünlerin işlenmesi, depolanması ve muhafazası dikkate alınarak belirlenir ve uygulama projesinde ayrıca belirtilir.

3) Özel ağaçlandırma ve özel imar-ihya sahalarında en fazla iki adet taşınabilir konteyner veya karavan konulabilir.

4) Bekçi evi; 10 hektar ve üzerindeki özel ağaçlandırma ve özel imar ihya sahalarında, toprak veya demirli ya da demirsiz beton zemin üzerine, özel

ağaçlandırma ve özel imar-ihya sahaları için koruma ve sığınma maksadıyla, ahşap imalattan olmak şartıyla, prefabrik olarak yapılan ve çatı dâhil yüksekliği 4,5 metreyi ($h_{max} \leq 4,5$ m), çatı yüksekliği 1,8 metreyi, alanı ise 100 m² 'yi geçmeyen, zemin üzerindeki tek katlı geçici tesislerdir. Bekçi evi birden fazla yapılamaz.

5) Sulama havuzu, su deposu, su kuyusu, su isale hattı ve damlama-sulama tesisleri sulama şartı öngörülen ağaçlandırma sahalarının su ihtiyacının karşılanması ve yangınla mücadele için tesis edilebilir. Sulama havuzu ve su depoları toprak zemin üzerine polietilen, fiberglas ve galvanizli çelik kullanılarak, sahanın topoğrafik yapısına, büyüklüğüne ve sulanacak fidan miktarına uygun olarak yapılmalıdır.

6) Sulama havuzları 100 hektara kadar olan sahalarda en fazla 3.000 m³ 'ü, 100 hektardan fazla olan sahalarda ise 5.000 m³ 'ü aşmayacak şekilde bir veya birden fazla yapılabilir ve projesinde belirtilir.

7) Ancak, heyelan riski bulunan ve göçme ihtimali olan zemin üzerinde yapılacak sulama havuzlarında, göçebilecek kısımların duvarını veya tabanını güçlendirmek gayesiyle, projesinde belirtilmesi kaydıyla beton kullanılmasına izin verilebilir.

8) Elektrik tesisleri; hangar-depo, bekçi evi, taşınabilir tuvalet, karavan ve konteyner gibi tesislerin aydınlatılması, sulama şartı olan sahalarda suyun başka yere nakli için kurulacak tesisler için yapılabilir.

b) İmar planı dışında bulunan Hazine arazilerinde, proje sahası yatay alanının % 0,1 (binde bir)'ine kadar, onaylı uygulama projesinde yer alması kaydıyla projeye uygun sabit olmayan seyyar nitelikteki prefabrik yapı vb. yapılaşmaya izin verilebilir. Bu miktar 3.000 m² 'yi geçemez.

c) Sahipli arazilerde özel ağaçlandırma veya özel imar-ihyaya konu saha 3,0 hektar ve üzerinde ise; proje sahası yatay alanının % 6 sına kadar ağaçlandırma, bakım, koruma ve üretim hizmetlerinde kullanılmak üzere, ağaçlandırma faaliyetlerinin özendirilmesine yönelik sosyal maksatlı yapılaşma izni verilebilir. 3,0 hektarın altındaki sahipli arazilerde ise % 6 yapılaşma oranına bağlı kalınmaksızın sahipli arazilerde alt sınır olan 0,5 hektara kadar yapılaşma izni verilebilir. (2) Tesis edilmiş ve kredi kullanılmış olan 3,0 hektarın altındaki sahalarda, 0,5 hektara kadar yapılaşma istenmesi durumunda yapılaşmaya konu edilen alan miktarına tekabül eden kredi bedeli yasal faiziyle birlikte geri alınır.

(3) Özel ağaçlandırma ve özel imar-ihya sahalarında yukarıda belirtilen tesislerin yapılacağı yerler, taşınabilir konteyner veya karavanların konulacağı yerler, nitelikleri, ebatları ve koordinatları projede belirtilerek yapılacak işler haritasında işaretlenmelidir.

(4) Bu tamimin yürürlüğe girdiği tarihten önce tesis edilmiş olan özel ağaçlandırma ve özel imar-ihya sahalarında uygulama projeleri revize edildikten sonra bu maddede belirtilen tesislerin yapılmasına izin verilebilir.

Özel ağaçlandırma, özel imar-ihya ve özel fidanlıkların işletilmesi ve faydalanma

MADDE 16

(1) Odun üretimi maksadıyla yapılan 3,0 hektar ve üzerindeki özel ağaçlandırma ve özel imar-ihya sahaları Ekosistem Tabanlı Fonksiyonel Orman Amenajman Planlarının Düzenlenmesine Ait Usul ve Esaslara uygun olarak ormancılık bürolarının tanzim edeceği faydalanmayı esas alan amenajman planlarına göre işletilir.

(2) Özel ağaçlandırma ve özel imar-ihya sahalarında amenajman planları, kapalılığın teşekkülünden sonra sahipleri tarafından ormancılık bürolarına tanzim ettirilir.

(3) Odun üretimi maksadı dışında yeşillendirme, rekreasyon ve gelir getirici türlerle yapılan ve 3,0 hektarın altında kalan özel ağaçlandırma ve imar-ihya projeleri için amenajman planı istenmez. Bu sahalara ait planlama ve faydalanma esasları uygulama projesinde belirtilir.

(4) Özel ağaçlandırma ve özel imar-ihya sahalarından elde edilen her türlü orman ürünleri ile özel fidanlıklarda üretilen fidanlar hak sahibi tarafından değerlendirilir.

(5) Faydalanmayı esas alan amenajman planları Genel Müdürlüğümüz tarafından onaylandıktan sonra uygulamaya konulur.

(6) Amenajman planını süresi içerisinde yaptırmayan gerçek ve tüzel kişiler işletme müdürlüğünce ikaz edilerek bir yıl içerisinde amenajman planının düzenlenmesi istenir.

(7) Bu süre içerisinde amenajman planını tanzim ettirmeyen gerçek ve tüzel kişilerin saha izni/kira sözleşmesi ve uygulama projeleri iptal edilir.

Uygulama, izleme ve denetim

MADDE 17

(1) Özel ağaçlandırma ve özel imar-ihya sahaları işletme müdürlüğünce oluşturulan en az 3 teknik personelden oluşan denetim komisyonu marifetiyle veya ormancılık bürolarınca oluşturulan 3 orman mühendisi tarafından tüm sahalarda yılda en az bir defa kontrol edilerek tamim ekinde bulunan "uygulama izleme cetveli" (Ek-22) tanzim edilir. Ayrıca her saha için "inceleme raporu" düzenlenir.

(2) Denetim komisyonları; başkan ve iki teknik personel olmak üzere asgari üç kişiden oluşur. Denetim komisyonlarında ilgili işletme şefi veya ağaçlandırma ve toprak muhafaza şefi mutlaka olmalıdır.

(3) Komisyon veya ormancılık büroları tarafından düzenlenecek inceleme raporunda; Ağaçlandırma Yönetmeliğine, tamim hükümlerine, taahhüt senedine, onaylı uygulama projesinde belirtilen teknik esaslara ve iş programına uygun hareket edilip edilmediği hususları belirtilir. Uygun hareket edilmediği tespit edilen gerçek ve tüzel kişiler işletme müdürlüğü tarafından yazılı olarak ikaz edilir ve uygun görülen süre

içerisinde (bu süre 6 aydan fazla olamaz) ikazın gereğinin yerine getirilmesi istenir. İkazın gereğinin mücbir sebepler dışında verilen süre içinde yerine getirilmesi zorunludur.

(4) İşletme müdürlüğünce uygulama izleme cetvelleri ve varsa yapılan ikaz yazıları ile birlikte ağaçlandırma veya ağaçlandırma ve silvikültür şube müdürlükleri tarafından incelenmek üzere her yıl kasım-aralık ayları içerisinde bölge müdürlüğüne gönderilir. Bölge Müdürlüğünce tespit edilen eksiklikler varsa bunların giderilmesi için işletme müdürlükleri uyarılır.

(5) Hazine arazileri için düzenlenen uygulama izleme cetvellerinin bir örneği de ayrıca ilgili Milli Emlak Genel Müdürlüğü'nün bağlı bulunduğu Bakanlık taşra birimine gönderilir.

(6) Devlet ormanlarında yapılan özel ağaçlandırma ve özel imar- ihya sahalarına bina yapılması veya tamim ekinde (EK:17) belirtilen türler haricinde başka türlerin dikimi-ekimi gibi kanun, yönetmelik ve genel ormancılık esaslarına açıkça aykırı olan amaç dışı kullanımlarda izin sahibi, işletme müdürlüğünce 30 günü geçmeyecek şekilde uygun görülen süre sonuna kadar amaç dışı kullanımdan vazgeçilmesi hususunda yazılı olarak ikaz edilir.

(7) İkazın gereğinin, mücbir sebepler dışında verilen süre içinde yerine getirilmesi zorunludur.

(8) Özel orman fidanlık sahaları fidanlık/işletme müdürlüğünce oluşturulan en az 3 teknik personelden oluşan denetim komisyonu marifetiyle veya ormancılık bürolarınca oluşturulan 3 orman mühendisi tarafından yılda en az bir defa kontrol edilerek tamim ekinde bulunan "özel orman fidanlığı uygulama izleme raporu" (Ek-23) tanzim edilir.

(9) Denetim komisyonları; başkan ve iki teknik personel olmak üzere asgari üç kişiden oluşur. Denetim komisyonlarında ilgili fidanlık/işletme/ATM şefi mutlaka olmalıdır.

(10) Komisyon veya ormancılık büroları tarafından düzenlenecek inceleme raporunda; Ağaçlandırma Yönetmeliğine, tamim hükümlerine, taahhüt senedine, onaylı uygulama projesinde belirtilen teknik esaslara ve iş programına uygun hareket edilip edilmediği hususları belirtilir.

(11) Fidanlık/İşletme müdürlüğünce uygulama izleme raporları ve varsa yapılan ikaz yazıları ile birlikte ağaçlandırma veya ağaçlandırma ve silvikültür şube müdürlükleri tarafından incelenmek üzere her yıl kasım-aralık ayları içerisinde bölge müdürlüğüne gönderilir. Bölge Müdürlüğünce tespit edilen eksiklikler varsa bunların giderilmesi için fidanlık/işletme müdürlükleri uyarılır.

(12) Hazine arazileri için düzenlenen uygulama izleme raporunun bir örneği de ayrıca ilgili Milli Emlak Genel Müdürlüğü'nün bağlı bulunduğu Bakanlık taşra birimine gönderilir.

(13) Ağaçlandırma Yönetmeliğine, tamim hükümlerine, taahhüt senedine, uygulama projesinde belirtilen teknik esaslara ve iş programına uygun hareket etmediği tespit

edilen gerçek ve tüzel kişiler fidanlık/işletme müdürlüğü tarafından yazılı olarak ikaz edilir ve uygun görülen süre içerisinde (bu süre 6 aydan fazla olamaz) ikazın gereğinin yerine getirilmesi istenir. İkazın gereğinin mücbir sebepler dışında verilen süre içinde yerine getirilmesi zorunludur.

(14) İkazın gereğini, mücbir sebepler dışında verilen süre içinde yerine getirmeyenlerin saha izinleri/kira sözleşmeleri ve uygulama projeleri iptal edilir.

(15) Özel ağaçlandırma, özel fidanlık ve özel imar-ihya tesisi çalışmalarına ilişkin teknik esaslar, ilgili mevzuata aykırı olamaz.

(16) Özel ağaçlandırma sahalarında bakım, özel imar-ihya sahalarında ise canlandırma kesimi, aşılama ve bakım çalışmaları sonucu çıkabilecek orman ürünleri; “Oduna Dayalı Orman Ürünlerinin Satış Usul ve Esasları”nı düzenleyen 303 sayılı tebliğ ile “Odun Dışı Orman Ürünlerinin Envanter ve Planlaması ile Üretim ve Satış Esasları”nı düzenleyen 302 Sayılı Tebliği esasları çerçevesinde değerlendirilir.

Özel ağaçlandırma, özel imar-ihya, özel fidanlık izinlerinin ve projelerinin iptali

MADDE 18

(1) Ağaçlandırma Yönetmeliği’ne, bu tamim hükümlerine, taahhüt senedine, uygulama projesinde belirtilen teknik esaslara ve iş programına uygun hareket etmeyenlerin, uygulama ve revize projeler ile taahhüt senetlerini süresi içerisinde teslim etmeyenlerin, proje sahasını süresi içinde teslim almayanların, süresi içerisinde işe başlamayanların, uygulama veya revize projelerindeki eksiklikleri süresi içerisinde gidermeyenlerin, amenajman planlarını süresi içerisinde yaptırmayanların, kendi rızasıyla taleplerinden vazgeçenlerin ve amaç dışı kullanımlar için yapılan ikazların gereğini idarece kabul edilebilir mazeretler haricinde verilen süreler içinde yerine getirmeyenlerin, yıllık arazi kullanım bedelini iki yıl üst üste yatırmayan proje sahiplerinin saha izinleri/kira sözleşmeleri ve uygulama projeleri iptal edilir.

(2) Ormanlık alanlardaki saha izni ve uygulama projelerinin iptalleri için işletme müdürlüklerince denetim komisyonu tarafından hazırlanan gerekçe raporu ve ikaz yazıları bölge müdürlüğüne gönderilerek saha izninin ve uygulama projesinin iptali teklif edilir.

(3) Yetki devri ile saha izin yetkisi verilen bölge müdürlüklerinde, saha izni iptaline ait iş ve işlemler ilgili bölge müdürlüğüne gerçekleştirilir. Saha izni iptal edilen gerçek ve tüzel kişilerin uygulama projeleri de iptal edilir. Bölge müdürlüğü tarafından uygulama projesinin iptal edildiği işletme müdürlüğüne bildirilerek saha iptal olurunun bir sureti işletmesine gönderilir.

(4) Saha izin yetkisi olmayan bölge müdürlüklerinde ise ikaz yazıları ve denetim komisyonu tarafından hazırlanan gerekçe raporu Genel Müdürlüğe gönderilerek saha izninin iptali teklif edilir. Genel Müdürlükçe uygun görülmesi halinde saha izni iptal edilir ve iptal oluru bölge müdürlüğüne gönderilir. Saha izni iptal edildikten sonra bölge müdürlükleri tarafından uygulama projeleri de iptal edilir. Saha iptal olurunun

bir sureti işletme müdürlüğüne gönderilir ve uygulama projesinin iptal edildiği bildirilir.

(5) Hazine arazilerindeki saha tahsisi veya kira sözleşmelerinin iptali için denetim komisyonu tarafından hazırlanan gerekçe raporu ve ikaz yazıları bölge müdürlüğüne gönderilerek uygulama projesinin iptali teklif edilir. Bölge müdürlüğünce uygun görülmesi halinde proje iptal edilerek, işletme müdürlüğünden/fidanlık müdürlüğünden saha tahsisi veya kira sözleşmelerinin iptali için Milli Emlak Genel Müdürlüğü'nün bağlı bulunduğu Bakanlık taşra birimine teklifte bulunulması istenir. İşletme müdürlüğü/fidanlık müdürlüğü tarafından projenin iptal edildiği belirtilerek denetim komisyonu tarafından hazırlanan gerekçe raporu ile ikaz yazıları Milli Emlak Genel Müdürlüğü'nün bağlı bulunduğu Bakanlık taşra birimine gönderilerek saha tahsisinin/kira sözleşmesinin iptali istenir. Saha tahsisi/kira sözleşmesi iptallerinden sonra Milli Emlak Genel Müdürlüğü'nün bağlı bulunduğu Bakanlık taşra birimi tarafından işletme müdürlüğüne/fidanlık müdürlüğüne bilgi verilir.

(6) Sahipli arazilerde proje iptali için denetim komisyonu tarafından hazırlanan gerekçe raporu ve ikaz yazıları bölge müdürlüğüne gönderilerek uygulama projesinin iptali teklif edilir. Bölge müdürlüğünce uygun görülmesi halinde proje iptal edilerek işletme müdürlüğüne/fidanlık müdürlüğüne bilgi verilir.

(7) İşletme müdürlüğünce/fidanlık müdürlüğünce gerçek ve tüzel kişiliklere, saha izinlerinin/kira sözleşmelerinin ve uygulama projelerinin iptal edildiği hususu 15 gün içerisinde yazılı olarak bildirilir. İptal edilen projeye 11/01/2017 tarihinden önce hibe veya kredi tahsisi yapılmış ise tahsisten kullandırılan miktar, yasal faizi ile birlikte hesaplanarak toplam tutarın ilgili gerçek veya tüzel kişiden " ilgili orman bölge müdürlüğünün özel bütçe muhasebe birimine ait hesabına" yatırılmasını ve yatırıldığına ilişkin dekontun bir suretinin işletme müdürlüğüne teslimi istenir.

Saha devri, sahaya ortak alınması ve mirasçılara intikal

MADDE 20

(1) Özel ağaçlandırma, özel imar-ihya ve özel fidanlık kurulması gayesiyle verilen izinler devredilebilir veya ortak alınabilir.

(2) İznin devredilmesi veya ortak alınması aşağıda belirtilen şartlara göre yapılır.

a) İzin sahibi birden fazla gerçek ve/veya tüzel kişi ise; saha tesliminden sonra ortaklar birbirlerine devir yapabilirler.

b) İzin sahibi, saha teslimi yapıldıktan sonra ortak alabilir. Alınan bu ortağa sahanın devredilebilmesi için ilk saha tesliminden itibaren 2 yıl geçmesi ve sahanın başarılı olması şartı aranır.

c) İzin sahibi tarafından iznin üçüncü şahıslara devredilebilmesi için ilk saha tesliminden itibaren 3 yıl geçmesi ve sahanın başarılı olması şartı aranır.

ç) Ortaklık veya devir taleplerinde İşletme Müdürlüğünce oluşturulan komisyon marifetiyle ortaklık veya devire konu edilen saha incelenir ve gerekçe raporu tanzim edilir.

d) Gerekçe Raporunda sahaya ait bilgiler saha başarısı, sahanın ilk teslim tarihi, kredi kullanılıp kullanılmadığı gibi hususlara yer verilir.

(3) İzin sahibi gerçek ve tüzel kişiler tarafından devir talebinde veya ortak alınması talebinde bulunulması halinde;

a) Devir almak isteyen veya ortak olmak isteyen gerçek veya tüzel kişilerin noter onaylı dilekçeleri ile devretmek isteyen veya ortak almak isteyen gerçek veya tüzel kişilerin noter onaylı dilekçeleri,

b) Devir almak isteyen veya ortak olmak isteyen gerçek veya tüzel kişilerden alınacak noter onaylı taahhüt senedi ile hibe veya kredi kullanılmış ise kullanılan kredi miktarı kadar borç senedi veya hibe taahhüt senedi ya da gayrimenkul ipoteği, ile işletme müdürlüğüne müracaat edilir.

(4) İşletme müdürlüğünce devir veya ortaklık talebinin uygun görülmesi halinde ormanlık alanlardaki devir veya ortaklık talepleri bölge müdürlüğüne, hazine arazilerindeki devir veya ortaklık talepleri Milli Emlak Genel Müdürlüğünün bağlı bulunduğu Bakanlık taşra birimine belgeleriyle birlikte gönderilir.

(5) Ormanlık alanlardaki devir talepleri Genel Müdürlükçe, hazine arazilerindeki devir talepleri de Milli Emlak Genel Müdürlüğü'nün bağlı bulunduğu Bakanlıkça değerlendirilir.

Değerlendirme neticesinde Genel Müdürlük tarafından uygun görülen devir oluru ile Milli Emlak Genel Müdürlüğü'nün bağlı bulunduğu Bakanlık taşra birimi tarafından uygun görülen devire göre düzenlenen kira sözleşmesi ilgili işletme müdürlüğüne gönderilir.

(6) İşletme müdürlüğünce devir veya ortaklık olurlarına göre projelerin ilgili sahifeleri yenilenerek proje dosyasına konulur. Ayrıca yenilenen kısımların birer sureti sahanın mülkiyetine göre, bölge müdürlüğüne ve Milli Emlak Genel Müdürlüğü'nün bağlı bulunduğu Bakanlık taşra birimine gönderilir. Yenilenen kısımların birer sureti ayrıca arşivlenmek üzere bilgi amaçlı Genel Müdürlüğe gönderilir.

(7) Kamu kurum ve kuruluşlarına, özel ağaçlandırma ve özel imar-ihya maksadıyla izin verilen sahalarda orman idaresi haricindeki gerçek ve tüzel kişilere devredilemez ve bu sahalara ortak alınamaz. 6360 sayılı Kanunla tüzel kişiliği kaldırılan köy ve beldelerin bağlandıkları belediyelere devredilen başarılı özel ağaçlandırma sahaları, belediye tarafından teslim alındıktan sonra, istemeleri ve Genel Müdürlükçe de uygun görülmesi halinde orman idaresine devir edilebilir. Orman idaresine devri yapılacak sahanın Hazine arazisi olması halinde Milli Emlak Genel Müdürlüğü'nün bağlı bulunduğu Bakanlığın ilgili mevzuatına göre işlem yapılır.

(8) Bu Yönetmelik veya mülga ağaçlandırma yönetmelikleri kapsamında özel ağaçlandırma ve özel imar-ihya gayesi ile köy ve belde tüzel kişiliklerine izin verilen sahalarda bu maddenin ikinci fıkrasındaki (a), (b) ve (c) bentlerine bağlı kalınmaksızın gerçek veya tüzel kişilere devredilebilir, bu sahalara ortak alınabilir. Ayrıca bu sahalarda, köy ve belde tüzel kişiliklerinin talepleri ve idarenin uygun görmesi halinde orman idaresine de devredilebilir. Ancak bu sahalardan köy ve belde tüzel kişiliklerine Hazine'den tahsis edilmiş olanlar Milli Emlak Genel Müdürlüğü'nün bağlı bulunduğu Bakanlığın uygun görüşlerini müteakip Orman Genel Müdürlüğü adına tahsis edilir.

(9) Özel ağaçlandırma sahaları bölünerek ortaklara veya üçüncü şahıslara devredilemez. Ortaklar tüm sahadan müstareken sorumludurlar.

(10) Devlet ormanlarında izin, hazine arazilerinde kira sözleşmesi ve sahipli arazilerde proje sahibinin ölümü halinde saha izni/kira sözleşmesi/proje sahibinin hakları ve yükümlülükleri, mirasçılık belgesinde belirtilen mirasçılara devredilebilir.

(11) İşletme müdürlüğüne ölüm halinin resmi belgelerle bildirilmesinden sonra işletme müdürlüğünce mirasçılık belgesinde belirtilen mirasçılara yapılacak tebligatlarda;

a) Özel ağaçlandırma, özel imar-ihya ve özel fidanlık saha izni/kira sözleşmesi/projesinin tüm mirasçılarca ya da diğer mirasçıların noter onaylı vekâletini alan bir ya da birden fazla mirasçı tarafından devam ettirilebileceği,

b) Bir veya birden fazla mirasçının bu hakkından feragat ederek talipli olan diğer mirasçılara bu hakkını devretmesinin mümkün olabileceği,

c) Mirasçılardan hiçbirinin özel ağaçlandırma, özel imar-ihya ve özel fidanlık saha izni/kira sözleşmesi/projesini devam ettirmeye talipli olmaması halinde saha izni/kira sözleşmesi/projesi ve yapılmışsa kredi tahsisi iptal edilerek, verilen kredinin yasal faizi ile birlikte mirasçılardan tahsil edileceği, hususları belirtilir.

(12) Devir almayı talep eden mirasçı veya mirasçılar;

a) Devir ile ilgili talep dilekçesi,

b) Noter onaylı taahhüt senedi,

c) Kredi kullanılmış ise kullanılan krediye karşılık borç senedi veya gayrimenkul ipoteği, ile işletme müdürlüğüne müracaat ederler.

(13) Devir talebinin uygun görülmesi halinde işletme müdürlüğünce bu maddede belirtilen belgeler, ilgisine göre bölge müdürlüğüne, defterdarlığa veya mal müdürlüğüne gönderilir. Ormanlık alanlardaki devir talepleri Genel Müdürlükçe, hazine arazilerindeki devir talepleri de Milli Emlak Genel Müdürlüğü'nün bağlı bulunduğu Bakanlıkça değerlendirilir. Değerlendirilme neticesinde Genel Müdürlük tarafından uygun görülen devir oluru ile Milli Emlak Genel Müdürlüğü'nün bağlı bulunduğu Bakanlık taşra birimi tarafından uygun görülen devire göre düzenlenen kira sözleşmesi ilgili işletme müdürlüğüne gönderilir. Sahipli arazilerde ise

mirasçılara devir işlemleri yukarıda belirtilen esaslar çerçevesinde işletme müdürlüğünce değerlendirilip sonuçlandırılır.

(14) Bu Yönetmelik hükümlerine göre, orman köyü nüfusuna kayıtlı olup da o köyde ikamet eden gerçek kişiler, bulunduğu köy mülki hudutları içerisindeki Devlet ormanlarında yapmış oldukları özel ağaçlandırma veya özel imar ihya sahalarını sadece ilgili orman köyü nüfusuna kayıtlı olup, müracaat tarihi itibarıyla en az son bir yıldır o köyde ikamet eden kişilere devredebileceği gibi aynı şartları taşıyan kişileri bu sahalara ortak alabilir.

Özel orman fidanlığı çalışma esasları

MADDE 21

(1) Özel orman fidanlığı müracaat ve projelendirme ile ilgili hususlar aşağıda belirtilmiştir.

a) Özel orman fidanlığı kurulabilecek sahalara

- 1) Hazine arazilerinde; Milli Emlak Genel Müdürlüğünce bu maksatla çıkarılan mevzuat hükümleri çerçevesinde belirtilen taşınmazlar.
- 2) Sahipli arazilerde; Tapu senedi olan yerler.

b) Özel orman fidanlığı kurulamayacak sahalara

- 1) Hazine arazilerinde; Milli Emlak Genel Müdürlüğünce bu maksatla çıkarılan mevzuat hükümleri çerçevesinde, belirtilen taşınmazlar.
- 2) Sahipli arazilerde; Tapu senedi olmayan yerler, Üzerinde ipotek veya haciz bulunan yerler.

c) Özel orman fidanlığı kurabilecek gerçek ve tüzel kişiler

- 1) Kuruluş yapısında fidan üretimi yapabileceği belirtilen her türlü tüzel kişilikler,
- 2) Gerçek kişiler.

ç) Özel orman fidanlıklarında müracaat ve projelendirme Özel orman fidanlığı kurmak isteyen gerçek ve tüzel kişiler; 31/7/2016 tarihli ve 29787 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Orman Bitkisi Tohumlukları Piyasasında Yetkilendirme, Denetleme ve Orman Bitki Pasaportu Yönetmeliğine göre kayıt sertifikası almak ve diğer koşulları sağlamak suretiyle;

- 1) Hazine arazilerinde müracaat ve projelendirme: Gerçek ve tüzel kişilerce yapılacak özel orman fidanlığı çalışmalarına ait müracaat, saha tespit ve izin işlemleri, Milli Emlak Genel Müdürlüğü’nce bu maksatla çıkarılan mevzuat hükümleri çerçevesinde yürütülür. Fidanlık /İşletme müdürlüğü, ön izin sahibinden Milli Emlak Genel Müdürlüğünün bağlı bulunduğu Bakanlıkça verilen ön izne göre Genel Müdürlükçe belirlenen proje dispozisyonuna (Ek-24) uygun olarak uygulama

projesini ormancılık bürolarına tanzim ettirerek teslimini ister. Fidanlık/işletme müdürlüğü, uygulama projesini en geç 30 gün içinde arazide ve büroda inceler. İnceleme neticesinde uygulama projesinde herhangi bir eksikliğin tespit edilmesi durumunda, proje ilgililere iade edilerek uygun görülecek süre içerisinde eksikliklerin giderilmesi istenir. Verilen ek süre içerisinde de projenin eksik teslim edilmesi halinde müracaatın yok hükmünde sayılacağı ilgiliye yazılı olarak bildirilir. Fidanlık/işletme müdürlüğünce uygun görülen uygulama projesi onay için bölge müdürlüğüne gönderilir. Uygulama projesi, uygun bulunması halinde bölge müdürü tarafından onaylanarak fidanlık/işletme müdürlüğüne, bir nüshası da bilgi için Genel Müdürlüğe gönderilir. Bölge müdürlüğünce onaylı uygulama projesinin bir nüshası ön tahsis veya kiralama işlemi için Milli Emlak Genel Müdürlüğü'nün bağlı bulunduğu Bakanlık taşra birimine gönderilerek ilgiliden (Ek-13B,Ek-15B)'de belirtilen noter onaylı taahhüt senedinin ve saha teslim tutanağının fidanlık/işletme müdürlüğüne teslimi istenir. Uygulama projesi, Milli Emlak Genel Müdürlüğü'nün bağlı bulunduğu Bakanlık tarafından verilen ön izin süresi ve verilmiş ise ek süre içerisinde yapılır. Uygulama projesinin ön izin süresi (ek süre dahil) içerisinde teslim edilmemesi halinde fidanlık /işletme müdürlüğü tarafından bu durum ilgili Milli Emlak Genel Müdürlüğü'nün bağlı bulunduğu Bakanlık taşra birimine bildirilir. Kira sözleşmesi ve saha tahsisi Milli Emlak Genel Müdürlüğü'nün bağlı bulunduğu Bakanlıkça, onaylı uygulama projesine dayanılarak yapılır. Saha teslimi, Milli Emlak Genel Müdürlüğü'nün bağlı bulunduğu Bakanlık taşra birimince yapılır. Fidanlık/işletme müdürlüğünce ilgiliye, saha tesliminden itibaren 90 gün içerisinde işe başlanması tebliğ edilir. Başlamadığı takdirde projenin iptal edileceği bildirilir.

2) Sahipli arazilerde müracaat ve projelendirme: Müracaat sahasına ait tapu kayıt belgesi, tapu sınırlarının gösterildiği koordinatlı belge ve saha kiralanmış ise noter onaylı kira sözleşmesi dilekçeye eklenerek fiziki veya e-devlet üzerinden fidanlık müdürlüğüne, fidanlık müdürlüğünün olmadığı yerlerde işletme müdürlüğüne müracaat yaparlar. Fidanlık/işletme müdürlüğü, müracaatçıdan Genel Müdürlükçe belirlenen proje dispozisyonuna (EK-24)'e uygun olarak en geç 60 gün içerisinde uygulama projesini ormancılık bürolarına tanzim ettirerek teslimi için yazılı tebligatta bulunulur. Uygulama projesinin verilen sürede teslim edilmemesi durumunda, talep halinde 30 gün ek süre erilebilir. Uygulama projesinin verilen ek süre içerisinde de fidanlık/işletme müdürlüğüne teslim edilmemesi halinde müracaatın yok hükmünde sayılacağı ilgiliye yazılı olarak bildirilir. Fidanlık/işletme müdürlüğü, müracaatçının uygulama projesini tesliminden itibaren en geç 30 gün içinde arazide ve büroda inceler. İnceleme neticesinde, uygulama projesinde herhangi bir eksikliğin tespit edilmesi durumunda, proje ilgiliye iade edilerek eksikliklerin 30 gün içerisinde giderilmesi istenir. Bu süre içerisinde de projenin eksik teslim edilmesi halinde, müracaat yok hükmünde sayılır. Fidanlık/işletme müdürlüğünce uygun görülen uygulama projesi onay için bölge müdürlüğüne gönderilir. Uygulama projesi, uygun bulunması halinde bölge müdürü tarafından onaylanarak fidanlık/işletme müdürlüğüne bir nüshası da bilgi için Genel Müdürlüğe gönderilir. Fidanlık/işletme müdürlüğünce ilgiliye projenin onaylandığı yazılı olarak tebliğ edilerek tebliğ tarihinden itibaren 30 gün içinde noter onaylı taahhüt senedinin (EK-13B) verilmesi ve taahhüt senedinin fidanlık/işletme müdürlüğüne verilmesini müteakip 90 gün içerisinde işe başlanması istenir. Verilen süre içerisinde idarece kabul edilebilir mazeretler haricinde taahhüt senedinin verilmemesi, işe başlanmaması veya vazgeçilmesi halinde uygulama projesi bölge müdürlüğünce iptal edilir.

d) Projelendirmeye ait diğer hususlar

- 1) Özel fidanlık sahaları 0,2 hektar (2,0 dekar) dan küçük olamaz.
- 2) Eğimi %30'a kadar olan arazilerde özel fidanlık kuruluşuna izin verilebilir.
- 3) Özel fidanlığa konu sahipli arazinin mülkiyeti hisseli ise; hissedarlardan hissedarı oldukları sahada en az 5 yıl veya proje süresi kadar özel orman fidanlığı yapılabileceğine dair noter onaylı muvafakatname, vekâletname veya kira sözleşmesi istenir.
- 4) Birden fazla kişinin ortak olarak özel orman fidanlık kurma talebinde bulunması halinde, başvuru dilekçesinde tüm müracaatçıların adı soyadı, T.C. Kimlik Numaraları, adres ve imzalarının yanında ayrıca, tebligatın kim adına yapılacağı hususu belirtilir.
- 5) Sahipli arazilerde kiralama yolu ile özel orman fidanlık kurulacak ise, noter onaylı kira sözleşmesinde, kiralamanın özel orman fidanlığı gayesi ile yapıldığı ve kira süresinin en az 5 (beş) yıl veya projede belirtilen süre kadar olduğu hususu belirtilir.
- 6) Özel orman fidanlık kurmak gayesiyle müracaatta bulunan tüzel kişiliğe sahip şirket ve holding ise faal olduklarına dair Ticaret ve/veya Sanayi Odasından alacakları belgeyi, vakıf, dernek ve tarımsal kalkınma kooperatifleri faal olduklarına dair yetkili mercilerden almış oldukları belgeyi, diğer tüzel kişilikler ise ilgili mercilerce düzenlenecek belgeyi ve ana sözleşmeleri ile imza sirkülerini müracaat dilekçelerine eklerler.
- 7) Uygulama projeleri, izin sahipleri tarafından ormancılık bürolarına tanzim ettirilir. Uygulama projeleri, sahipli arazilerde 5 (beş), hazine arazilerinde 6 (altı) takım olarak düzenlenir. Proje ve eklerinin kaydedildiği CD ve özel orman fidanlığı kurulacak alanı çevresiyle birlikte gösterecek en az 5 adet fotoğraf uygulama projesine eklenir.
- 8) Her uygulama projesi için fidanlık müdürlüğü, fidanlık müdürlüğü bulunmayan bölge müdürlüklerinde işletme müdürlüğü bazında her yıl için sıra numarası verilir. Örneğin; Ankara. ÖF.20.1 (Ankara Orman Fidanlık Müdürlüğü'ne ait 2020 yılı 1 inci özel orman fidanlık projesi), fidanlık müdürlüğü bulunmayan bölge müdürlüklerinde; Düzce. ÖF.20.2 (Düzce Orman İşletme Müdürlüğü'ne ait 2020 yılı 2 inci özel orman fidanlık projesi) gibi
- 9) Orman bölge müdürlükleri tarafından aralık ayında "Özel Orman Fidanlığı Uygulama İzleme Raporu" (Ek-26) düzenlenerek Genel Müdürlüğe gönderilir.
- 10) Aynı ilçe sınırları içinde kalmak şartıyla büyüklüğü 2 dekardan az olmayan ve sınırları ayırıcı bir unsur (yol, dere, ırmak, kanal vb.) bulunan, birden fazla araziye ait özel orman fidanlık projesi tek olarak düzenlenebilir.
- 11) Özel fidanlık tesisinde toprak örnekleri, bir hektarın altındaki alanlarda en az 1 adet, bir hektardan büyük alanlarda ise her hektar için en az bir veya sahanın durumuna göre fidanlık müdürlüğü, fidanlık müdürlüğü kuruluşunun bulunmadığı

bölge müdürlüklerinde ilgili işletme müdürlüğü personellerinin uygun göreceği yerlerden yeterli sayıda alınır. Toprak örneği alınan yerin koordinatları projede belirtilir.

12) Toprak profilleri 75 cm. eninde 100 cm. uzunluğunda ve 60 cm. derinliğinde dikdörtgenler prizması şeklinde açılır. Toprak örnekleri açılan profillerin 0–30 cm. ve 30–60 cm. derinliklerinden, sulamada kullanılacak su örneği ise sulama yapılacak suyun kaynağından ormancılık büroları tarafından alınır.

13) Alınan toprak ve su örnekleri, yetiştirilmesi planlanan fidan listesi ile birlikte (Ek25)’de belirtilen toprak ve su analiz raporlarındaki bilgileri ihtiva edecek şekilde, öncelikle Genel Müdürlüğümüze ait toprak laboratuvarlarında veya kamu kurum ve kuruluşlarına ait toprak laboratuvarlarında ya da özel sektöre ait toprak laboratuvarlarında yaptırılabilir.

14) Kaplı fidan üretimi için de kullanılacak yetiştirme ortamının analizi istenir.

15) Toprak analiz raporlarında; tuzluluk, total kireç, aktif kireç, ph değerleri ile bünye analizi (kum, kil ve toz oranları) belirtilmelidir. Sulama suyu analiz raporunda ise; tuz ve ph değerleri ile sulama suyu sınıfı belirtilir.

16) Toprak ve sulama suyu analiz ücretleri özel fidanlık müracaatçısı tarafından karşılanır.

17) Uygulama projelerine ait hibeye esas yatırım giderleri cetveli (Ek-26) Bakanlık “İhaleli Birim Fiyatları” kullanılarak düzenlenir. Hibeye esas yatırım giderleri cetvelinde; Tohum bedeli olarak; Bakanlıkça her yıl yayınlanan tohum fiyatları, Fidan bedeli olarak; Bakanlıkça her yıl yayınlanan fidan birim fiyatlarından, en fazla 2 yaşlı çıplak köklü veya tüplü fidanlar ile (1+1) yaşlı repikaj görmüş kaplı (1,4-7 lt.ye kadar) fidanlar ve Gökmar, Doğu Ladini v b. türlerin (3+0), (1+3), (2+2) yaşa kadar olan çıplak köklü ve kaplı fidanların fiyatları, Çelik bedeli olarak; Bakanlıkça her yıl yayınlanan çelik birim fiyatları, Aşılı fidan bedeli olarak; Bakanlıkça her yıl yayınlanan aşılı yaş 1 olan fidan (kaplı 7 lt.ye kadar ile çıplak köklü) birim fiyatları kullanılır. Daha üst yaş fidanlar kullanılır ise fidan ücreti özel fidanlık müracaatçısı tarafından karşılanır.

18) Ormancılık bürolarınca tanzim edilen uygulama projeleri, proje sahibi tarafından üst yazıyla fidanlık müdürlüğüne, fidanlık müdürlüğü kuruluşunun bulunmadığı bölge müdürlüklerinde ilgili işletme müdürlüğüne teslim edilir.

e) Özel fidanlık çalışmalarına konu edilecek türler Özel fidanlık çalışmalarına (Ek-25)’de listelenmiş ibrelili ve yapraklı orman ağacı türleri ile Genel Müdürlüğümüzce uygun görülecek diğer orman ağacı türleri konu edilebilir.

f) Özel orman fidanlık sahalarında yapılabilecek tesisler; Özel orman fidanlık sahalarında onaylı uygulama projesinde yer alması kaydıyla; Hazine arazilerinde; mülkiyeti Hazineye ait olup imar planı dışında bulunan yerlerde fidan üretim alanının 2 (iki) dekarın altına düşmemesi şartıyla; Fidan üretim alanı 2-5 dekar olan yerlerde en fazla 100 m², Fidan üretim alanı 5,001-10 dekar olan yerlerde en fazla 200 m², Fidan üretim alanı 10 dekardan büyük yerlerde en fazla 2000 m², fidan üretimi,

bakım ve koruma gayesi ile projeye uygun sabit olmayan seyyar nitelikteki prefabrik yapı vb. yapılaşma izni verilebilir. Sahipli arazilerde; fidan üretim alanının 2 (iki) dekarın altına düşmemesi koşuluyla yapılaşma yapılabilir. Özel fidanlık sahalarında bina ve tesislerin yapılacağı yerler; nitelikleri, ebatları uygulama projesinde belirtilerek, fidan üretim haritalarında işaretlenmelidir. Bu tamimin yürürlüğe girdiği tarihten önce tesis edilmiş olan özel orman fidanlık sahalarında, uygulama projeleri revize edildikten sonra bu maddede belirtilen yapılaşma izni verilebilir.

g) Özel fidanlık projelerinde saha, proje ve iş programı revizyonu

1) Saha Revizyonu: Sahanın küçültülmesi halinde veya büyütülmesi durumlarında yapılabilir. Hazine arazilerinde saha revizyonu; Tahsis sahibi/kiracı tarafından talep edilmesi halinde tahsisin/kiranın iptali ve devamı istenen kısımların üzerinde gösterildiği meşçere haritası ve koordinat özet çizelgesi(6 derecelik memleket koordinatlar) dilekçeye eklenerek fidanlık müdürlüğü, fidanlık müdürlüğü kuruluşunun bulunmadığı bölge müdürlüklerinde ilgili işletme müdürlüğüne müracaat edilir. Fidanlık/işletme müdürlüğünce revizyon müracaatının değerlendirilmesi için; fidanlık/işletme müdür yardımcısı başkanlığında, ilgili fidanlık/işletme şefi varsa ağaçlandırma ve toprak muhafaza şefi ve/veya kadastro ve mülkiyet şefi ya da teknik personelden oluşan en az 3 kişilik komisyon kurulur.

Komisyon tarafından uygun görülmesi halinde revizyona ait gerekçe raporu tanzim edilir. Gerekçe raporu fidanlık/işletme müdürlüğünce saha revizyonu için ilgili Milli Emlak Genel Müdürlüğü'nün bağlı bulunduğu Bakanlık taşra birimine gönderilir. Saha revizyonu talebinin uygun görülmesi halinde Milli Emlak Genel Müdürlüğü'nün bağlı bulunduğu Bakanlık taşra birimi tarafından saha revizyonuna ait iş ve işlemler yapılarak fidanlık/işletme müdürlüğüne bilgi verilir Fidanlık/işletme müdürlüğü tahsis sahibinden/kiracıdan, özel orman fidanlık sahasında daha önce yapılan ve yapılacak çalışmalardan da bahsedilerek sahanın fiili durumuna göre revize uygulama projesini en geç 60 gün içerisinde ormancılık bürolarına tanzim ettirerek teslimini ister.

Revize uygulama projesinin verilen sürede fidanlık/işletme müdürlüğüne teslim edilmemesi durumunda, talep halinde 30 gün ek süre verilebilir. Revize uygulama projesinin idarece kabul edilebilir mazeretler haricinde verilen ek süre içerisinde de teslim edilmemesi halinde, fidanlık/işletme müdürlüğü tarafından ilgili Milli Emlak Genel Müdürlüğü'nün bağlı bulunduğu Bakanlık taşra birimine bildirilir. Özel orman fidanlık sahibinin taahhüt senedinde ve kira sözleşmesinde belirtilen hususlara bağlı kalmak kaydıyla fidan üretimine devam etmesi halinde, uygulama projesi iptal edilmez.

Revize uygulama projesinin verilen sürede teslim edilmesi durumunda, fidanlık/işletme müdürlüğünce, revize uygulama projesi en geç 30 gün içinde arazide ve büroda incelenir. İnceleme neticesinde, revize uygulama projesinde herhangi bir eksikliğin tespit edilmesi durumunda, proje ilgililere iade edilerek tespit edilen eksikliklerin 30 gün içerisinde giderilmesi istenir. Bu süre içerisinde de revize uygulama projesinin eksik teslim edilmesi halinde revize uygulama projesi iptal edilir. Fidanlık/işletme müdürlüğü tarafından uygun görülen revize uygulama projeleri onay için bölge müdürlüğüne gönderilir. Revize uygulama projesinin uygun bulunması halinde bölge müdürü tarafından onaylanarak fidanlık/işletme

müdürlüğüne, bilgi için de Genel Müdürlüğe gönderilir. Onaylı revize projesinin bir nüshası, Milli Emlak Genel Müdürlüğü'nün bağlı bulunduğu Bakanlık taşra birimine gönderilerek ilgiliden saha teslim tutanağının revize uygulama projesine göre yenilenerek fidanlık/işletme müdürlüğüne teslimi istenir. Fidanlık/işletme müdürlüğünce ilgiliye 90 gün içerisinde noter onaylı taahhüt senedinin (Ek-13B) yenilenerek teslim edilmesi gerektiği yazılı olarak bildirilir. Verilen süre içerisinde taahhüt senedinin verilmemesi halinde revize uygulama projesi bölge müdürlüğü tarafından iptal edilir. Bu durum Milli Emlak Genel Müdürlüğü'nün bağlı bulunduğu Bakanlık taşra birimine ve ilgiliye bildirilir, ayrıca bilgi için Genel Müdürlüğe yazılır. Revize proje onaylanmadan, revize projesine uygun saha teslim tutanağı ve noter onaylı taahhüt senedi ilgili Fidanlık/işletme müdürlüğüne teslim edilmeden revize projeye göre hiçbir işlem yapılamaz. Sahipli arazilerde saha revizyonu: Proje sahibi, revizyona konu sahanın iptali ve devamı istenen kısımların üzerinde gösterildiği kroki veya harita ile koordinat özet çizelgesini (6 derecelik memleket koordinatları) dilekçesine ekleyerek fidanlık müdürlüğü, fidanlık müdürlüğü kuruluşunun bulunmadığı bölge müdürlüklerinde ilgili işletme müdürlüğüne müracaat eder. Revize talebi fidanlık/işletme müdür yardımcısı başkanlığında, ilgili işletme/fidanlık/atm şefi veya kadaströ ve mülkiyet şefi ya da teknik personelden oluşan en az 3 kişilik komisyon tarafından incelenir. Komisyon tarafından uygun görülmesi halinde revizyona ait gerekçe raporu tanzim edilir. Fidanlık/işletme müdürlüğü proje sahibinden, özel orman fidanlık sahasında daha önce yapılan ve yapılacak çalışmalardan da bahsedilerek fidanlığın fiili durumuna göre revize uygulama projesini en geç 60 gün içerisinde ormancılık bürolarına tanzim ettirerek teslimini ister. Revize uygulama projesinin verilen sürede fidanlık/işletme müdürlüğüne teslim edilmemesi durumunda, talep halinde 30 gün ek süre verilebilir. Revize uygulama projesinin idarece kabul edilebilir mazeretler haricinde verilen ek süre içerisinde de teslim edilmemesi halinde proje revize talebi işleminden kaldırılır. Revize uygulama projesinin verilen sürede teslim edilmesi durumunda, fidanlık/işletme müdürlüğünce revize uygulama projesini en geç 30 gün içinde arazide ve büroda incelenir. İnceleme neticesinde, revize uygulama projesinde herhangi bir eksikliğin tespit edilmesi durumunda, proje ilgililere iade edilerek tespit edilen eksikliklerin 30 gün içerisinde giderilmesi istenir. Bu süre içerisinde de revize uygulama projesinin eksik teslim edilmesi halinde revize uygulama projesi iptal edilir. Fidanlık/işletme müdürlüğü tarafından uygun görülen revize uygulama projesi onay için bölge müdürlüğüne gönderilir. Revize uygulama projelerinin uygun bulunması halinde bölge müdürü tarafından onaylanarak fidanlık/işletme müdürlüğüne, bilgi için de Genel Müdürlüğe gönderilir. İdarece ilgiliye revize projenin onaylandığı yazılı olarak bildirilerek 30 gün içinde revizyona göre noter onaylı taahhüt senedinin (Ek-13B) verilmesi istenir. Verilen süre içerisinde taahhüt senedinin verilmemesi halinde revize uygulama projesi iptal edilir. Revize proje onaylanmadan, noter onaylı taahhüt senedi ilgili Fidanlık/işletme müdürlüğüne teslim edilmeden revize projeye göre hiçbir işlem yapılamaz.

2) Saha değişikliği yapılmadan proje revizyonu: Proje uygulamaları esnasında saha miktarında değişiklik yapılmadan, idarece kabul edilebilir mazeretler ile ilgilinin talebi halinde üretim tipi değişikliği ve tür değişikliği, için proje revizyonu yapılabilir. Bunun için özel orman fidanlık sahibi revize gerekçesini içeren dilekçe ile fidanlık müdürlüğü, fidanlık müdürlüğü kuruluşunun bulunmadığı bölge müdürlüklerinde ilgili işletme müdürlüğüne müracaat eder. Revize talebi fidanlık/işletme müdür yardımcısı başkanlığında, ilgili işletme/fidanlık/atm şefi ya da

teknik personelden oluşan en az 3 kişilik komisyon tarafından incelenir. Komisyon tarafından uygun görülmesi halinde revizyona ait gerekçe raporu tanzim edilir. Fidanlık/işletme müdürlüğü proje sahibinden, özel fidanlık sahasında daha önce yapılan ve yapılacak çalışmalardan da bahsedilerek fidanlığın fiili durumuna göre revize uygulama projesini en geç 60 gün içerisinde ormancılık bürolarına tanzim ettirerek teslimini ister. Revize uygulama projesinin verilen sürede teslim edilmesi durumunda, fidanlık /işletme müdürlüğü revize uygulama projesini en geç 30 gün içinde arazide ve büroda inceler. İnceleme neticesinde, revize uygulama projesinde herhangi bir eksikliğin tespit edilmesi durumunda, proje ilgililere iade edilerek tespit edilen eksikliklerin 30 gün içerisinde giderilmesi istenir. Bu süre içerisinde de revize uygulama projesinin eksik teslim edilmesi halinde revize uygulama projesi iptal edilir Fidanlık/işletme müdürlüğü tarafından uygun görülen revize uygulama projesi onay için bölge müdürlüğüne gönderilir. Revize uygulama projelerinin uygun bulunması halinde bölge müdürü tarafından onaylanarak fidanlık/işletme müdürlüğüne, bilgi için de Genel Müdürlüğe gönderilir Tür değişikliği ve üretim tipi değişiklik revizyonlarında, taahhüt senedinin ve saha teslim tutanağının yenilenmesine gerek yoktur.

3) İş programı revizyonu: Proje uygulamaları esnasında idarece kabul edilebilir mazeretler, teknik, hukuki nedenler veya ilgilinin talebinden dolayı iş programı revizyonu istenmesi durumunda, özel fidanlık sahibi revize gerekçesini içeren dilekçe ile fidanlık müdürlüğü, fidanlık müdürlüğü kuruluşunun bulunmadığı bölge müdürlüklerinde ilgili işletme müdürlüğüne müracaat eder. Revize talebi fidanlık/işletme müdür yardımcısı başkanlığında, ilgili işletme şefi/fidanlık şefi, varsa ağaçlandırma ve toprak muhafaza şefi veya kadastro ve mülkiyet şefi ya da teknik personelden oluşan en az 3 kişilik komisyon tarafından incelenir. Revizyon talebinin uygun görülmesi halinde gerekçe raporu hazırlanarak yeni iş programı ile birlikte bölge müdürlüğüne gönderilir. Bölge müdürlüğünce talebin uygun görülmesi halinde, fidanlık/işletme müdürlüğünce ilgiliye yazılı olarak bilgi verilir. İş programı revizyonlarında projelerin revize edilmesine ve taahhüt senedinin yenilenmesine gerek yoktur

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı : Naim GÜNEY

Eğitim Durumu

Lise :Tosya Anadolu lisesi 1996

Ön Lisans : Atatürk üniversitesi İş Sağlığı ve Güvenliği Bölümü

Lisans :İstanbul Üniversitesi Coğrafya Bölümü

Yayınları

Güney, N., Baz, İ., 2023. Hazine ve Orman Arazilerinin Kiralanarak Geliştirilmesi ve Ekonomiye Kazandırılması Naipköy Mahallesi (Süleymanpaşa/Tekirdağ) Uygulama Örneği. İstanbul Ticaret Üniversitesi Teknoloji ve Uygulamalı Bilimler Dergisi, Basımda.